

Määräykset ja ohjeet X/2013

Toimiluvat, rekisteröinnit ja ilmoitukset

Dnro
FIVA 2/01.00/2013

Antopäivä
x.x.2013

Voimaantulopäivä
x.x.2013

FINANSSIVALVONTA
puh. 010 831 51
faksi 010 831 5328
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Instituutiovalvonta/Rahoitussektori
Instituutiovalvonta/Vakuutussektori
Menettelytapavalvonta/Finanssipalvelutoiminnot

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	7
1.1	Soveltamisala	7
1.2	Määritelmät	8
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	9
2.1	Lainsäädäntö	9
2.2	Euroopan unionin asetukset	10
2.3	Euroopan unionin direktiivit	10
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus	13
3	Tavoitteet	14
4	Toimiluvan yleiset edellytykset ja toimiluvan hakeminen	15
4.1	Toimiluvan yleiset edellytykset	15
4.2	Toimiluvan hakeminen	16
5	Luottolaitoksen toimilupa	18
5.1	Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset	18
5.2	Selvitys perustettavasta luottolaitoksesta	18
5.3	Luottolaitoksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta	18
5.3.1	Talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottaminen yleisöltä	18
5.3.2	Maksupalvelu ja muu maksuliike	19
5.3.3	Luottolaitos sijoituspalveluiden tarjoajana	19
5.3.4	Liiketoiminnassa noudatettavat menettelytavat	19
5.4	Tallettajien ja sijoittajien suojaksi perustettujen rahastojen jäsenyys	20
5.5	Luotettava hallinto	20
5.5.1	Johtaminen ja toiminnan järjestäminen	20
5.5.2	Luottolaitoksen ylin johto	21
5.5.3	Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito	21
5.5.4	Henkilöstö ja sen ammattitaito	22
5.5.5	Palkitsemisjärjestelmä	22

5.5.6	Tilintarkastajat	23
5.5.7	Selvitys perustajista ja tärkeimmistä omistajista	23
5.6	Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista	24
5.7	Taloudelliset toimintaedellytykset ja liiketoimintasuunnitelma	24
5.7.1	Taloudelliset toimintaedellytykset	24
5.7.2	Liiketoimintasuunnitelma	25
5.7.3	Vähimmäispääoma	25
5.7.4	Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä	25
5.8	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	26
5.8.1	Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen	26
5.8.2	Luottoriskit	27
5.8.3	Markkinariskit	28
5.8.4	Likviditeettiriski	29
5.8.5	Operatiiviset riskit	29
5.8.6	Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä	30
5.8.7	Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu	31
5.8.8	Kirjanpitojärjestelmä	32
5.8.9	Toimintojen ulkoistaminen	32
5.9	Talletuspankin yhteenliittymän keskusyhteisön toimilupa	33
5.10	Kiinnitysluottopankin toimilupa	33
5.11	Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen	33
6	Sijoituspalveluyrityksen toimilupa	35
6.1	Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset	35
6.2	Selvitys hakijasta	35
6.3	Sijoituspalveluyrityksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta	35
6.3.1	Tarjottavaksi aiottujen sijoituspalvelujen kuvaus	36
6.3.2	Tarjottavaksi aiottujen oheispalvelujen kuvaus	38
6.3.3	Liiketoiminnassa noudatettavat menettelytavat	39
6.4	Sijoittajien korvausrahaston jäsenyys	41
6.5	Luotettava hallinto	41
6.5.1	Johtaminen ja toiminnan järjestäminen	41
6.5.2	Sijoituspalveluyrityksen ylin johto	42
6.5.3	Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito	43
6.5.4	Henkilöstö ja sen ammattitaito	43
6.5.5	Palkitsemisjärjestelmä	44
6.5.6	Tilintarkastajat	44
6.5.7	Selvitys tärkeimmistä osakkeenomistajista ja osakkeenomistajien	

	omistusosuuksista	44
6.6	Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista	45
6.7	Taloudelliset toimintaedellytykset sekä strategia ja toimintasuunnitelma	46
6.7.1	Toimintasuunnitelma	46
6.7.2	Vähimmäispääoma	47
6.7.3	Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä	47
6.8	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	48
6.8.1	Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen	48
6.8.2	Luottoriskit	49
6.8.3	Markkinariskit	50
6.8.4	Likviditeettiriski	51
6.8.5	Operatiiviset riskit	51
6.8.6	Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä	52
6.8.7	Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu	53
6.8.8	Kirjanpitojärjestelmä	54
6.8.9	Toimintojen ulkoistaminen	55
6.9	Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan muuttaminen	55
6.10	Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen	55
7	Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupa	57
7.1	Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset	57
7.2	Selvitys perustettavasta rahastoyhtiöstä ja säilytisyhteisöstä	57
7.3	Rahastoyhtiön harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta	57
7.3.1	Kuvaus harjoitettavasta toiminnasta	57
7.4	Sijoittajien korvausrahaston jäsenyys	59
7.5	Luotettava hallinto	59
7.5.1	Johtaminen ja toiminnan järjestäminen	59
7.5.2	Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön ylin johto	60
7.5.3	Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito	61
7.5.4	Henkilöstö ja sen ammattitaito	61
7.5.5	Tilintarkastajat	62
7.5.6	Omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuus ja sopivuus	62
7.6	Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista	63
7.7	Taloudelliset toimintaedellytykset sekä strategia ja toimintasuunnitelma	63
7.7.2	Toimintasuunnitelma	64
7.7.3	Perustamis- /vähimmäispääoma	64
7.7.4	Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä	64
7.8	Toiminnan järjestäminen	65

	7.9	Riskienhallinta	65
	7.9.2	Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä	66
	7.9.3	Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu	67
	7.9.4	Kirjanpitojärjestelmä	68
	7.9.5	Toimintojen ulkoistaminen	68
	7.10	Rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön toimiluvan muuttaminen	69
	7.11	Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen	69
8		Maksulaitoksen toimilupa	70
	8.1	Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset	70
	8.2	Selvitys hakijasta	70
	8.3	Maksulaitoksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta	70
	8.4	Liiketoiminnassa noudatettavat menettelytavat	71
	8.5	Luotettava hallinto	71
	8.5.1	Johtaminen ja toiminnan järjestäminen	71
	8.5.2	Maksulaitoksen ylin johto	72
	8.5.3	Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito	72
	8.5.4	Henkilöstö ja sen ammattitaito	73
	8.5.5	Tilintarkastajat	73
	8.5.6	Perustajien sekä omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuus ja sopivuus	73
	8.6	Selvitys merkittävästä sidonnaisuudesta	73
	8.7	Vähimmäispääoma	74
	8.8	Taloudelliset toimintaedellytykset ja liiketoimintasuunnitelma	74
	8.8.1	Liiketoimintasuunnitelma	74
	8.8.2	Taloudelliset toimintaedellytykset	75
	8.9	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	76
	8.9.1	Yleiset säännökset	76
	8.9.2	Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen	77
	8.9.3	Asiakasvarojen suojaaminen	78
	8.9.4	Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä	78
	8.9.5	Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu	79
	8.9.6	Kirjanpito- ja tilinpäätösjärjestelmä	80
	8.9.7	Toimintojen ulkoistaminen	81
	8.10	Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen	81
9		Vakuutusyhtiön toimilupa	82
	9.1	Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset	82
	9.2	Vakuutusyhtiön harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta	82

	9.2.1	Vakuutustoiminta	82
	9.2.2	Liitännäistoiminta	83
	9.3	Luotettava hallinto	83
	9.3.1	Johtaminen ja toiminnan järjestäminen	83
	9.3.2	Johdon luotettavuus ja sen ammattitaito	84
	9.3.3	Osakkaiden ja takuuosuuden omistajien luotettavuus ja sopivuus	85
	9.3.4	Palkitsemisjärjestelmä	85
	9.3.5	Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista	85
	9.3.6	Peruspääoma- ja muut vakavaraisuusvaatimukset	86
	9.3.7	Laskuperusteet	87
	9.3.8	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	87
	9.3.9	Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä	88
	9.3.10	Toimiluvan laajentaminen	89
	9.4	Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen	89
	9.4.1	Vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttaminen	89
	9.5	Vakuutusyhdistyksen muuttuminen keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi	90
10		Rekisteröinnit ja ilmoitukset	91
	10.1	Rekisteröinnit	91
	10.1.1	Vakuutusyhdistykset	91
	10.1.2	Eläkesätiöt	92
	10.1.3	Vakuutuskassat	92
	10.1.4	Työttömyyskassat	92
	10.1.5	Vakuutusedustajat	92
	10.2	Ilmoitusvelvollisuus tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa	98
	10.2.1	Ilmoituksen tekeminen	99
	10.2.2	Liiketoimintasuunnitelma	99
	10.2.3	Henkilöiden luotettavuus	100
	10.2.4	Selvitys asiakasvarojen suojaamisesta	100
	10.2.5	Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmät	101
11		Kumotut määräykset ja ohjeet	103
12		Liitteet	104

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan haettaessa Finanssivalvonnalta toimilupaa tai rekisteröintiä tai tehtäessä Finanssivalvonnalle ilmoitus koskien seuraavia Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuja toimilupavalvottavia, muita valvottavia tai muita finanssimarkkinoilla toimivia:

Toimilupavalvottavat

- luottolaitokset
- sijoituspalveluyritykset
- rahastoyhtiöt
- säilytysyhteisöt
- maksulaitokset
- kiinnitysluottopankit
- kiinnitysluottopankkitoimintaa harjoittavat talletuspankit tai luottoyhteisöt
- talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöt
- vakuutusyhtiöt (työeläkevakuutusyhtiöitä lukuun ottamatta)
- vakuutusyhdistykset, jotka muuttavat yhteisömuotoaan keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi.

Muut valvottavat ja finanssimarkkinoilla toimivat

- maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavat henkilöt ja oikeushenkilöt
- vakuutusyhdistykset
- vakuutuskassat
- eläkesäätiöt
- työttömyyskassat
- vakuutusedustajat.

1.2 Määritelmät

Näissä määräyksissä ja ohjeissa tarkoitetaan:

- (1) *ylimmällä johdolla* hallituksen jäseniä ja varajäseniä, toimitusjohtajaa ja tämän sijaista sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvia henkilöitä
- (2) *muulla ylimmällä johdolla* niitä henkilöitä, jotka hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi tosi-asiallisesti johtavat valvottavan toimintaa. Tällainen henkilö voi olla esimerkiksi valvottavan merkittävän liiketoiminta-alueen johtaja. Muuhun ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt muodostavat yhdessä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kanssa valvottavan ylimmän johdon
- (3) *yhteisöllä kaikkia* määräyksen ja ohjeen soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä
- (4) *rekisteröinneillä* vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan tai työttömyyskassan sääntöjen vahvistamista tai vakuutusedustajien rekisteröintiä
- (5) *ilmoituksilla* maksupalvelun tarjoamista ilman toimilupaa koskevaa ilmoitusta.

2 Säädöstausta ja kansainväliset suosittukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- luottolaitostoiminnasta annettu laki (121/2007, jäljempänä myös LLL)
- sijoituspalvelulaki (742/2012, jäljempänä myös SipaL)
- sijoitusrahastolaki (48/1999, jäljempänä myös SRL)
- kiinnitysluottopankkitoiminnasta annettu laki (688/2010)
- talletuspankkien yhteenliittymästä annettu laki (599/2010)
- maksulaitoslaki (297/2010, jäljempänä myös MLL)
- maksupalvelulaki (290/2010, jäljempänä myös MPL)
- laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010, jäljempänä myös UikMLL)
- valtiovarainministeriön asetus luottolaitoksen, ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön toimilupahakemukseen sekä sivuliikkeen perustamista ulkomaille koskevaan hakemukseen liitettävistä selvityksistä (1128/2011, jäljempänä LLVMA).
- valtiovarainministeriön asetus sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen, kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimilupahakemukseen ja sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamista kolmanteen maahan koskevaan lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (1024/2012, jäljempänä myös SipaVMA)
- valtiovarainministeriön asetus rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupahakemukseen, kolmannen maan rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen toimilupahakemukseen sekä sivuliikkeen perustamista ulkomaille koskevaan lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (147/2012, jäljempänä myös RahastoVMA)
- valtiovarainministeriön asetus maksulaitoksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (554/2011, jäljempänä MLVMA)
- valtioneuvoston asetus omistussuuden hankkimista ja luovuttamista luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytisyhteisössä, vakuutusyhtiössä ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä koskevasta ilmoituksesta (VNA 231/2009)
- valtiovarainministeriön asetus luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä (1372/2010)

- vakuutusyhtiölaki (521/2008, jäljempänä myös VYL)
- vakuutusluokkalaki (526/2008, jäljempänä myös VakIL)
- vakuutusyhdistyslaki (1250/1987, jäljempänä myös VakYhdL)
- eläkesäätiölaki (1774/1995, jäljempänä myös ESL)
- vakuutuskassalaki (1164/1992, jäljempänä myös VKL)
- työttömyyskassalaki (603/1984, jäljempänä myös TKL)
- laki vakuutusedustuksesta (570/2005 jäljempänä myös VedL)
- sosiaali- ja terveysministeriön asetus vakuutusyhtiön toimintasuunnitelmasta (621/2008, jäljempänä myös STMA)
- laki Finanssivalvonnasta (878/2008, jäljempänä myös FivaL)
- rikosrekisterilaki (770/1993)
- laki liiketoimintakiellosta (1059/1985)
- arvopaperimarkkinalaki (746/2012, jäljempänä myös AML)
- laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (503/2008, jäljempänä myös RapeL)
- valtioneuvoston asetus rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä (616/2008, jäljempänä myös RapeA).

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat suoraan sovellettavat Euroopan unionin asetukset:

- Neuvoston asetus 2157/2001 eurooppayhtiön säännöistä (32001R2157); EYVL N:o L 294, 10.11.2001, s.1
- Neuvoston asetus 1435/2003 eurooppaosuuskunnan säännöistä (32003R1435); EYVL N:o L207, 18.8.2003, s. 1-24
- Komission asetus 1287/2006 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta; EUVL L 145, 30.4.2004, s.1 (jäljempänä komission asetus 1287/2006).

2.3 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät läheisesti seuraavat Euroopan unionin direktiivit:

Luottolaitokset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/48/EY luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (32006L0048); EUVL N:o L 177, 30.6.2006, s.1
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta (32004L0039); EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi talletusten vakuusjärjestelmistä 94/19/EY (31994L0019); EYVL N:o L 135, 31.5.1994, s. 5
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/26/EY, luottolaitosalan direktiivien 77/780/ETY ja 89/646/ETY, vahinkovakuutusalan direktiivien 73/239/ETY ja 92/49/ETY, henkivakuutusalan direktiivien 79/267/ETY ja 92/96/ETY, sijoituspalveluyritysten alan direktiivin 93/22/ETY sekä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (yhteissijoitusyritysten) alan direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta toiminnan vakauden valvonnan tehostamiseksi (ns. BCCI -direktiivi) (31995L0026); EYVL N:o L 168, 18.7.1995, s.7.

Sijoituspalveluyritykset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta(32004L0039); EUVL N:o L 145, 30.4.2004, s. 1
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sijoittajien korvausjärjestelmistä 97/9/EY (31997L0009); EYVL N:o L 84, 26.3.1997, s.22
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/26/EY luottolaitosalan direktiivien 77/780/ETY ja 89/646/ETY, vahinkovakuutusalan direktiivien 73/239/ETY ja 92/49/ETY, henkivakuutusalan direktiivien 79/267/ETY ja 92/96/ETY, sijoituspalveluyritysten alan direktiivin 93/22/ETY sekä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (yhteissijoitusyritysten) alan direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta toiminnan vakauden valvonnan tehostamiseksi (ns. BCCI-direktiivi) (31995L0026); EYVL N:o L 168, 18.7.1995 s.7.

Rahastoyhtiöt

- Neuvoston direktiivi 85/611/ETY arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (31985L0611); EYVL N:o L 375, 31.12.1985, s. 3
- Neuvoston direktiivi 88/220/ETY arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta tiettyjen yhteissijoitus-yritysten sijoituspolitiikkaa koskevien säännösten osalta (31988L0220); EYVL N:o L 100, 19.4.1988, s. 31
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY (32004L0039) rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta; EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sijoittajien korvausjärjestelmistä 97/9/EY (31997L0009); EYVL N:o L 84, 26.3.1997, s. 22
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/107/EY siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta rahastoyhtiöiden ja yksinkertaistettujen tarjousesitteiden sääntelemiseksi (32001L0107); EYVL N:o L 41, 13.2.2002, s. 20
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/108/EY arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY muuttamisesta yhteissijoitusyritysten sijoitusten osalta (32001L0108); EYVL N:o L 41, 13.2.2002, s. 35
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY (32009L0065), annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32—96).

Maksupalvelut

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta (32007L0064); EUVL L 319, 5.12.2007, s. 1-36
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, sähköisen rahan liikkeen laskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (32009L0110); EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7-17.

Vakuutusyhtiöt

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/83/EY, henkivakuutuksesta (32002L0083); EYVL L345, 19.12.2002 2. s. 1-51
- Ensimmäinen neuvoston direktiivi 73/239/ETY, muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten sovittamisesta (31973L0239); EYVL L 228, 16.8.1973, s. 3-19
- Toinen neuvoston direktiivi 88/357/ETY, muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta (31988L0357); EYVL L 172, 4.7.1988, s. 1-2
- Neuvoston direktiivi 92/49/ETY, muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta (kolmas vahinkovakuutusdirektiivi) (31992L0049); EYVL L 228, 11.8.1992, 1-23.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/68/EY, jälleenvakuutuksesta ja neuvoston direktiivien 73/239/ETY ja 92/49/ETY sekä direktiivien 98/78/EY ja 2002/83/EY muuttamisesta (32005L0068); EUVL L329, 9.12.2005, s. 1-50.

Vakuutusedustajat

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/92/EY vakuutusedustuksesta (32002L0092); EYVL N:o L9, 15.1.2003 s. 3.

2.4 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonnan oikeus antaa toimiluvan hakemiseen, rekisteröitymiseen tai ilmoituksen tekemiseen liittyviä sitovia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- maksulaitoslain 8 §:n 4 momentti (Valvonnan kannalta tarpeelliset tarkemmat määräykset ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä tarjottaessa maksupalveluja ilman toimilupaa)
- vakuutusyhtiölain 2 luvun 20 § (Liitännäistoimintaa koskevaan toimintasuunnitelmaan liittyvät tarkemmat määräykset)
- vakuutusyhdistyslain 1 luvun 5 §:n 4 momentti (Liitännäistoimintaa koskevaan toimintasuunnitelmaan liittyvät määräykset)
- vakuutusedustuksesta annetun lain 43 § (tarkemmat määräykset vakuutusedustajien rekisteröintimenettelystä).

3 Tavoitteet

(1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on

- **ohjeistaa markkinoille tuloa ja tehostaa hakuprosessia.** Määräyksiin ja ohjeisiin on koottu toimilupiin, rekisteröinteihin ja ilmoituksiin liittyvä menettely. Määräyksissä ja ohjeissa tuodaan esille myös se, mihin seikkoihin Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota, kun se arvioi, täyttääkö toimilupaa hakenut yhteisö tai rekisteröintiä hakenut henkilö tai oikeushenkilö tai ilmoituksen tehnyt henkilö tai oikeushenkilö kyseisen toiminnan harjoittamiselle asetetut edellytykset.
- **edistää markkinoiden vakautta sekä rahoitus-, sijoitus-, maksu- ja vakuutuspalveluja käyttävien asiakkaiden etujen turvaamista.** Määräyksillä ja ohjeilla halutaan varmistaa, että markkinoilla toimivat vain sellaiset tahot, jotka täyttävät toiminnan harjoittamiselle laeissa ja muissa säännöksissä asetetut vaatimukset. Finanssivalvonnan tulee voida varmistua siitä, että toimilupaa tai rekisteröintiä hakevaa tai ilmoituksen tehnyttä yhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan, rekisteröinnin tai ilmoituksen edellytysten tulee täytyä yhteisön koko toiminnan ajan.

4 Toimiluvan yleiset edellytykset ja toimiluvan hakeminen

4.1 Toimiluvan yleiset edellytykset

- (1) Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta luottolaitoksen (LLL 22 §:n 1 momentti), kiinnitysluottopankin (kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain 5 §), talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön (talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 11 §), sijoituspalveluyrityksen (SipaL 3 luvun 1 §:n 1 momentti), rahastoyhtiön (SRL 5 a §:n 1 momentti), säilytysyhteisön (SRL 9 §:n 1 momentti), maksulaitoksen (MLL 11 §:n 1 momentti) sekä henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiön (VYL 2 luvun 3 §:n 1 momentti) toimiluvan.
- (2) Toimilupa voidaan LLL 24 §:n, SipaL 3 luvun 3 §:n 2 momentin, SRL 5 b ja 9 a §:n, MLL 13 §:n 4 momentin, talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 13 §:n 2 momentin ja VYL 2 luvun 2 §:n nojalla myöntää myös perustettavalle yhteisölle ennen sen rekisteröimistä.
- (3) Toimilupa voidaan LLL 25 §:n, SipaL 3 luvun 5 §:n, SRL 10 a §:n, MLL 14 §:n, VYL 2 luvun 7 §:n nojalla myöntää myös sellaiselle ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettulle eurooppayhtiölle ja vakuutusyhtiöitä sekä sijoituspalveluyrityksiä lukuun ottamatta eurooppaosuuskunta-asetuksessa tarkoitettulle eurooppaosuuskunnalle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen. Lupahakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion finanssimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Tämä koskee myös eurooppayhtiön ja eurooppaosuuskunnan perustamista siten, että sulautumisessa vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä tai eurooppaosuuskuntana Suomessa.

OHJE (kohdat 4-8)

- (4) Finanssivalvonta myöntää toimilupaa hakevalle yhteisölle toimiluvan, jos ainakin seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - Finanssivalvonta voi varmistua siitä, että yhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti
 - Finanssivalvonta voi varmistua siitä, että perustajat ja omistajat ovat luotettavia
 - merkittävä sidonnaisuus ei estä yhteisön tehokasta valvontaa
 - yhteisöön merkittävässä sidonnaisuudessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat ETA-alueen ulkopuolisen valtion lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset eivät estä yhteisön tehokasta valvontaa
 - Finanssivalvonta voi varmistua siitä, että vakuutusyhtiön kuuluessa sellaiseen ryhmittymään, jonka emoyrityksen kotipaikka ei ole Suomessa ja joka ei ole rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 6 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ryhmittymä, ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko mainit-

- tua ryhmittymää tai että vakuutusyhtiön kuuluminen tällaiseen ryhmittymään ei muuten vaaranna yhtiön toiminnan vakautta
- yhteisöllä on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja -suunnitelmat
 - yhteisöllä on pääkonttori Suomessa
 - yhteisö täyttää muut laissa asetetut edellytykset.
- (5) Toimilupa myönnetään eurooppayhtiölle ja eurooppaosuuskunnalle samoin perustein kuin Suomessa alun perin rekisteröidylle luottolaitokselle, vakuutusyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle, rahastoyhtiölle ja säilytisyhteisölle.
- (6) Yhteisön perustamiseen liittyviä seikkoja arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- se saa tarvittavat perustiedot yhteisöstä
 - se saa tarvittavat tiedot perustajista, omistajista ja ylimpään johtoon kuuluvista henkilöistä
 - yhteisö on perustettu sitä koskevien lakien mukaisessa järjestyksessä.
- (7) Finanssivalvonta kiinnittää hakemuksen arvioinnissa huomiota siihen, että hakemus sisältää kaikki kyseisissä laeissa ja asetuksissa edellytetyt tiedot, että tiedot on esitetty johdonmukaisesti ja että hakemus antaa kattavan kuvan hakijasta.
- (8) Toimilupahakemukseen sisältyvien liitteiden sisällössä ja laajuudessa voi olla eroja eri toimijoiden välillä. Liitteiden sisältö ja laajuus määräytyvät kunkin yhteisön harjoittaman toiminnan luonteen ja laajuuden mukaan.

4.2 Toimiluvan hakeminen

- (9) Toimilupaa haetaan Finanssivalvonnalta kirjallisella hakemuksella, johon on liitettävä valtiovarainministeriön tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksissa vaaditut selvitykset¹.

OHJE (kohdat 10–15)

- (10) Joustavan ja tehokkaan käsittelyprosessin varmistamiseksi Finanssivalvonta suosittaa, että hakija on yhteydessä Finanssivalvontaan ennen varsinaisen toimilupahakemuksen jättämistä.
- (11) Toimilupahakemus tehdään joko suomen tai ruotsin kielellä.
- (12) Myös hakemuksen liitteiden tulisi pääasiassa olla suomen- tai ruotsinkielisiä. Muilla kielillä laadittuja liitteitä voidaan tarvittaessa hyväksyä, jos siitä on erikseen sovittu Finanssivalvonnalla kanssa.
- (13) Hakemus liitteineen toimitetaan Finanssivalvontaan osoitteeseen: PL 103, 00101 Helsinki (käyntiosoite Snellmaninkatu 6).
- (14) Toimiluvan hakuprosessi on kuvattu Finanssivalvonnalla verkkopalvelussa Toimiluvat ja rekisteröinti -alasisivulla. (www.finanssivalvonta.fi/fi/Toimiluvat). Lisäksi verkkopalvelussa on

¹ LLVMA, SipaVMA, RahastoVMA, MLVMA ja STMA.

tietoja Finanssivalvonnan valvottavia koskevista velvollisuuksista, kuten valvontamaksuista ja raportointivelvollisuuksista.

- (15) FivaL 20 §:n ja rikosrekisterilain 4 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus saada oikeusrekisterikeskukselta rikosrekisterilaissa tarkoitettu rikosrekisteriote sekä ote sakkorekisteristä. Finanssivalvonta hankkii mainitut otteet viran puolesta arvioidakseen perustettavan yhteisön ylimmän johdon sopivuutta ja luotettavuutta. Hakemusmenettelyn yhteydessä Finanssivalvonta tutkii myös näiden henkilöiden luottotiedot.

5

Luottolaitoksen toimilupa

5.1 Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset

- (1) Luottolaitoksen toimilupahakemuksesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 22 §:ssä (LLL). Luottolaitostoimilupa voidaan antaa talletuspankin tai luottoyhteisön toimintaan.
- (2) Hakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksessa luottolaitoksen, ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön toimilupahakemukseen sekä sivuliikkeen perustamista ulkomaille koskevaan hakemukseen liitettävistä selvityksistä (LLVMA).

5.2 Selvitys perustettavasta luottolaitoksesta

- (3) Perustettavaa luottolaitosta koskevista toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä on säädetty LLVMA 2 §:ssä.

5.3 Luottolaitoksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta

- (4) Luottolaitostoimilupa voidaan antaa talletuspankin tai luottoyhteisön toimintaan. Talletuspankille sallittu liiketoiminta on määritelty LLL 30 §:ssä ja luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta LLL 31 §:ssä. Vain talletuspankki voi vastaanottaa yleisöltä LLL 10 §:ssä määriteltyjä talletuksia.
- (5) LLVMA 9 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla harjoitettavaksi aiottu toiminta kuvataan toiminoittain hakemukseen liitettävässä liiketoimintasuunnitelmassa (ks. tarkemmin jäljempänä näiden määräysten ja ohjeiden luku 5.7.2.).

5.3.1 Talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottaminen yleisöltä

- (6) LLVMA 10 §:n 1 momentin mukaan hakemukseen liitettävästä liiketoimintasuunnitelmasta on käytävä ilmi suunniteltu talletustoiminta tai muu takaisinmaksettavien varojen vastaanottaminen yleisöltä sekä toiminnan sisältö ja laajuus. Hakemukseen liitettävistä selvityksistä tulee myös käydä ilmi suunniteltu tilijärjestelmä sekä se, miten varojen siirto ja nosto tililtä tapahtuu sekä luonnokset asiakkaan kanssa solmittavien sopimusten yleisiksi ehdoiksi.
- (7) LLVMA 10 §:n 1 momentin nojalla toimilupahakemukseen on liitettävä selvitys talletustoimintaan tai muiden yleisöltä takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen liittyvien riskien hallinnasta ja seurannasta.

5.3.2 Maksupalvelu ja muu maksuliike

- (8) Maksupalveluilla tarkoitetaan muun muassa maksutoimeksiantojen toteuttamista asiakkaan puolesta. Maksupalveluihin kuuluvat esimerkiksi tilisiirrot ja maksuvälineiden liikkeenlasku. Maksupalvelut on tarkemmin määritelty maksupalvelu- ja maksulaitoslaeissa.
- (9) LLVMA 11 §:n 1 momentin nojalla hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, miten luottolaitoksen omia ja sen asiakkaiden maksuja välitetään sekä siitä, mihin maksujen välitysjärjestelmiin luottolaitos aikoo liittyä ja miten liittyminen käytännössä tapahtuu. Lisäksi on liitettävä selvitys maksujenvälitykseen liittyvistä riskeistä ja niiden hallinnan järjestämisestä sekä selvitys maksujenvälityksen jatkuvuuden varmistamisesta häiriötilanteissa.

OHJE (kohta 10)

- (10) Selvityksen tulisi sisältää yleiskuvaus maksujenvälityksestä, sen organisoinnista ja vastuista sekä maksujenvälitykseen liittyvistä järjestelmistä. Yksityiskohtaisemmat säännökset maksujärjestelmiin liittyvästä riskienhallinnasta on annettu Finanssivalvonnan standardissa 4.4b *Operatiivisten riskien hallinta*.

5.3.3 Luottolaitos sijoituspalveluiden tarjoajana

- (11) LLL 30 §:n ja 31 §:n mukaan talletuspankki ja luottoyhteisö voivat tarjota sijoituspalveluja luottolaitostointiaan saamansa toimiluvan perusteella.
- (12) LLL 30 §:n 3 momentin ja 31 §:n 2 momentin mukaan talletuspankin ja luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako yhteisö SipaL 1 luvun 11 §:n mukaisia sijoituspalveluja.
- (13) Kun talletuspankki ja luottoyhteisö tarjoavat sijoituspalveluja, on niiden noudatettava sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä SipaL 10 luvussa säädettyjä menettelytapoja. Lisäksi Finanssivalvonta on antanut menettelytapoja koskevia määräyksiä ja ohjeita.

OHJE (kohta 14)

- (14) Hakemuksen liitteenä olevassa liiketoimintasuunnitelmassa tulisi tarjottavaksi aiotut sijoitus- ja oheispalvelut kuvata näiden määräysten ja ohjeiden luvun 6.3.1 ja 6.3.2 mukaisesti.

5.3.4 Liiketoiminnassa noudatettavat menettelytavat

- (15) Luottolaitoksen tulee täyttää toiminnan järjestämiselle ja asiakassuhteissa noudatettaville menettelytavoille LLL 8 luvussa ja SipaL 10 luvussa sekä AML 4 luvussa säädetyt vaatimukset.
- (16) Tarjottavien sijoitus- ja oheispalvelujen osalta luottolaitoksen on LLVMA 15 §:n 1 momentin nojalla liitettävä toimilupahakemukseen selvitys siitä, miten luottolaitoksessa huolehditaan sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamiseen liittyvien toiminnan järjestämisestä ja asiakassuhteissa noudatettavia menettelytapoja koskevien säännösten sekä markkinoiden väärinkäytön estämistä koskevien säännösten noudattamisesta.

OHJE (kohdat 17 - 19)

- (17) Selvityksiä laadittaessa tulisi ottaa huomioon toiminnan laatu ja laajuus.

- (18) Sijoitus- ja oheispalveluja tarjoavan luottolaitoksen hakemukseen tulisi liittää harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta riippuen näiden määräysten ja ohjeiden luvun 6.3.3 mukaiset selvitykset tai luonnokset sisäisistä toimintaohjeista.
- (19) Yksityiskohtaisemmat liiketoiminnassa noudatettavia menettelytapoja koskevat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardeissa *2.1 Rahoituspalvelujen tarjoamisessa noudatettavat menettelytavat*, *2.2 Rahoituspalvelujen ja rahoitusvälineiden markkinointi* sekä *2.3 Rahoituspalvelusopimukset*.

5.4 Tallettajien ja sijoittajien suojaksi perustettujen rahastojen jäsenyys

- (20) LLL 95 §:n 1 momentin mukaan talletuspankin on kuuluttava laissa tarkoitettuun talletussuojarahastoon.
- (21) LLL 2 §:n 3 momentin mukaan luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään SipaL:ssa.
- (22) SipaL 11 luvun 1 §:n mukaan luottolaitoksen, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan voi tarjota sijoituspalveluja, on kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon.
- (23) LLVMA 10 §:n 2 momentin nojalla talletuspankin on liitettävä toimilupahakemukseensa jäljennös hakemuksesta, jolla se on hakenut talletussuojarahaston jäsenyyttä.
- (24) Luottolaitoksen, jonka SipaL 11 luvun 1 §:n mukaan on kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, on SipaVMA 10 §:n 4 momentin nojalla liitettävä toimilupahakemukseen jäljennös hakemuksesta, jolla luottolaitos on hakenut sijoittajien korvausrahaston jäsenyyttä.

5.5 Luotettava hallinto

5.5.1 Johtaminen ja toiminnan järjestäminen

- (25) LLL 40 §:n mukaan luottolaitoksen ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. LLL 49 §:n 1 momentin mukaan luottolaitos ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. LLL 49 §:n 2 momentin mukaan luottolaitoksella on oltava tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto sekä toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät, mukaan lukien sellaiset johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevat periaatteet ja menettelytavat, jotka tukevat tehokasta riskienhallintaa.

OHJE (kohdat 26–29)

- (26) Luotettavan hallinnon järjestämisessä tulisi ottaa huomioon luottolaitoksen liiketoiminnan monimuotoisuus (harjoitettavaksi aiottu toiminta) ja laajuus sekä omistajarakenne. Hallinnon järjestämisessä voi olla erilaisia ratkaisuja toiminnan laajuuden ja erityispiirteiden mukaan. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota hallinnon järjestämiseen, jos kyse on konsernista tai jos liiketoimintaa harjoitetaan useammassa maassa.
- (27) Luottolaitoksen hallinnon luotettavuutta arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että
- toiminta on suunniteltu, johdettu, organisoitu ja valvottu siten, että luottolaitos voi taata ammatillisesti ja eettisesti laadukkaan toiminnan

- valta- ja vastuusuhteet on selvästi määritelty sekä eturistiriitatilanteet on tunnistettu ja ne hallitaan
- hallitus on vahvistanut strategian ja liiketoimintasuunnitelman, jonka osana on suunnitelma omien varojen riittävyyden turvaamiseksi
- ylin johto on ammattitaitoinen sekä tehtävänsä sopiva ja luotettava
- hallitus kykenee riippumattomasti arvioimaan yhteisön ja erityisesti sen toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon toimintaa
- luottolaitoksella on päätoiminen toimitusjohtaja, jonka tukena toimii johtoryhmä
- sisäinen valvonta ja riskienhallinta on tehokkaasti järjestetty
- luottolaitoksen sisäinen tarkastus on asianmukaisesti järjestetty
- johtamiseen tarvittavaa informaatiota tuottavat järjestelmät takaavat luotettavan ja oikea-aikaisen informaation
- luottolaitoksella on menettelytavat, joilla turvataan ulkoisen sääntelyn ja sisäisten menettelytapojen sekä asianmukaisten menettelytapojen noudattaminen asiakassuhteissa (compliance)
- palkitsemisjärjestelmä ei johda ei-toivottavaan käyttäytymiseen, kuten liialliseen riskinottoon
- henkilöstön määrä ja laatu ovat oikeassa suhteessa luottolaitoksen harjoittamaan toimintaan
- asiakasvarojen hallinta sekä liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen on luotettavalla ja turvallisella tavalla järjestetty
- luottolaitoksella on tehokkaat menettelytavat asiakasvalitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja nopeasti.

(28) Edellä mainittujen seikkojen todentamiseksi hakemukseen on LLVMA 12 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla liitettävä kuvaus yhteisön organisaatiosta, tehtävien ja vastuiden jaosta sekä päätöksentekojärjestelmästä. Lisäksi hakemukseen tulee LLVMA 12 §:n 3 momentin nojalla liittää päätöksentekuelinten työjärjestykset ja sovellettavat sisäiset toimintaohjeet.

(29) Luotettavan hallinnon järjestämistä käsitellään yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan standardissa *1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.

5.5.2 Luottolaitoksen ylin johto

(30) LLVMA 5 §:n nojalla hakemukseen on liitettävä otteet tai jäljennökset tarpeellisista perustamiskokouksen, yhtiökokouksen, isäntien kokouksen, osuuskunnan kokouksen, hallinto-neuvoston kokouksen ja hallituksen kokouksen pöytäkirjoista taikka muista luottolaitoksen ulkopuolisen tahon laatimista asiakirjoista, joista ilmenevät luottolaitokselle valitut hallinto-neuvoston ja hallituksen varsinaiset jäsenet ja varajäsenet, luottolaitokselle valittu toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä muut ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt.

5.5.3 Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito

(31) LLL 40 §:n 1 momentin mukaan luottolaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Ylimpään johtoon kuuluvien on oltava luotettavia henkilöitä,

jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

- (32) LLVMA 6 §:n 1 momentin nojalla hakemukseen on liitettävä saman säännöksen kohdissa 1-8 mainitut tiedot kaikista ylimpään johtoon kuuluvista henkilöistä.

OHJE (kohdat 33 - 36)

- (33) Edellisessä kohdassa tarkoitetut tiedot tulisi antaa Finanssivalvonnan standardissa RA1.4, *Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle*, edellytetyllä tavalla.
- (34) Luottolaitoksen omistajana olevan yhteisön hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä, toimitusjohtajasta ja toimitusjohtajan sijaisesta sekä muusta ylimpään johtoon kuuluvasta henkilöstä on hakemukseen LLVMA 6 §:n 2 momentin nojalla liitettävä edellisessä kohdassa tarkoitettu sopivuus- ja luotettavuus selvitys, jos yhteisön omistusosuus luottolaitoksesta on vähintään yksi kymmenesosa. Jos joku muu kuin edellä tarkoitettu taho käyttää omistajana olevassa yhteisössä tosiasiallista määräysvaltaa, tästä on annettava vastaava selvitys.
- (35) Hakemusmenettelyn yhteydessä Finanssivalvonta selvittää ylimpään johtoon kuuluvien henkilöiden luottotiedot luottotietorekisteristä.
- (36) Yksityiskohtaisempia säännöksiä ylimmän johdon luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta on Finanssivalvonnan standardissa *1.4 Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi*.

5.5.4 Henkilöstö ja sen ammattitaito

- (37) LLVMA 12 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla hakemukseen on liitettävä selvitys henkilöstön määrästä ja henkilöstön ammattitaidolle asetettavista vaatimuksista.

OHJE (kohdat 38 - 40)

- (38) Luottolaitoksen ylimmän johdon tulisi varmistua siitä, että luottolaitoksen henkilöstömäärä on riittävä ja että henkilöstö on ammattitaitoista, tehtäviinsä sopivaa ja hyvämaineista. Henkilöstön määrä on riippuvainen luottolaitoksen toiminnan laadusta ja laajuudesta.
- (39) Toimitusjohtajalla tulisi olla riittävästi aikaa luottolaitoksen toiminnan johtamiseen. Tämän vuoksi toimitusjohtajan tulisi yleensä olla päätoiminen. Toimitusjohtajalle tulisi lisäksi olla nimettyä varahenkilö, jotta luottolaitoksen toiminta voidaan turvata myös toimitusjohtajan ollessa estyneenä. Toimitusjohtajan päätoimisuudesta voidaan poiketa esimerkiksi, jos luottolaitoksen hallinto on järjestetty tavalla, joka on riittävä turvaamaan valvottavan luottotavan toiminnan.
- (40) Henkilöstöä ja sen ammattitaitoa koskevia yksityiskohtaisempia säännöksiä on Finanssivalvonnan standardissa *4.4b Operatiivisten riskien hallinta*.

5.5.5 Palkitsemisjärjestelmä

- (41) LLL 49 §:n 2 momentin mukaan luottolaitoksella on muun ohella oltava sellaiset johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevat periaatteet ja menettelytavat, jotka tukevat tehokasta riskienhallintaa.

- (42) LLL 49 §:n 3 momentin mukaan palkitsemista koskeviin periaatteisiin ja menettelytapoihin sovelletaan mainitun lainkohdan estämättä, mitä työsopimuksista ja luottolaitoksen lakisäästeisten hallinto- ja valvontaelinten vastuusta muualla laissa säädetään. Palkitsemista koskevista periaatteista ja menettelytavoista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.
- (43) Valtiovarainministeriön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä antaman asetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan asetuksen säännöksiä on sovellettava tavalla, joka ottaa huomioon luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmän koon, oikeudellisen ja hallinnollisen rakenteen sekä toiminnan laadun, laajuuden ja monimuotoisuuden sekä kunkin palkkionsaajan tehtävän ja vastuun (suhteellisuusperiaate).
- (44) Toimilupahakemukseen tulee LLVMA 9 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla liittää selvitys siitä, että toimilupaa hakevan luottolaitoksen palkitsemisjärjestelmä täyttää valtiovarainministeriön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä antaman asetuksen vaatimukset.

5.5.6 Tilintarkastajat

- (45) LLL 159 §:n mukaan luottolaitoksen tilintarkastajista vähintään yhden on oltava tilintarkastuslain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö.
- (46) LLVMA 8 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi luottolaitoksen tilintarkastajien nimet sekä se, kuka tilintarkastajista tai mikä tilintarkastusyhteisöstä on Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Lisäksi hakemukseen on liitettävä ote tai jäljennös tilintarkastajien valitsemista koskevan yhtiökokouksen, isäntien kokouksen, osuuskunnan kokouksen tai perustamiskokouksen pöytäkirjasta.

5.5.7 Selvitys perustajista ja tärkeimmistä omistajista

- (47) LLL 24 §:n 2 momentin mukaan luottolaitoksen perustajan sekä sellaisen osakkeenomistajan, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan luottolaitoksen osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on saadun selvityksen perusteella oltava luotettava.
- (48) Toimilupahakemukseen on liitettävä LLVMA 4 §:n mukaiset selvitykset luottolaitoksen perustajista ja omistajista.
- (49) Tiedoista ja selvityksistä, jotka on liitettävä ilmoitukseen, säädetään omistusosuuden hankkimista ja luovuttamista luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, vakuutusyhtiössä ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä koskevassa valtioneuvoston asetuksessa.

OHJE (kohdat 50–51)

- (50) Perustajien sekä omistajien luotettavuutta ja muuta sopivuutta arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- perustajien ja omistajien luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että luottolaitosta tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti
 - monimutkaiset omistusrakenteet eivät estä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaista johtamista.

- (51) Ilmoituksen tekemisessä tulisi käyttää lomakkeita, jotka ovat saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelun raportointiosiossa.

5.6 Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista

- (52) Luottolaitoksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa LLL 37 §:n mukaan estää yhteisön tehokasta valvontaa.
- (53) LLL 37 §:n tarkoittamista merkittävistä sidonnaisuuksista annettavasta selvityksestä säädetään LLVMA 7 §:ssä. Hakemukseen on mainitun pykälän nojalla liitettävä lisäksi selvitys sopimuksista tai järjestelyistä, jotka johtavat tai saattavat johtaa merkittävän sidonnaisuuden syntymiseen.

OHJE (kohdat 54–56)

- (54) Finanssivalvonta kiinnittää merkittäviin sidonnaisuuksiin erityistä huomiota, jos liiketoiminnasta tai omistusrakenteesta ei voida saada selkeää kokonaiskäsitystä tai jos yritysryhmään kuuluva yhteisö toimii valtiossa, jonka salassapitosäännökset tai puutteellinen valvonta- ja sääntelyjärjestelmä haittaavat konsolidoidun valvonnan toteuttamista.
- (55) Kohdassa (53) tarkoitettu sopimus voi olla esimerkiksi osakassopimus tai sopimus osakkeiden myyntirajoituksista tai etuosto-oikeudesta.
- (56) Selvityksestä tulisi käydä ilmi, keiden välillä merkittäviä sidonnaisuuksia on. Jos sidonnaisuuksia ei ole, olisi myös tästä mainittava hakemuksessa. Merkittävistä sidonnaisuuksista tehtävään selvitykseen tulisi myös sisällyttää kuvaus luottolaitoksen konsernirakenteesta ja muista sidossuhteista LLL 37 §:ssä tarkoitettuihin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin.

5.7 Taloudelliset toimintaedellytykset ja liiketoimintasuunnitelma

5.7.1 Taloudelliset toimintaedellytykset

- (57) LLL 24 §:n 1 momentin mukaan luottolaitoksen tulee täyttää sen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle LLL 4 ja 5 luvussa asetetut edellytykset.
- (58) Jos luottolaitoksella on aiempaa liiketoimintaa, on hakemukseen LLVMA 9 §:n 3 momentin nojalla liitettävä:
- tilinpäätöstiedot ja, jos luottolaitos on konsernin osa, konsernitalinpäätöstiedot liitettynä kolmelta viimeiseltä tilikaudelta
 - jos viimeisin tilinpäätös on laadittu aiemmin kuin kuusi kuukautta ennen hakemuksen jättämistä, hakemukseen tulee lisäksi liittää luottolaitoksen hallituksen päiväämä ja allekirjoittama selvitys tilinpäätöksen laatimisen jälkeen sattuneista luottolaitoksen taloudelliseen asemaan olennaisesti vaikuttaneista tapahtumista sekä selvitys luottolaitoksen hakemushetken taloudellisesta tilanteesta ja tuloksesta.

OHJE (kohta 59)

- (59) Taloudellisia toimintaedellytyksiä arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, miten seuraavien edellytysten voidaan katsoa täyttyvän hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella:

- toiminta on vakaata ja toiminnan harjoittamiseen on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset
- luottolaitoksella on strategia ja liiketoimintasuunnitelma vähintään kolmelle vuodelle
- luottolaitoksen omat varat suhteessa riskien ottoon ja riskienhallintajärjestelmien tasoon ovat riittävät ja omien varojen riittävydestä on tehty suunnitelma.

5.7.2 Liiketoimintasuunnitelma

- (60) LLVMA 9 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla luottolaitoksen taloudellisten toimintaedellytysten selvittämiseksi hakemukseen on liitettävä liiketoimintasuunnitelma ja kuvaus toiminnalle asetetuista tavoitteista seuraavalle kolmelle vuodelle, joista käy ilmi aiottu liiketoiminta, tuotteet, arvioitu markkinaosuus, asiakaskunta, riskialuekohtaiset riskinottotasot, henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät.
- (61) LLVMA 9 §:n 2 momentin nojalla liiketoimintasuunnitelman tulee lisäksi sisältää selvitys ulkoistettavista sekä asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista toiminnoista. Hakemuksesta on käytävä ilmi ulkoistettavia toimintoja hoitavien sekä asiamiesten nimet ja yhteystiedot.

OHJE (kohdat 62–63)

- (62) Selvityksessä riskialuekohtaisista riskinottotasoista tulisi ottaa huomioon myös riskinkantokyky, koska omaan pääomaan ja vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset asettavat rajoitukset liiketoiminnalle.
- (63) Luotonantoon ja luottoriskien hallintaan liittyviä selvityksiä kuvataan näiden määräysten ja ohjeiden luvussa 5.8.2.

5.7.3 Vähimmäispääoma

- (64) LLL 44 §:n mukaan talletuspankin ja luottoyhteisön osake-, osuus- tai peruspääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa (5 000 000) euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

5.7.4 Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä

- (65) LLVMA 9 §:n 1 momentin 2-4 kohtien mukaan luottolaitoksen taloudellisten toimintaedellytysten riittävyyden selvittämiseksi hakemukseen on liitettävä seuraavat selvitykset:
- kannattavuusarviot ja -tavoitteet sekä tulos- ja tase-ennusteet ja niiden perusteet seuraavalle kolmelle vuodelle
 - arvio omien varojen riittävydestä seuraavalle kolmelle vuodelle ja suunnitelma riittävän vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden varmistamiseksi
 - selvitys pääoman saatavuudesta (pääomasuunnitelma), laskelmat riskialueittaisesta pääomavaatimusten täyttymisestä ja kuvaus vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä.

OHJE (kohdat 66–67)

- (66) Kannattavuus- ja vakavaraisuusarvioissa tulisi esittää arviot (ns. stressitestit) liiketoiminnan kannalta olennaisten tekijöiden muutosten vaikutuksista liiketoiminnan kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen sekä arvio siitä, millä aikavälillä saavutetaan voitollinen tulos. Näiden vaihtoehtoisten skenaarioiden (vähintään kahden) osalta tulisi myös esittää tulos- ja tase-ennusteet samoin kuin omien varojen ja omien varojen vaatimusten ennusteet kolmelle seuraavalle vuodelle. Taustatiedoissa tulisi kuvata kunkin skenaarion osalta keskeiset taustaoletukset ja niissä tehdyt muutokset ja niiden vaikutukset.
- (67) Arviot vakavaraisuusvaatimuksen täyttymisestä ja omien varojen riittävydestä sekä kuvaus vakavaraisuuden hallintaprosessista tulisi laatia Finanssivalvonnan vakavaraisuusvaatimusta koskevien standardien mukaisesti. Keskeiset vakavaraisuuden hallinnan periaatteet käyvät ilmi Finanssivalvonnan standardista *4.2 Valvottavan vakavaraisuuden hallinta*.

5.8 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

- (68) LLL 49 ja 54 §:ien mukaan luottolaitoksella on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

OHJE (kohdat 69–70)

- (69) Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleiset periaatteet
 - luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen sisäinen valvonta on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävän korkealaatuista
 - sisäinen valvonta on tehokasta ja luotettavaa
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat luottolaitoksen kaikki toiminnot, myös ulkoistetut sekä asiamiehen välityksellä harjoitettavat toiminnot
 - riskienhallinta turvaa sen, että luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys eivät ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai konsolidoidulle valvonnalle
 - luottolaitoksen sisäiset valvontamenetelmät mahdollistavat liiketoimintaan liittyvien riskien havaitsemisen, arvioimisen ja niiden rajoittamisen
 - luottolaitoksella on liiketoiminnoista riippumattomasti järjestetyt valvonta-, raportointi- ja laskentajärjestelmät.
- (70) Näissä määräyksissä ja ohjeissa on esitetty keskeisimpien riskialueiden osalta ne yleiset periaatteet, joihin Finanssivalvonta kiinnittää huomiota luottolaitoksen riskienhallintaa arvioidessaan. Tarkemmin eri riskialueita on säännelty Finanssivalvonnan riskienhallintaa ja vakavaraisuutta koskevissa määräyksissä ja ohjeissa.

5.8.1 Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen

- (71) LLVMA 12 §:n 1 momentin 2-7 kohtien nojalla luottolaitoksen toimilupahakemukseen on liitettävä:
- kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä;

- kuvaus riskienhallinnan riippumattoman arvioinnin järjestämisestä;
- kuvaus sisäisen tarkastuksen järjestämisestä;
- kuvaus toimintojen laillisuuden ja sisäisten menettelytapojen noudattamisen valvonnan järjestämisestä (compliance);
- kuvaus tiedonkulun sekä riskienhallinnan ja muun sisäisen valvonnan turvaamisesta ulkoistettavien sekä asiamiehen välityksellä harjoitettavien toimintojen osalta (tarkempi ohjeistus luvussa 5.8.9);
- kuvaus riski-, tulos- ja muusta raportoinnista ylimmälle johdolle;
- kuvaus asiakirjojen säilytystavoista.

OHJE (kohdat 72–76)

- (72) Tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan varmistamiseksi luottolaitoksen tulisi järjestää seuraavat liiketoiminnoista riippumattomat toiminnot kaikille luottolaitoksen toiminnan alueille:
- Riskienhallinnan arviointitoiminto (risk control function)
 - Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance function)
 - Sisäisen tarkastuksen toiminto (internal audit function)
- (73) Riskienhallinnan arviointitoiminnon järjestämisestä on säädetty yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan standardissa *4.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen*.
- (74) Säännösten noudattamisesta vastaavan toiminnon (compliance function) järjestämisestä on säädetty Finanssivalvonnan standardissa *1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.
- (75) Sisäisestä tarkastuksesta (internal audit function) ja sen järjestämisestä on säädetty Finanssivalvonnan standardissa *1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.
- (76) Finanssivalvonta suosittelee, että hakemukseen liitetään Finanssivalvonnan standardiin *RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle* sisältyvän lomakkeen L3 mukaisesti tehty selvitys sisäisestä tarkastuksesta vastaavasta henkilöstä, compliance -toiminnosta vastaavasta henkilöstä ja riippumattoman riskienhallinnan arviointitoiminnosta vastaavasta henkilöstä.

5.8.2 Luottoriskit

- (77) LLVMA 12 ja 13 §:ien nojalla toimilupahakemukseen on liitettävä:
- selvitys luotonmyönnön tavoitteista, joissa määritellään muun muassa luottosalkulle asetetut laatu-, tuotto- ja kasvutavoitteet erilaisia luottoriskejä otettaessa
 - riskinoton periaatteet, joissa käsitellään muun muassa riskien hajauttamista ja riskeiltä suojautumista
 - kuvaus luottoriskien tunnistamiseen, mittaamiseen, seurantaan ja valvontaan tarvittavista menettelytavoista
 - kuvaus luotonmyöntöprosessista, jonka tulee sisältää muun muassa selvitys luotonmyöntövaltuuksista ja -kriteereistä, limiittien asettamisesta ja päätöksenteosta

- kuvaus siitä, miten erillinen ja riippumaton luottoriskien hallinnan arviointi on järjestetty.

OHJE (kohdat 78–79)

- (78) Luottoriskien hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- luottolaitoksella on hallituksen hyväksymä luottoriskistrategia sekä toimintansa luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja tehokkaat järjestelmät luottoriskien tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan ja valvontaan osana liiketoiminnan riskien kokonaishallintaa
 - luottoriskistrategiansa mukaan luottolaitos ei ota luotonannossaan tai sijoitustoiminnassaan sellaisia luottoriskejä, jotka vaarantavat luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän vakavaraisuutta tai luottolaitoksen maksuvalmiutta
 - luottoriskien hallintaa varten on riittävät resurssit
 - luottoriskien hallintaan liittyvien henkilöiden vastuut luottoriskien hallinnassa on määriteltä
 - organisaatiossa on erillinen, ylimmän johdon alaisuudessa oleva liiketoiminnasta riippumaton luottoriskien valvontaa hoitava toiminto.
- (79) Luottoriskejä koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa *4.4a Luottoriskien hallinta*.

5.8.3 Markkinariskit

- (80) LLVMA 13 §:n 2 momentin nojalla toimilupahakemukseen on liitettävä kuvaus korko-, valuutta-, osake- hyödyke- maksuvalmius- ja rahoitusriskien hallinnan periaatteista. Kuvauksen tulee sisältää riskien tunnistaminen, riskien mittaamis-, seuranta- ja valvontajärjestelmät sekä periaatteet, joiden mukaan riskilimiitit asetetaan sekä muut periaatteet, joilla riskejä hallitaan. Hakemukseen tulee liittää myös selvitys kaupankäyntivaraston määrittelystä sekä sijoitustoiminnan periaatteista.

OHJE (kohdat 81–82)

- (81) Markkinariskien hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen markkinariskien hallinta on riittävällä tasolla ottaen huomioon toiminnan luonteen ja laajuuden
 - hallituksen hyväksymät sisäiset valvontamenetelmät mahdollistavat liiketoimintaan liittyvien markkinariskien havaitsemisen, arvioimisen ja rajoittamisen
 - hallituksen hyväksymä markkinariskistrategia takaa sen, etteivät luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ota niin suurta markkinariskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhteisön vakavaraisuudelle tai konsolidoidulle vakavaraisuudelle
 - markkinariskien hallintaa varten on riittävät resurssit
 - markkinariskien hallinnan organisaation sekä organisaatioon liittyvien yksiköiden, toimielimien ja henkilöiden vastuut markkinariskien hallinnassa on määriteltä

- luottolaitoksella on erillinen, ylimmän johdon alaisuudessa toimiva riskiä ottavasta liiketoiminnasta riippumaton riskienhallinnan arviointitoiminto.

(82) Markkinariskien hallintaa ja vakavaraisuusvaatimusta koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset sisältyvät Finanssivalvonnan standardeihin *4.4c Markkinariskin hallinta* ja *4.3g Markkinariskin vakavaraisuusvaatimus*.

5.8.4 Likviditeettiriski

(83) Toimilupahakemukseen on LLVMA 13 §:n 2 momentin nojalla liitettävä kuvaus maksuvalmius- ja rahoitusriskin hallinnan periaatteista ja selvitys maksuvalmiusreservistä. Kuvauksen tulee sisältää likviditeettiriskien tunnistaminen, riskien mittaamis-, seuranta- ja valvontajärjestelmät, sekä periaatteet, joiden mukaan riskilimitit asetetaan sekä muut periaatteet, joilla riskejä hallitaan. Hakemukseen on myös liitettävä likviditeettistrategia, kuvaus käytettävistä vaihtoehtoisista tulevaisuuden skenaarioista ja stressitesteistä sekä likviditeetin jatkuvuussuunnitelma kriisitilanteiden varalle.

OHJE (kohdat 84–85)

(84) Likviditeettiriskin hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että

- luottolaitoksella ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on riittävät likviditeetin hallintajärjestelmät suhteessa toiminnan luonteeseen ja laajuuteen
- hallituksen hyväksymät likviditeettiriskiä koskevat strategia ja periaatteet takaavat sen, että luottolaitoksen maksuvalmius on sen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu
- likviditeetin hallinnan ja valvonnan tehtävät ja vastuut on määritelty
- luottolaitoksella on riittävä likviditeettireservi
- likviditeettiriskin seurannassa otetaan huomioon myös erilaiset vaihtoehtoiset tulevaisuuden skenaariot
- luottolaitoksella on likviditeetin stressitestit
- luottolaitoksella on rahoituksen jatkuvuussuunnitelma likviditeettikriisin varalle.

(85) Likviditeettiriskiä koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa *4.4d Likviditeettiriskin hallinta*.

5.8.5 Operatiiviset riskit

(86) LLVMA 14 §:n 1 momentin nojalla hakemukseen on liitettävä kuvaus ja arvio kaikkiin merkittäviin tuotteisiin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvistä operatiivisista riskeistä sekä kuvaus uuden tuotteen tai palvelun hyväksymismenettelystä. Hakemukseen on lisäksi liitettävä selvitys suunnitellusta vakuutusturvasta.

OHJE (kohdat 87–88)

(87) Operatiivisten riskien hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että

- operatiivisia riskejä hallitaan ja arvioidaan itsenäisenä riskialueena

- luottolaitos tunnistaa liiketoimintaansa liittyvät keskeiset operatiiviset riskit
- luottolaitoksen hallituksen hyväksymissä operatiivisten riskien hallinnan periaatteissa on määritelty tärkeimmät operatiivisten riskien hallintaprosessit
- riskinoton valvonnasta vastaa riskiä ottavasta liiketoiminnasta ja riskienhallinnasta riippumaton riskienhallinnan arviointitoiminto
- operatiivisten riskien hallinta on järjestetty vastaamaan toiminnan laajuuden ja luonteen asettamia vaatimuksia.

(88) Operatiivisia riskejä koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa *4.4b Operatiivisten riskien hallinta*.

5.8.6 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä

(89) Finanssivalvonnan tulee Fival 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan valvoa, että luottolaitos noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

(90) Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla luottolaitos varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.

(91) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan standardista *2.4 Asiakkaan tunteminen – rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen*.

(92) LLL 145 §:ssä ja RapeL:ssa edellytetään, että yhteisön tulee järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. RapeL edellyttää, että yhteisö mitoittaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen.

OHJE (kohta 93)

(93) Luottolaitoksen tulisi antaa muun muassa seuraavat selvitykset:

- *Selvitys asiakkaan tuntemisesta sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien riskienhallinnasta ja jatkuvasta seurannasta*

Selvityksessä tulisi tuoda esille, miten palveluntarjoaja on varmistunut RapeL:n edellyttämistä velvollisuuksista tunnistaa ja tuntea asiakkaansa sekä selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Palveluntarjoajan tulisi myös järjestää asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta.

- *Selvitys riskienhallintamenetelmistä*

Luottolaitoksen tulisi luoda riittävät riskienhallintamenetelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Luottolaitoksen tulisi kartoittaa mm. asiakkaisiinsa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, jakelukanaviinsa ja teknologian kehitykseen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.

- *Selvitys asiakkaan tuntemistoiminnon organisoinnista ja vastuuhenkilöistä sekä henkilöstön koulutuksesta ja suojelusta*

- *Ylimmän johdon hyväksymät sisäiset ohjeet*

Sisäisten ohjeiden tulisi sisältää vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:

- asiakkaan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi): asiakkaan ja asiakkaan edustajan tunnistaminen, asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen, asiakkaan edustajan henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa sekä tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa
- tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
- tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräajan
- asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
- selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen
- kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.

5.8.7 Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu

- (94) LLVMA 17 §:n 1 momentin nojalla hakemukseen on liitettävä kuvaus luottolaitoksen tietojärjestelmästä, tietohallintostrategiasta ja tietohallinto-organisaatiosta. Lisäksi hakemuksessa tulee kuvata ulkoistettavat tietotekniikkapalvelut.
- (95) LLVMA 17 §:n 2 momentin nojalla hakemukseen on lisäksi liitettävä kuvaus tietoturvalisuusorganisaatiosta ja eri yksiköiden tietoturvalisuusvastuista, tietoturvalisuusperiaatteista ja tietoturvalisuuteen liittyvien riskien hallinnasta sekä siitä, miten luottolaitoksen omaa tietoturvalisuutta arvioidaan. Hakemukseen on lisäksi liitettävä tietoturvalisuuteen liittyvät keskeiset ohjeet.
- (96) LLVMA 14 §:n 2 momentin nojalla hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, miten luottolaitos on varautunut keskeisten toimintojensa jatkumiseen erilaisissa häiriötilanteissa (jatkuvuussuunnitelma). Keskeisten toimintojen jatkuvuussuunnitelmien on katettava myös mahdolliset ulkoistetut toiminnot.

OHJE (kohdat 97-99)

- (97) Hakemukseen tulisi lisäksi liittää tietoturvalisuudesta tehdyt riskiarviot sekä selvitys yhteisön omasta tietoturvalisuudesta tehdyistä sisäisistä ja ulkoisista arvioinneista.
- (98) Tietojärjestelmiä, tietoturvalisuutta ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelua arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- luottolaitoksella on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät
 - luottolaitoksella on tarvittava osaaminen, organisaatio ja sisäinen valvonta tiedon tallentamiseksi, siirtämiseksi, käsittelemiseksi ja arkistoinniseksi konekielisessä muodossa. Nämä toiminnot voivat joko kokonaan tai osittain olla ulkoistettuja, jolloin yhteisön tulee varmistaa, että taholla, jolle palveluja ulkoistetaan, on riittävät resurssit ja osaaminen palvelujen tarjoamiseen

- luottolaitoksella on hallituksen hyväksymä tietohallintostrategia
- tietojärjestelmillä on riittävät varajärjestelyt ja niille on laadittu toipumissuunnitelmat
- luottolaitoksen tietoturvallisuuden yleinen taso on hallituksen määrittämä ja hyväksymä
- luottolaitoksen yleinen tietoturvallisuuden taso ja eri tietojärjestelmien turvataso ovat riittävät yhteisön toiminnan luonteeseen ja laajuuteen, tietojärjestelmien uhkien vakavuuteen sekä yleiseen tekniseen kehitystasoon nähden
- luottolaitoksella on riittävät resurssit ja määritellyt vastuut riittävän tietoturvallisuuden tason ylläpitämiseksi
- tietoturvallisuuteen liittyviä riskejä arvioidaan säännöllisesti
- luottolaitoksella on ajantasaiset tietoturvallisuusperiaatteet ja niitä tukeva ohjeistus
- luottolaitos on laatinut keskeisiä toimintojaan varten jatkuvuussuunnitelmat liiketoimintaansa uhkaavien häiriöiden varalta.

(99) Tietojärjestelmiä ja tietoturvallisuutta koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa 4.4b *Operatiivisten riskien hallinta*.

5.8.8 Kirjanpitojärjestelmä

(100) LLVMA 18 §:n nojalla hakemukseen on liitettävä selvitys luottolaitoksen kirjanpitojärjestelmästä ja käytettävistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista ja niiden säilytystavoista.

OHJE (kohdat 101–102)

(101) Selvityksestä tulisi käydä ilmi muun muassa kirjanpitojärjestelmän yleiskuvaus, osakirjanpitojärjestelmien väliset liittymät sekä manuaaliset ja tietojärjestelmiin sisältyvät täsmäytykset.

(102) Kirjanpitojärjestelmää arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että

- kirjanpitojärjestelmä on luotettava ja riittävillä jatkuvuusjärjestelyillä tuettu
- kirjanpitojärjestelmä pystyy tuottamaan riittävän yksilöityä tietoa johdon raportointiin ja viranomaisraportointiin
- luottolaitoksen järjestelmä täyttää kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (47/1998) kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä (annettu 22.5.2000) määritellyt kriteerit.

5.8.9 Toimintojen ulkoistaminen

(103) LLL 36 a §:n 1 momentin nojalla luottolaitos voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa luottolaitoksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä muuten merkittävästi luottolaitoksen liiketoiminnan hoitamista.

(104) LLVMA 9 §:n 2 momentin nojalla toimilupahakemuksen tulee sisältää selvitys asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista ja ulkoistettavista toiminnoista. Lisäksi hakemuksesta on käytävä ilmi ulkoistettavia toimintoja hoitavien sekä asiamiesten nimet ja yhteystiedot.

OHJE (kohta 105)

- (105) Ulkoistamisesta tehtävästä selvityksestä tulisi käydä lisäksi ilmi seikat, jotka on lueteltu Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa *1/2012 Ulkoistaminen*

5.9 Talletuspankin yhteenliittymän keskusyhteisön toimilupa

- (106) Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön toimilupahakemuksesta säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 11 §:ssä.
- (107) Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään LLVMA 1 §:n 2 momentissa.
- (108) LLVMA:n mukaan talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön ei sovelleta seuraavia asetuksen pykäläiä: 3 § (Perustamispääoma), 9 § (Taloudelliset toimintaedellytykset), 10 § (Talletustoiminta ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottaminen yleisöltä), 11 § (Maksujenvälitys), 13 § (Luotto-, markkina-, likviditeetti- ja rahoitusriskit), 14 § Operatiiviset riskit), 15 § (Sijoituspalvelujen tarjoamista koskevan toiminnan järjestämiseen ja menettelytapoihin liittyvät vaatimukset ja 16 § (Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä).
- (109) Edellä sanotun nojalla keskusyhteisön toimilupahakemukseen on liitettävä selvitykset perustettavasta yhteisöstä LLVMA 2 §), perustajista ja tärkeimmistä omistajista (LLVMA 4 §), ylimmästä johdosta (LLVMA 5 §), ylimmän johdon luotettavuudesta ja sopivuudesta (LLVMA 6 §), merkittävistä sidonnaisuuksista (LLVMA 7 §), tilintarkastajista (LLVMA 8 §), sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta (LLVMA 12 §), tietojärjestelmistä ja tietoturvalisuudesta (LLVMA 17 §) ja kirjanpitojärjestelmästä (LLVMA 18 §).

OHJE (kohta 110)

- (110) Kohdassa (21) mainittujen selvitysten toimittamisessa Finanssivalvonnalle noudatetaan samoja periaatteita kuin mitä edellä on sanottu luottolaitosten toimilupahakemukseen liittyvien selvitysten toimittamisesta.

5.10 Kiinnitysluottopankin toimilupa

OHJE (kohta 111)

- (111) Finanssivalvonta katsoo, että hakemukseen, jolla haetaan kiinnitysluottopankin toimilupaa, on luottolaitostoimilupaa koskevien selvitysten lisäksi sisällytettävä kiinnitysluottopankki-toiminnasta annetun lain 10 §:ssä ja Finanssivalvonnan antamissa määräyksissä ja ohjeissa *6/2012 Kiinnitysluottopankkitoimintaa koskeva lupamenettely ja riskienhallinta* luetellut selvitykset.

5.11 Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen

- (112) Luottolaitoksen vapaaehtoisesta toimiluvasta luopumisesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 14 §:ssä ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 33 §:ssä. Toimiluvan peruuttamista hakevan luottolaitoksen on tullut lopettaa toimiluvanvarainen toiminta. Toimiluvasta luopumisesta on oltava asianmukaisessa järjestyksessä tehty päätös. Hakemukseen on liitettävä seuraavat selvitykset:

- 1) jäljennös luottolaitoksen yhtiökokouksen/osuuskunnan kokouksen päätöksestä, jolla luottolaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan,
- 2) selvitys siitä, että luottolaitoksella ei enää ole talletuksia eikä se harjoita liiketoimintanaan muutakaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa luvanvaraiseksi säädettyä toimintaa,
- 3) tilintarkastajan lausunto 2 kohdassa tarkoitettua selvityksestä ja
- 4) rekisteriviranomaisen lupa toimiluvasta luopumiseen.

(113) Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 33 §:n 2 momentin mukaan osuuspankin, joka luovuttaa koko liiketoimintansa osuuspankkilain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, ei tarvitse liittää hakemukseen edellisessä kohdassa lueteltuja selvityksiä.

OHJE (kohdat 114–115)

- (114) Säästöpankin hakiessa toimiluvan peruuttamista Finanssivalvonta suosittelee lähettämään soveltuvin osin edellä kohdassa (24) luetellut selvitykset, ellei kyseessä ole säästöpankkilain 91 §:n 1 momentin mukainen liiketoiminnan luovutus.
- (115) Mikäli luottolaitos on tarjonnut sijoituspalveluja, tulisi sen liittää hakemukseen myös luvussa 6.10 (Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen) luetellut selvitykset siltä osin, kun niitä ei ole kohdassa (24) mainittu.

6 Sijoituspalveluyrityksen toimilupa

6.1 Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset

- (1) Sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksesta säädetään sijoituspalvelulain (SipaL) 3 luvun 1 §:ssä.
- (2) Hakemuksiin liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksessa sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen, kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimilupahakemukseen ja sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamista kolmannen maahan koskevaan lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (SipaVMA)

6.2 Selvitys hakijasta

- (3) Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan hakijaa koskevista selvityksistä säädetään SipaVMA 2 §:ssä.

6.3 Sijoituspalveluyrityksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta

- (4) SipaVMA 3 §:n nojalla hakemuksessa on lueteltava ja kuvattava SipaL 1 luvun 11 §:ssä tarkoitetut sijoituspalvelut ja 2 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyritys aikoo tarjota, ja muu toiminta, jota se aikoo harjoittaa.

OHJE (kohdat 5-8)

- (5) Sijoituspalveluyrityksen toimilupa muodostuu yhdeksän eri sijoituspalvelun ja kahdeksan eri oheispalvelun yhdistelmästä (SipaL 1 luvun 11 § ja 2 luvun 3 §). Toimilupa voidaan myöntää yhden tai useamman sijoituspalvelun tarjoamiseen. Sijoituspalveluyrityksen toimilupaa ei voida kuitenkaan myöntää yhteisölle, jonka tarkoituksena on tarjota ainoastaan oheispalveluja.
- (6) Vaikka toimilupa myönnetään sijoituspalveluyritykselle palveluittain, yhteisöltä vaadittavat perusedellytykset ovat samanlaiset. Toimiluvan sisällölle ja laajuudelle asetettavat tarkemmat vaatimukset määräytyvät sen mukaan, minkä palvelun tarjoamiseen lupaa haetaan.
- (7) Sijoituspalveluyritys voi tarjota ainoastaan sellaisia sijoituspalveluja ja oheispalveluja, joiden tarjoamiseen se on saanut toimiluvan.
- (8) Harjoitettavaksi aiottu toiminta kuvataan palveluittain hakemukseen liitettävässä toimintasuunnitelmassa (ks. luku 6.7.1).

6.3.1 Tarjottavaksi aiottujen sijoituspalvelujen kuvaus

OHJE (kohdat 9-18)

- (9) *Toimeksiantojen välittämisen* (Sipal 1 luku 11 § 1 kohta) osalta tulisi ainakin selvittää:
- mitä rahoitusvälineitä välitetään
 - minne toimeksiannot välitetään toteutettavaksi
 - toimeksiantojen vastaanotto- ja edelleenvälitystavat ja -kanavat
 - asiakaskohderyhmä
 - sopimusrakenne eri osapuolten kesken.
- (10) *Toimeksiantojen toteuttamisen* (Sipal1 luku 11 § 2 kohta) osalta tulisi ainakin selvittää:
- minkä rahoitusvälineiden toimeksiantoja toteutetaan
 - missä markkinapaikoissa toimeksiannot toteutetaan
 - toteuttaminen markkinapaikkojen ulkopuolella
 - miten toteuttaminen käytännössä tapahtuu
 - toimitaanko itse toimeksiantojen vastapuolena
 - sopimusrakenne eri osapuolten kesken.
- (11) *Omaan lukuun käytävän kaupankäynnin* (Sipal 1 luku 11 § 3 kohta) osalta tulisi ainakin selvittää:
- kaupankäynnin tavoite ja tarkoitus
 - millä rahoitusvälineillä kauppaa käydään
 - kaupankäynnin toimintamallit:
 - onko yhtiö itse vastapuolena
 - toimiiko yhtiö sisäisenä toteuttajana (Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 5 luku)
 - toimiiko yhtiö markkinatakaajana (millä markkinoilla ja missä tuotteissa)
 - kaupankäynnin laajuus ja aktiivisuus (volyyymi)
 - miten kaupankäyntiin liittyvät julkistamisvelvoitteet käytännössä toteutetaan.
- (12) *Omaisuudenhoidon* (Sipal 1 luku 11 § 4 kohta) osalta tulisi ainakin selvittää:
- omaisuudenhoidon luonne (sijoituskohteiden hoitaminen sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa päätösvalta joko kokonaan tai osittain on annettu toimeksisaajalle)
 - asiakaskohderyhmä ja asiakkaiden valintakriteerit (esim. salkun minimikoko)
 - omaisuudenhoidossa olevien varojen arvioitu määrä
 - omaisuudenhoidon kohteena olevat rahoitusvälineet ja mahdolliset muut varat
 - palkkioiden määrätymisperusteet
 - toimeksiantojen antamisessa ja kauppajen toteutuksessa noudatettavat menettelyt
 - asiakasraportointi

- sopimusluonnokset.
- (13) *Sijoitusneuvonnan* (SipAL 1 luku 11 § 5 kohta) osalta tulisi ainakin selvittää:
- tarjottavan sijoitusneuvonnan luonne
 - asiakaskohderyhmä
 - millä rahoitusvälineillä yksilöllistä sijoitusneuvontaa annetaan
 - mahdolliset sopimusluonnokset.
- (14) *Liikkeeseenlaskun takaamisen* (SipAL 1 luku 11 § 6 kohta) osalta tulisi selvittää ainakin:
- liikkeeseenlaskun takaamisen luonne ja toimintamallit (mm. yhtiön rooli takaajana)
 - asiakaskohderyhmä
 - toiminnan laajuus
 - liikkeeseenlaskun takaamisen kohteena olevat rahoitusvälineet.
- (15) *Liikkeeseenlaskun järjestämisen* (SipAL 1 luku 11 § 7 kohta) osalta kuvauksessa tulisi ainakin selvittää:
- liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämisen luonne ja toimintamallit (mm. yhtiön rooli järjestäjänä tai neuvonantajana)
 - asiakaskohderyhmä
 - toiminnan laajuus
 - liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämisen kohteena olevat rahoitusvälineet.
- (16) *Monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisen* (SipAL 1 luku 11 § 8 kohta) osalta tulisi ainakin selvittää:
- toiminnan luonne ja toimintamalli
 - toiminnan laajuus
 - asiakaskohderyhmä
 - luonnos kaupankäynnin säännöistä (Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 4 luku 2 §)
 - miten yhteisö noudattaa kaupankäynnin julkisuuteen liittyviä säännöksiä Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 4 luku 3 §)miten kaupankäyntiä valvotaan.
- (17) *Rahoitusvälineiden säilyttämisen* (SipAL 1 luku 11 § 9 kohta) osalta tulisi selvittää ainakin:
- malli säilytyssopimuksesta
- (18) Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa SipAL 2 luvun 3 §:n 2 momentin nojalla tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua. Tällöin hakemukseen tulisi liittää selvitys muilla sijoituskohdeilla kuin rahoitusvälineillä tapahtuvasta sijoituspalvelusta tai tätä sijoituskohdetta koskevasta sijoitus- ja rahoitusneuvonnasta.

6.3.2 Tarjottavaksi aiottujen oheispalvelujen kuvaus

OHJE (kohdat 19-27)

- (19) Oheispalvelujen osalta tulisi kuvata mahdollisimman yksityiskohtaisesti kaavaillun toiminnan sisältö.
- (20) *Asiakkaalle sijoituspalveluun liittyvien luottojen ja muun rahoituksen myöntämisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 1 kohta) hakemukseen tulisi liittää ainakin:*
- selvitys luotonmyönnön tavoitteista (luottosalkulle asetetut laatu-, tuotto- ja kasvutavoitteet erilaisia luottoriskejä otettaessa)
 - kuvaus luotonmyöntöprosessista (mm. selvitys luotonmyöntövaltuuksista ja -kriteereistä, limiittien asettamisesta ja päätöksenteosta)
 - kuvaus luottoriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, seurannasta ja valvonnassa noudatettavista menettelytavoista
 - kuvaus siitä, miten erillinen ja riippumaton luottoriskien hallinnan arviointi on järjestetty.
- (21) *Pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita näihin liittyviä kysymyksiä koskevan neuvonnan sekä yritysten sulautumista, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevan neuvonnan ja niitä koskevien palvelujen tarjoamisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 2 kohta) hakemukseen tulisi liittää ainakin:*
- kuvaus toiminnan luonteesta ja neuvonantajan roolista hankkeissa
 - selvitys asiakaskohderyhmästä
 - arvio toimeksiantojen koosta
 - selvitys toimeksiannoista saatavien palkkioiden määräytymisperusteista.
- (22) *Sijoituspalveluun liittyvän valuuttapalvelun tarjoamisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 3 kohta) hakemukseen tulisi liittää ainakin:*
- kuvaus valuuttapalvelun sisällöstä ja luonteesta
- (23) *Sijoitustutkimusten, rahoitusanalyysien sekä muiden vastaavien rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyvien yleisten suositusten tuottamisen ja levittämisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 4 kohta) hakemukseen tulisi liittää ainakin:*
- kuvaus toiminnan sisällöstä ja luonteesta
 - selvitys asiakaskohderyhmästä
 - selvitys mahdollisista palkkioperusteista.
- (24) *Rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen ja järjestämiseen liittyvien palvelujen tarjoamisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 5 kohta) hakemukseen tulisi liittää:*
- selvitys, siitä mitä toimenpiteitä yhteisö aikoo tehdä liikkeeseenlaskujen yhteydessä.
- (25) *Sijoituspalveluja ja SipaL 2 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavien palvelujen tarjoaminen sellaisilla johdannaissopimusten kohde-etuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan tarjoamisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 6 kohta) hakemukseen tulisi liittää:*

- selvitys kohde-etuuksista ja niiden toteutuksesta.
- (26) *Muun kuin SipaL 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitetun rahoitusvälineiden säilytyspalvelun tarjoamisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 7 kohta) hakemukseen tulisi liittää ainakin*
- selvitys siitä, mitä sijoituskohteita palvelu koskee
 - malli säilytyssovimuksesta
- (27) *Muun SipaL:n 2 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavan tai siihen läheisesti liittyvän toiminnan harjoittamisen osalta (SipaL 2 luku 3 § 1 momentti 8 kohta) hakemukseen tulisi liittää:*
- toiminnan yksityiskohtaisempi kuvaus (luonne ja laajuus).

6.3.3 Liiketoiminnassa noudatettavat menettelytavat

- (28) SipaL 7 luvun 8 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Toiminnassa noudatettavista menettelytavoista säädetään SipaL 10 luvussa.
- (29) Toimilupahakemukseen on SipaVMA 12 §:n 1 momentin nojalla liitettävä tarjottavien sijoitus- ja oheispalvelujen osalta selvitys siitä, miten sijoituspalveluyrityksessä huolehditaan sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamiseen liittyvien toiminnan järjestämistä ja asiakassuh-teissa noudatettavia menettelytapoja koskevien säännösten sekä markkinoiden väärinkäy-tön estämistä koskevien säännösten noudattamisesta.

OHJE (kohdat 30-46)

- (30) Hakemukseen tulisi harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta riippuen liittää seuraavat selvitykset tai luonnokset sisäisistä toimintaohjeista:
- (31) Asiakasluokittelu (SipaL 10 luku 1 §)
- asiakkaan luokittelua koskeva sisäinen ohjeistus
 - malli asiakkaalle annettavasta luokittelua koskevasta ilmoituksesta, josta ilmenee luokittelun vaikutus asiakkaan asemaan
- (32) Sopimus sijoituspalvelusta (SipaL 10 luku 3 §)
- malli asiakassopimuksesta
- (33) Kannustimet (SipaL 10 luku 2 §)
- selvitys sijoituspalvelua ja oheispalvelua koskevista kannustinjärjestelyistä, ml. palkkionpalautuksia ja jakelukanavapalkkioita koskevat sopimukset tai järjestelyt
 - kannustimien sallittavuuden arviointia/hyväksymistä koskeva menettely
 - asiakkaalle suunnattava kannustimia koskeva informaatio
- (34) Tiedonantovelvollisuus (SipaL 10 luku 5 §)
- selvitys tiedonantovelvollisuuden toteuttamista koskevasta menettelystä
- (35) Soveltuvuusarvio (koskee omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa) (SipaL 10 luku 4 § 1 momentti)

- selvitys soveltuvuusarviointia koskevasta menettelystä
 - selvitys siitä, miten valvottava varmistuu siitä, että annettu palvelu ja asiakkaalta saadut tiedot ovat oikeassa suhteessa toisiinsa
- (36) Asianmukaisuusarvio (koskee muita sijoituspalveluja kuin omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa) (SipAL 10 luku 4 § 2 momentti)
- selvitys asianmukaisuusarviointia koskevasta menettelystä
 - selvitys siitä, miten valvottava varmistuu siitä, että asiakkaalle tarjottu palvelu tai rahoitusväline on oikeassa suhteessa asiakkaan sijoituskokemukseen ja – tietämykseen
- (37) Välitys ilman asianmukaisuusarviota (execution only) (vain asiakkaan aloitteesta nk. yksinkertaisilla rahoitusvälineillä ja asiakkaalle on ilmoitettu, ettei yhtiö ole velvollinen arvioimaan palvelun tai arvopaperin soveltuvuutta asiakkaalle) (SipAL 10 luku 4 § 3 momentti)
- sisäinen ohje menettelystä palvelun tarjoamisessa
 - lista rahoitusvälineistä, joita valvottava pitää yksinkertaisina
 - selvitys menettelystä ja kriteereistä, joiden perusteella tuote määritellään yksinkertaiseksi
- (38) Asiakasraportointi (SipAL 10 luku 5 § 6 momentti)
- selvitys asiakasraportointiin liittyvien velvoitteiden noudattamisesta, ml. raporttimallit
 - selvitys/sisäinen ohjeistus toimintaohjeista ja työkuvauksesta, joista ilmenee työnjako ja sellaiset täsmäytykset ja muut kontrollit, joiden avulla varmistetaan asiakasraportoinnin oikeellisuus
- (39) Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen (best execution) (SipAL 10 luku 6 §)
- toimintaperiaatteet
 - asiakkaalle annettava tieto toimintaperiaatteista
 - selvitys siitä, miten toimeksiantojen vastaanottaja ja välittäjä tai omaisuudenhoitaja varmistuu siitä, että asiakkaiden lukuun annettaviin ja rahoitusvälineisiin kuuluviin toimeksiantoihin sovelletaan best execution- sääntelyä
- (40) Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot (SipAL 10 luku 9 §)
- sisäiset ohjeet tietojen säilyttämisestä
- (41) Puhelujen tallentaminen (SipAL 10 luku 10 §)
- sisäiset ohjeet puhelujen tallentamisesta
- (42) Asiakasvalitusten käsittely (SipAL 10 luku 13 §)
- sisäiset ohjeet asiakasvalitusten käsittelystä
- (43) Rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen käsittely (SipAL 10 luku 7 §)
- prosessikuvaukset toimeksiantojen käsittelystä kauppohen selvitykseen
 - selvitys siitä, miten noudatetaan komission asetuksen (1287/2006) artiklojen 7 ja 8 vaatimuksia (Sijoituspäätösten, toimeksiantojen ja toteutuneiden kauppohen dokumentointi)

- sisäinen ohjeistus kauppojen yhdistämisestä ja kauppojen jakamisesta
- selvitys siitä, miten hakija varmistuu siitä, että em. ohjeistusta ja toimeksiantojen käsittelyn periaatteita noudatetaan

(44) Sisäpiirirekisterin ylläpitovelvollisuus (SipaL 7 luku 19 §)

- selvitys luotettavasta sisäpiirirekisterin ylläpidosta, siihen liittyvät sisäiset toimintaohjeet sekä rekisteristä vastuussa olevan henkilön nimi
- selvitys siitä, missä rekisteriä tai rekistereitä ylläpidetään (SIRE-järjestelmä vai hakijan oma järjestelmä)
- selvitys siitä, missä rekisteri on nähtävillä

(45) Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ilmoitusvelvollisuus (AML 14 luku 5 §)

- selvitys siitä, miten hakija täyttää AML 14 luvun 5 §:n markkinoiden väärinkäyttöön liittyvän ilmoitusvelvollisuuden (markkinoiden vääristäminen sekä sisäpiiritiedon käyttö ja ilmaiseminen)

(46) Yksityiskohtaisemmat liiketoiminnassa noudatettavia menettelytapoja koskevat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardeissa *2.1 Rahoituspalvelujen tarjonnassa käytettävät menettelytavat*, *2.2 Rahoituspalvelujen ja rahoitusvälineiden markkinointi* sekä *2.3 Rahoituspalvelusopimukset*.

6.4 Sijoittajien korvausrahaston jäsenyys

(47) SipaL 11 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon. Vaatimus korvausrahaston jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallinnoitavana asiakasvaroja. SipaVMA 10 §:n 4 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen on liitettävä jäljennös hakemuksesta, jolla yhteisö on hakenut sijoittajien korvausrahaston jäsenyyttä.

6.5 Luotettava hallinto

6.5.1 Johtaminen ja toiminnan järjestäminen

(48) SipaL 7 luvun 16 §:n mukaan yhteisöä tulee johtaa ammattitaitoisesti ja terveiden ja varoisten liikeperiaatteiden mukaisesti. SipaL 7 luvun 8 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

(49) Hakemukseen on SipaVMA 11 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla liitettävä kuvaus yhteisön organisaatiosta, tehtävien ja vastuiden jaosta sekä päätöksentekojärjestelmästä. Lisäksi hakemukseen tulee SipaVMA 11 §:n 2 momentin nojalla liittää päätöksentekoelinten työjärjestykset ja sovellettavat sisäiset toimintaohjeet.

OHJE (kohdat 50-52)

- (50) Luotettavan hallinnon järjestämisessä tulisi ottaa huomioon sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan monimuotoisuus (harjoitettavaksi aiottu toiminta) ja laajuus sekä omistajarakenne. Hallinnon järjestämisessä voi olla erilaisia ratkaisuja toiminnan laajuuden ja erityispiirteiden mukaan. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota hallinnon järjestämiseen, jos kyse on konsernista tai jos liiketoimintaa harjoitetaan useammassa maassa.
- (51) Sijoituspalveluyrityksen hallinnon luotettavuutta arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että
- toiminta on suunniteltu, johdettu, organisoitu ja valvottu siten, että sijoituspalveluyritys voi taata ammatillisesti ja eettisesti laadukkaan toiminnan
 - valta- ja vastuusuhteet on selkeästi määritelty sekä eturistiriitatilanteet on tunnistettu ja ne hallitaan
 - hallitus on vahvistanut strategian ja liiketoimintasuunnitelman, jonka osana on suunnitelma omien varojen riittävyden turvaamiseksi
 - ylin johto on ammattitaitoinen sekä tehtävänsä sopiva ja luotettava
 - hallitus kykenee riippumattomasti arvioimaan yhteisön ja erityisesti sen toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon toimintaa
 - sijoituspalveluyrityksellä on toimitusjohtaja, jonka tulisi yleensä olla päätoiminen
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta on tehokkaasti järjestetty
 - sijoituspalveluyrityksen sisäinen tarkastus on asianmukaisesti järjestetty
 - johtamiseen tarvittavaa informaatiota tuottavat järjestelmät takaavat luotettavan ja oikean informaation
 - sijoituspalveluyrityksellä on menettelytavat, joilla turvataan ulkoisen sääntelyn ja sisäisten menettelytapojen sekä asianmukaisten menettelytapojen noudattaminen asiakassuhteissa (compliance)
 - palkitsemisjärjestelmä ei johda ei-toivottavaan käyttäytymiseen, kuten liialliseen riskinottoon
 - henkilöstön määrä ja laatu ovat oikeassa suhteessa sijoituspalveluyrityksen harjoittamaan toimintaan
 - asiakasvarojen hallinta sekä liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen on luotettavalla ja turvallisella tavalla järjestetty
 - sijoituspalveluyrityksellä on tehokkaat menettelytavat asiakasvalitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja nopeasti.
- (52) Luotettavan hallinnon järjestämistä käsitellään yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan standardissa *1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.

6.5.2 Sijoituspalveluyrityksen ylin johto

- (53) SipaVMA 6 §:n 1 momentin nojalla hakemukseen on liitettävä otteet tai jäljennökset tarpeellisista yhtiökokouksen ja hallituksen kokouksen pöytäkirjoista taikka muista yhtiön ulkopuolisen tahon laatimista asiakirjoista, joista ilmenevät sijoituspalveluyritykselle valitut

hallituksen varsinaiset ja varajäsenet, yhtiölle valittu toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä muu ylimpään johtoon kuuluva henkilö.

- (54) SipaVMA 6 §:n 2 momentin nojalla hakemuksessa on lisäksi ilmoitettava hallituksen varsinaisten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan henkilön yhteystiedot, jos nämä eivät ilmene edellä tarkoitetuista pöytä- tai asiakirjoista. Hakemukseen on liitettävä sanottujen henkilöiden virkatodistukset tai niitä vastaavat selvitykset.

6.5.3 Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito

- (55) SipaL 7 luvun 16 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa sijoituspalveluyritystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.
- (56) Hakemukseen on SipaVMA 7 §:n nojalla liitettävä selvitys luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta (fit & proper -ilmoitus) kaikista ylimpään johtoon kuuluvista henkilöistä.

OHJE (kohdat 57-58)

- (57) Ilmoitukset tulisi laatia standardin RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle (fit & proper -raportointi) mukaisesti.
- (58) Yksityiskohtaisempia säännöksiä ylimmän johdon luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta on Finanssivalvonnan standardissa *1.4 Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi*.

6.5.4 Henkilöstö ja sen ammattitaito

- (59) Hakemukseen on SipaVMA 11 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla liitettävä selvitys henkilöstön määrästä ja henkilöstön ammattitaidolle asetettavista vaatimuksista.

OHJE (kohdat 60-63)

- (60) Sijoituspalveluyrityksen johdon tulisi varmistua siitä, että yrityksen henkilöstömäärä on riittävä ja että henkilöstö on ammattitaitoista, tehtäviinsä sopivaa ja hyvämaineista. Mitään yksiselitteisiä vaatimuksia ei henkilöstön määrälle voida asettaa, vaan se on riippuvainen toiminnan laadusta ja laajuudesta.
- (61) Toimitusjohtajalla tulisi olla riittävästi aikaa yrityksen toiminnan johtamiseen. Tämän johdosta toimitusjohtajan tulisi yleensä olla päätoiminen. Yrityksen toiminnan tulisi olla turvattua myös toimitusjohtajan ollessa estyneenä. Siksi on tärkeää, että varamiesjärjestelyt on hoidettu asianmukaisesti.
- (62) Toimitusjohtajan päätoimisuudesta voidaan poiketa esimerkiksi, jos sijoituspalveluyrityksen organisaatio on pieni ja jos harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta on suppeaa ja selkeää sekä yhteisön hallinto on järjestetty tavalla, joka on riittävä turvaamaan valvottavan luotettavan toiminnan.

- (63) Henkilöstöä ja sen ammattitaitoa koskevia yksityiskohtaisempia säännöksiä on Finanssi-
valvonnan standardissa 4.4b *Operatiivisten riskien hallinta*.

6.5.5 Palkitsemisjärjestelmä

- (64) SipaL 6 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan sijoituspalveluyritykseen sovelletaan
LLL 49 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevia pe-
riaatteita ja menettelytapoja.
- (65) LLL 49 §:n 2 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksellä on siten muun ohella oltava sellai-
set johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevat periaatteet ja menettelytavat, jotka tuke-
vat tehokasta riskienhallintaa.
- (66) LLL 49 §:n 3 momentin mukaan palkitsemista koskeviin periaatteisiin ja menettelytapoihin
sovelletaan mainitun lainkohdan estämättä, mitä työsopimuksista ja luottolaitoksen lakisää-
teisten hallinto- ja valvontaelinten vastuusta muualla laissa säädetään. Palkitsemista kos-
kevista periaatteista ja menettelytavoista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön
asetuksella.
- (67) Valtiovarainministeriön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä
antaman asetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan asetuksen säännöksiä on sovellettava ta-
valla, joka ottaa huomioon sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmän koon, oikeu-
dellisen ja hallinnollisen rakenteen sekä toiminnan laadun, laajuuden ja monimuotoisuuden
sekä kunkin palkkionsaajan tehtävän ja vastuun (suhteellisuusperiaate).
- (68) Toimilupahakemukseen tulee SipaVMA 10 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla liittää selvitys
siitä, että toimilupaa hakevan sijoituspalveluyrityksen palkitsemisjärjestelmä täyttää valtio-
varainministeriön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä anta-
man asetuksen vaatimukset.

6.5.6 Tilintarkastajat

- (69) SipaL 8 luvun 2 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajista vähintään yhden on
oltava tilintarkastuslain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö.
- (70) SipaVMA 9 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi sijoituspalveluyrityksen tilintarkas-
tajien nimet sekä se, kuka tilintarkastajista tai mikä tilintarkastusyhteisöstä on Keskus-
kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Lisäksi hakemukseen on
liitettävä ote tai jäljennös tilintarkastajien valitsemista koskevan yhtiökokouksen tai perus-
tamiskokouksen pöytäkirjasta.

6.5.7 Selvitys tärkeimmistä osakkeenomistajista ja osakkeenomistajien omis- tusosuuksista

- (71) SipaL 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähin-
tään kymmenen prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai osuuden, joka
tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on olta-
va luotettava.
- (72) Hakemukseen on liitettävä selvitys sellaisista hakijan omistajista, joiden omistusosuus
sijoituspalveluyrityksestä suoraan tai välillisesti on vähintään yksi kymmenesosa tai joiden
omistama osuus tuottaa vähintään kymmenen prosenttia (10 %) yhteisön osakkeiden ää-

nivallasta. Omistajien luotettavuutta ja sopivuutta sekä taloudellista asemaa koskevat, hakemukseen liitettävät selvitykset on lueteltu SipaVMA 7 §:ssä.

- (73) Ilmoituksen liitteistä säädetään omistusoikeuden hankkimista ja luovuttamista luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, vakuutusyhtiössä ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä koskevasta ilmoituksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

OHJE (kohdat 74-75)

- (74) Omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuutta ja muuta sopivuutta arvioi-
dessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- omistajien sekä niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että sijoituspalveluyritystä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti
 - monimutkaiset omistusrakenteet eivät estä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaista johtamista.
- (75) Ilmoituksen tekemisessä tulisi käyttää lomakkeita, jotka ovat saatavilla Finanssivalvonnan verkkosivujen raportointiosiossa.

6.6 Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista

- (76) Sijoituspalveluyrityksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa SipaL 7 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan estää yhteisön tehokasta valvontaa.
- (77) Merkittävistä sidonnaisuuksista annettavasta selvityksestä säädetään SipaVMA 8 §:ssä. Hakemukseen on liitettävä myös selvitys sopimuksista tai järjestelyistä, jotka johtavat tai saattavat johtaa merkittävän sidonnaisuuden syntymiseen.

OHJE (kohdat 78-80)

- (78) Finanssivalvonta kiinnittää merkittäviin sidonnaisuuksiin erityistä huomiota, jos liiketoiminnasta tai omistusrakenteesta ei voida saada selkeää kokonaiskäsitystä tai jos yritysryhmään kuuluva yhteisö toimii valtiossa, jonka salassapitosäännökset tai puutteellinen valvonta- ja sääntelyjärjestelmä haittaavat konsolidoidun valvonnan toteuttamista.
- (79) Sidonnaisuuden syntymiseen johtava sopimus voi olla esimerkiksi osakassopimus tai sopimus osakkeiden myyntirajoituksista tai etuosto-oikeudesta.
- (80) Selvityksestä tulisi käydä ilmi, keiden välillä merkittäviä sidonnaisuuksia on. Jos sidonnaisuuksia ei ole, olisi myös tästä mainittava hakemuksessa. Merkittävistä sidonnaisuuksista tehtävään selvitykseen tulisi myös sisällyttää kuvaus sijoituspalveluyrityksen konsernirakenteesta ja muista sidossuhteista.

6.7 Taloudelliset toimintaedellytykset sekä strategia ja toimintasuunnitelma

- (81) Sijoituspalveluyrityksen tulee täyttää sen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle SipaL 6 luvussa asetetut edellytykset.
- (82) Jos sijoituspalveluyrityksellä on aiempaa liiketoimintaa, on hakemukseen SipaVMA 10 §:n 3 momentin mukaan liitettävä:
- tilinpäätöstiedot ja, jos sijoituspalveluyritys on konsernin osa, konserni-tilinpäätöstiedot liitteineen kolmelta viimeiseltä tilikaudelta
 - jos viimeisin tilinpäätös on laadittu aiemmin kuin kuusi kuukautta ennen hakemuksen jättämistä, hakemukseen tulee lisäksi liittää sijoituspalveluyrityksen hallituksen päiväämä ja allekirjoittama selvitys tilinpäätöksen laatimisen jälkeen sattuneista sijoituspalveluyrityksen taloudelliseen asemaan olennaisesti vaikuttaneista tapahtumista sekä selvitys sijoituspalveluyrityksen hakemushetken taloudellisesta tilanteesta ja tuloksesta.

OHJE (kohta 83)

- (83) Taloudellisia toimintaedellytyksiä arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, miten seuraavien edellytysten voidaan katsoa täyttyvän hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella:
- toiminta on vakaata ja toiminnan harjoittamiseen on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset
 - sijoituspalveluyrityksellä on strategia ja liiketoimintasuunnitelma vähintään kolmelle vuodelle
 - sijoituspalveluyrityksen omat varat suhteessa riskien ottoon ja riskienhallintajärjestelmien tasoon ovat riittävät ja omien varojen riittävydestä on tehty suunnitelma.

6.7.1 Toimintasuunnitelma

- (84) SipaVMA 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan harjoitettavaksi aiottu toiminta on kuvattava toiminnoittain hakemukseen liitettävässä toimintasuunnitelmassa.
- (85) SipaVMA 10 §:n 2 momentin mukaan toimintasuunnitelman tulee sisältää myös selvitys asiamiehen ja sidonnaisasiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista sekä ulkoistettavista toiminnoista. Hakemuksesta on käytävä ilmi asiamiesten, sidonnaisasiamiesten ja ulkoistettavien toimintoja hoitavien nimet ja yhteystiedot.

OHJE (kohdat 86-87)

- (86) Toimintasuunnitelmasta tulisi käydä ilmi seuraavalle kolmelle vuodelle aiottu liiketoiminta, tuotteet, arvioitu markkinaosuus, asiakaskunta, riskialuekohtaiset riskinotto- ja henkilöstö, palkitsemisjärjestelmät ja liiketoiminnan harjoittamisessa käytettävät yhteistyökumppanit.

- (87) Selvityksessä riskialuekohtaisista riskinottotasoista tulisi ottaa huomioon myös riskinkantokyky, koska omaan pääomaan ja vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset asettavat rajoituksia liiketoiminnalle.

6.7.2 Vähimmäispääoma

- (88) Sijoituspalveluyritykseltä vaadittavasta vähimmäispääomasta säädetään SipaL 6 luvun 1 §:ssä.
- (89) SipaL 6 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, on oltava:
- 1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;
 - 2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai
 - 3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.
- (90) Sijoituspalveluyrityksen vähimmäisosakepääomavaatimus on SipaL 6 luvun 1 §:n 4 momentin 3 kohdan tilanteessa aina kuitenkin 2 500 euroa (osakeyhtiölain 1 luvun 3 §:n 1 momentin mukainen vähimmäispääomavaatimus).
- (91) SipaL 6 luvun 1 §:n 6 momentin nojalla osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

OHJE (kohta 92)

- (92) Mikäli sijoituspalveluyrityksen osakepääoma on pienempi kuin 50 000 euroa ja sillä on SipaL 6 luvun 1 §:n 4 momentin 3 kohdassa tarkoitettu osakepääoman ja vastuuvakuutuksen yhdistelmä, Finanssivalvonta pitää kattavana yhdistelmää, jossa vastuuvakuutuksen määrä on vähintään 20-kertainen katettavaan osakepääomaan nähden (katettava osakepääoma = 50 000 euroa - sijoituspalveluyrityksen osakepääoma) vahinkoa kohti ja yhteensä vähintään 30-kertainen kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti.

6.7.3 Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä

- (93) SipaVMA 10 §:n 1 momentin 2-4 kohtien mukaan sijoituspalveluyrityksen taloudellisten toimintaedellytysten riittävyyden selvittämiseksi hakemukseen on liitettävä seuraavat selvitykset:
- kannattavuusarviot ja -tavoitteet sekä tulos- ja tase-ennusteet ja niiden perusteet seuraavalle kolmelle vuodelle
 - arvio omien varojen riittävydestä seuraavalle kolmelle vuodelle sekä suunnitelma riittävän vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden varmistamiseksi
 - selvitys pääoman saatavuudesta (pääomasuunnitelma), laskelmat riskialueittaisesta pääomavaatimusten täyttymisestä ja kuvaus vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä.

OHJE (kohdat 94-95)

- (94) Kannattavuusarvioissa tulisi esittää arviot (ns. stressitestit) liiketoiminnan kannalta olennaisten tekijöiden muutosten vaikutuksista liiketoiminnan kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen sekä arvio siitä, millä aikavälillä saavutetaan voitollinen tulos.
- (95) Arviot vakavaraisuusvaatimuksen täyttymisestä ja omien varojen riittävydestä sekä kuvaus vakavaraisuuden hallintaprosessista tulisi laatia Finanssivalvonnan vakavaraisuusvaatimusta koskevien standardien mukaisesti. Keskeiset vakavaraisuuden hallinnan periaatteet käyvät ilmi Finanssivalvonnan standardista *4.2 Valvottavan vakavaraisuuden hallinta*.

6.8 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

- (96) SipaL 7 luvun 8 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

OHJE (kohdat 97-98)

- (97) Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleiset periaatteet
 - sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen sisäinen valvonta on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävän korkealaatuista
 - sisäinen valvonta on tehokasta ja luotettavaa
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat sijoituspalveluyrityksen kaikki toiminnot, myös ulkoistetut sekä asiamiehen ja sidonnaisasiamiehen välityksellä harjoitettavat toiminnot
 - riskienhallinta turvaa sen, että sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys eivät ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuudelle tai konsolidoidulle valvonnalle
 - sijoituspalveluyrityksen sisäiset valvontamenetelmät mahdollistavat liiketoimintaan liittyvien riskien havaitsemisen, arvioimisen ja niiden rajoittamisen
 - sijoituspalveluyrityksellä on liiketoiminnoista riippumattomasti järjestetyt raportointi- ja laskentajärjestelmät.
- (98) Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevia yksityiskohtaisempia säännöksiä on Finanssivalvonnan standardissa *4.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen*.

6.8.1 Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen

- (99) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 2-6 kohtien nojalla sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen on liitettävä kuvaus tai selvitys:
- sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja liiketoiminnasta riippumattoman riskienhallinnan arvioinnin järjestämisestä
 - sisäisen tarkastuksen järjestämisestä
 - toimintojen laillisuuden ja sisäisten menettelytapojen noudattamisen valvonnan järjestämisestä (compliance)

- niistä järjestelmistä ja menetelmistä, joilla sijoituspalveluyrityksen on tarkoitus seurata ja hallita SipaL 6 luvun 2:ssä tarkoitettuja riskejä
- riittävän tiedonkulun sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan turvaamisesta asiamiehen ja sidonnaisasiamiehen välityksellä harjoitettavien sekä ulkoistettavien toimintojen osalta

OHJE (kohdat 100-102)

- (100) Tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan varmistamiseksi sijoituspalveluyrityksen tulisi järjestää seuraavat liiketoiminnoista riippumattomat toiminnot kaikille sen toiminnan alueille:
- riskienhallinnan arviointitoiminto (risk control function)
 - säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance function); ja
 - sisäisen tarkastuksen toiminto (internal audit function)
- (101) Finanssivalvonta suositaa, että hakemukseen liitetään Finanssivalvonnan standardiin *RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle* kuuluvien lomakkeen S3 mukaisesti tehty selvitys sisäisestä tarkastuksesta vastaavasta henkilöstä sekä compliance-toiminnosta vastaavasta henkilöstä.
- (102) Säännösten noudattamisesta vastaavan toiminnon (compliance function) ja sisäisen tarkastuksen (internal audit function) järjestämisestä on säädetty Finanssivalvonnan standardissa 1.3 *Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.

6.8.2 Luottoriskit

- (103) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla hakemukseen on liitettävä kuvaus tai selvitys:
- luotonmyönnön tavoitteista ja riskinoton periaatteista luotonmyöntöprosessista
 - luottoriskien tunnistamis-, mittaamis-, seuranta- ja valvontajärjestelmistä; ja
 - luottoriskien hallinnan arvioinnista

OHJE (kohdat 104-105)

- (104) Luottoriskien hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- sijoituspalveluyrityksellä on hallituksen hyväksymä luottoriskistrategia sekä toimintansa luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja tehokkaat järjestelmät luottoriskien tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan ja valvontaan osana liiketoiminnan riskien kokonaishallintaa
 - luottoriskistrategiansa mukaan sijoituspalveluyritys ei ota luotonannossaan tai sijoitustoiminnassaan sellaisia luottoriskejä, jotka vaarantavat sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän vakavaraisuutta tai sijoituspalveluyrityksen maksuvalmiutta
 - luottoriskien hallintaa varten on riittävät resurssit

- luottoriskien hallintaan liittyvien henkilöiden vastuut luottoriskien hallinnassa on määriteltä
- organisaatiossa on erillinen, ylimmän johdon alaisuudessa oleva liiketoiminnasta riippumaton luottoriskien valvontaa hoitava yksikkö.

(105) Luottoriskejä koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa *4.4a Luottoriskien hallinta*.

6.8.3 Markkinariskit

(106) Tämä luku koskee ainoastaan niitä sijoituspalveluyrityksiä, joiden toimintaan liittyy markkinariskiä.

(107) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla toimilupahakemukseen on liitettävä kuvaus sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja liiketoiminnasta riippumattoman riskienhallinnan arvioinnin järjestämisestä.

OHJE (kohdat 108-110)

(108) Finanssivalvonta katsoo, että markkinariskien hallinnan osalta tulisi hakemukseen liittää seuraavat selvitykset:

- kuvaus korko-, valuutta-, osake- ja hyödykeriskien hallinnan periaatteista (kuvauksen tulisi sisältää riskien tunnistamisen ja riskien mittaamisen periaatteet sekä periaatteet, joiden mukaan riskilimitit asetetaan)
- selvitys kaupankäyntivaraston määrittelystä sekä sijoitustoiminnan periaatteista.

(109) Markkinariskien hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että

- sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen markkinariskien hallinta on riittävällä tasolla ottaen huomioon toiminnan luonteen ja laajuuden
- hallituksen hyväksymät sisäiset valvontamenetelmät mahdollistavat liiketoimintaan liittyvien markkinariskien havaitsemisen, arvioimisen ja rajoittamisen
- hallituksen hyväksymä markkinariskistrategia takaa sen, etteivät sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ota niin suurta markkinariskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhteisön vakavaraisuudelle tai konsolidoidulle vakavaraisuudelle
- markkinariskien hallintaa varten on riittävät resurssit
- markkinariskien hallinnan organisaation sekä organisaatioon liittyvien yksiköiden, toimielimien ja henkilöiden vastuut markkinariskien hallinnassa on määriteltä
- sijoituspalveluyrityksellä on erillinen, ylimmän johdon alaisuudessa toimiva riskiä ottavasta liiketoiminnasta riippumaton riskienhallinnan arviointitoiminto.

(110) Markkinariskien vakavaraisuusvaatimusta koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset sisältyvät Finanssivalvonnan standardeihin *4.3g Markkinariskien vakavaraisuusvaatimus* ja *4.4c Markkinariskien hallinta*.

6.8.4 Likviditeettiriski

(111) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla toimilupahakemukseen on liitettävä kuvaus sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja liiketoiminnasta riippumattoman riskienhallinnan arvioinnin järjestämisestä.

OHJE (kohdat 112-114)

(112) Finanssivalvonta katsoo, että likviditeettiriskien hallinnan osalta kyseisen lainkohdan nojalla tulisi hakemukseen liittää seuraavat selvitykset:

- hallituksen vahvistama likviditeettistrategia sekä likviditeettiriskien hallinnan periaatteet
- kuvaus yrityksen toimintaan sisältyvästä likviditeettiriskistä, likviditeettiriskien mittaamisen periaatteet sekä kuvaus likviditeettiriskien mittaamisessa käytettävistä mittausmenetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista
- periaatteet, joiden mukaan likviditeettilimitit asetetaan, kuvaus likviditeettiriskien seurannassa käytettävistä erilaisista vaihtoehtoisista skenaarioista sekä jatkuvuus-suunnitelma.

(113) Likviditeettiriskien hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että

- sijoituspalveluyrityksellä ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on riittävät likviditeetin hallintajärjestelmät suhteessa toiminnan luonteeseen ja laajuuteen
- ylimmän johdon hyväksymät likviditeettiriskiä koskevat strategiat ja periaatteet takaavat sen, että sijoituspalveluyrityksen maksuvalmius on yhteisön toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu
- likviditeetin hallinnan ja valvonnan tehtävät ja vastuut on määritelty
- likviditeettiriskien seurannassa otetaan huomioon myös erilaiset vaihtoehtoiset tulevaisuuden skenaariot
- sijoituspalveluyrityksellä on rahoituksen jatkuvuus-suunnitelma likviditeettikriisin varalle.

(114) Likviditeettiriskiä koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa *4.4d Likviditeettiriskien hallinta*.

6.8.5 Operatiiviset riskit

(115) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla toimilupahakemukseen on liitettävä kuvaus sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja liiketoiminnasta riippumattoman riskienhallinnan arvioinnin järjestämisestä.

OHJE (kohdat 116-118)

(116) Finanssivalvonta katsoo, että operatiivisten riskien hallinnan osalta kyseisen lainkohdan nojalla tulisi hakemukseen liittää seuraavat selvitykset:

- kuvaus ja arvio kaikkiin merkittäviin tuotteisiin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvistä operatiivisista riskeistä
- kuvaus uuden tuotteen tai palvelun hyväksymismenettelystä.

- selvitys suunnitellusta vakuutusturvasta.
- (117) Operatiivisten riskien hallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- operatiivisia riskejä hallitaan ja arvioidaan itsenäisenä riskialueena
 - yhteisö tunnistaa liiketoimintaansa liittyvät keskeiset operatiiviset riskit
 - yhteisön ylimmän johdon hyväksymissä operatiivisten riskien hallinnan periaatteissa on määritelty tärkeimmät operatiivisten riskien hallintaprosessit
 - riskinoton valvonnasta vastaa riskiä ottavasta liiketoiminnasta ja riskienhallinnasta riippumaton riskienhallinnan arviointitoiminto
 - operatiivisten riskien hallinta on järjestetty vastaamaan toiminnan laajuuden ja luonteen asettamia vaatimuksia.
- (118) Operatiivisia riskejä koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa 4.4b *Operatiivisten riskien hallinta*.

6.8.6 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä

- (119) Finanssivalvonnan tulee FivaL 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan valvoa, että sijoituspalveluyritys noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.
- (120) Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla sijoituspalveluyritys varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.
- (121) SipaL 12 luvun 3 §:ssä ja rahanpesulaissa edellytetään, että yhteisön tulee järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. Rahanpesulaki edellyttää, että yhteisö mitoittaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen.
- (122) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa rahanpesulain (laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä, 503/2008) ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan standardista 2.4 *Asiakkaan tunteminen - rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen*.

OHJE (kohta 123)

- (123) Sijoituspalveluyrityksen tulisi antaa muun muassa seuraavat selvitykset:
- *Selvitys asiakkaan tuntemisesta sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien riskienhallinnasta ja jatkuvasta seurannasta*

Selvityksessä tulisi tuoda esille, miten palveluntarjoaja on varmistunut RapeL:n edellyttämistä velvollisuuksista tunnistaa ja tuntea asiakkaansa sekä selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Palveluntarjoajan tulisi myös järjestää asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta.
 - *Selvitys riskienhallintamenetelmistä*

Sijoituspalveluyrityksen tulisi luoda riittävät riskienhallintamenetelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Sijoituspalve-

luovutuksen tulisi kartoittaa mm. asiakkaisiinsa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, jakelukanaviinsa ja teknologian kehitykseen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.

- *Selvitys asiakkaan tuntemustoiminnon organisoinnista ja vastuuhenkilöistä sekä henkilöstön koulutuksesta ja suojelusta*
- *Ylimmän johdon hyväksymät sisäiset ohjeet*

Sisäisten ohjeiden tulisi sisältää vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:

- asiakkaan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi): asiakkaan ja asiakkaan edustajan tunnistaminen, asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen, asiakkaan edustajan henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa sekä tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa
- tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
- tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräjän
- asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
- selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen
- kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.
- kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.

6.8.7 Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu

- (124) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 9 kohdan nojalla hakemukseen on liitettävä kuvaus tietojärjestelmistä, tietohallintostrategiasta ja tietohallinto-organisaatiosta sekä kuvaus ulkoistettavista tietotekniikkapalveluista.
- (125) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 10 kohdan nojalla hakemukseen on lisäksi liitettävä kuvaus tietoturvallisuusorganisaatiosta ja -vastuista, tietoturvallisuusperiaatteista sekä tietoturvallisuuteen liittyvien riskien hallinnasta. SipaVMA 11 §:n 1 momentin 11 kohdan nojalla hakemukseen on liitettävä tietoturvallisuuteen liittyvät keskeiset ohjeet.
- (126) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 12 ja 13 kohtien nojalla hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, miten sijoituspalveluyritys on varautunut keskeisten toimintojensa jatkumiseen erilaisissa häiriötilanteissa sekä sijoituspalveluyrityksen keskeisten toimintojen jatkuvuussuunnitelmat. Jatkuvuussuunnitelmien tulisi kattaa myös mahdolliset ulkoistetut toiminnot.

OHJE (kohdat 127-129)

- (127) Hakemukseen tulisi lisäksi liittää tietoturvallisuudesta tehdyt riskiarviot sekä selvitys sijoituspalveluyrityksen omasta tietoturvallisuudesta tehdyistä sisäisistä ja ulkoisista arvioinneista.
- (128) Tietojärjestelmiä, tietoturvallisuutta ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelua arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- sijoituspalveluyrityksellä on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät

- sijoituspalveluyrityksellä on tarvittava osaaminen, organisaatio ja sisäinen valvonta tiedon tallentamiseksi, siirtämiseksi, käsittelemiseksi ja arkistoinniseksi konekielissä muodossa. Nämä toiminnot voivat joko kokonaan tai osittain olla ulkoistettuja, jolloin sijoituspalveluyrityksen tulee varmistaa, että taholla, jolle palveluja ulkoistetaan, on riittävät resurssit ja osaaminen palvelujen tarjoamiseen
- sijoituspalveluyrityksellä on hallituksen hyväksymä tietohallintostrategia
- tietojärjestelmillä on riittävät varajärjestelyt ja niille on laadittu toipumissuunnitelmat
- sijoituspalveluyrityksen tietoturvallisuuden yleinen taso on hallituksen määrittämä ja hyväksymä
- sijoituspalveluyrityksen yleinen tietoturvallisuuden taso ja eri tietojärjestelmien turvataso ovat riittävät sijoituspalveluyrityksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen, tietojärjestelmien uhkien vakavuuteen sekä yleiseen tekniseen kehitystasoon nähden
- sijoituspalveluyrityksellä on riittävät resurssit ja määritellyt vastuut riittävän tietoturvallisuuden tason ylläpitämiseksi
- tietoturvallisuuteen liittyviä riskejä arvioidaan säännöllisesti
- sijoituspalveluyrityksellä on ajantasaiset tietoturvallisuusperiaatteet ja niitä tukeva ohjeistus
- sijoituspalveluyritys on laatinut keskeisiä toimintojaan varten jatkuvuussuunnitelmat liiketoimintaansa uhkaavien häiriöiden varalta.

(129) Tietojärjestelmiä ja tietoturvallisuutta koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa 4.4b *Operatiivisten riskien hallinta*.

6.8.8 Kirjanpitojärjestelmä

(130) SipaVMA 11 §:n 1 momentin 8 kohdan nojalla hakemukseen on liitettävä selvitys kirjanpitojärjestelmästä ja -menetelmistä.

OHJE (kohdat 131-132)

(131) Selvityksestä tulisi käydä ilmi muun muassa kirjanpitojärjestelmän yleiskuvaus, osakirjanpitojärjestelmien väliset liittymät sekä manuaaliset ja tietojärjestelmiin sisältyvät täsmäytykset.

(132) Kirjanpitojärjestelmää arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että

- kirjanpitojärjestelmä on luotettava ja riittävillä jatkuvuusjärjestelyillä tuettu
- kirjanpitojärjestelmän tulee pystyä tuottamaan riittävän yksilöityä tietoa johdon raportointiin ja viranomaisraportointiin
- sijoituspalveluyrityksen järjestelmä täyttää kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (47/1998) kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä (22.5.2000) määritellyt kriteerit.

6.8.9 Toimintojen ulkoistaminen

- (133) SipaL 7 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, jos ulkoistaminen ei haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista tai valvontaa. Ulkoistamisesta huolimatta sijoituspalveluyritys vastaa sijoituspalvelulaista johdettavien velvoitteidensa täyttämisestä.
- (134) Lisäksi SipaL 7 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritys voi tarjota eräitä laissa säädettyjä palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun.
- (135) SipaVMA 10 §:n 2 momentin nojalla toimilupahakemuksen tulee sisältää selvitys asiamiehen ja sidonnaisasiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista ja ulkoistettavista toiminoista. Lisäksi hakemuksesta on käytävä ilmi ulkoistettavia toimintoja hoitavien sekä asiamiesten nimet ja yhteystiedot.

OHJE (kohta 136)

- (136) Ulkoistamisesta tehtävästä selvityksestä tulisi käydä lisäksi ilmi seikat, jotka on lueteltu Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 1/2012 *Ulkoistaminen*.

6.9 Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan muuttaminen

- (137) SipaL 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan sijoituspalveluyritys voi hakea Finanssivalvonnalta toimilupaansa muutosta.

OHJE (kohta 138)

- (138) Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan muutoshakemukseen tulisi liittää ne selvitykset, jotka ovat olennaisia toimiluvan muutokselle. Samoin tulisi selvittää valvottavan taloudelliset edellytykset aloittaa uusi palvelu.

6.10 Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen

- (139) Sijoituspalveluyritys voi FivaL 26 §:n 4 momentin nojalla hakea toimilupansa peruuttamista. Toimiluvan peruuttamista hakevan sijoituspalveluyrityksen on tullut lopettaa luvanvarainen toiminta. Toiminnan lopettamisesta on oltava asianmukaisessa järjestyksessä tehty päätös.

OHJE (kohta 140)

- (140) Toimiluvan peruuttamista koskevaan hakemukseen tulisi liittää ainakin seuraavat selvitykset:
- 1) jäljennös hallituksen/yhtiökokouksen päätöksestä, jolla sijoituspalveluyritys on päättänyt luopua toimiluvastaan,
 - 2) hallituksen antama selvitys ja kirjallinen vakuutus siitä, että yhtiö on lopettanut toimiluvanvaraisten sijoituspalvelujen tarjoamisen eikä yhtiöllä ole hallussaan asiakasvaroja,

selvittämättömiä arvopaperikauppoja eikä muitakaan auki olevia vastuita tai toimeksiantoja asiakkaisiin nähden, sekä

- 3) tilintarkastajan lausunto edellä 2 kohdassa tarkoitettusta selvityksestä.

7 Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupa

7.1 Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset

- (1) Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupahakemuksesta säädetään sijoitusrahastolain (SRL) 5 a ja 9 §:ssä.
- (2) Hakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksessa rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupahakemukseen, kolmannen maan rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen toimilupahakemukseen sekä sivuliikkeen perustamista ulkomaille koskevaan lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (RahastoVMA).

7.2 Selvitys perustettavasta rahastoyhtiöstä ja säilytisyhteisöstä

- (3) Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimiluvan hakijaa koskevista selvityksistä säädetään RahastoVMA 2 §:ssä.

7.3 Rahastoyhtiön harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta

7.3.1 Kuvaus harjoitettavasta toiminnasta

- (4) Rahastoyhtiö saa SRL 5 §:n 1 momentin mukaan harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua. Rahastoyhtiö saa SRL 5 §:n 2 momentin mukaan lisäksi tarjota omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa sekä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja, siten kuin niistä säädetään SipaL:n 1 luvun 11 §:n 4, 5 ja 9 kohdissa. Rahastoyhtiö ja säilytisyhteisö voivat harjoittaa ainoastaan sellaista toimintaa ja tarjota muita sellaisia palveluja, joihin ne ovat saaneet toimiluvan.
- (5) SRL 5 §:n 3 momentin mukaan rahastoyhtiölle ei voida myöntää toimilupaa ainoastaan omaisuudenhoidon, sijoitusneuvonnan tai säilytys- ja hoitopalvelujen tarjoamiseen, vaan yhteisön on harjoitettava myös sijoitusrahastotoimintaa. Toimilupaa ei myöskään voida myöntää sijoitusneuvonnan tarjoamiseen tai säilytys- ja hoitopalveluiden tarjoamiseen, jos toimilupaa ei ole myönnetty tai samanaikaisesti haeta myös omaisuudenhoitoon.
- (6) Säilytisyhteisö voi SRL 9 §:n 2 momentin mukaan toimiluvassa mainituin edellytyksin harjoittaa myös säilytisyhteistöimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa.
- (7) RahastoVMA 3 §:n nojalla rahastoyhtiön hakemuksessa on kuvattava se SRL:n 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu toiminta, jota yhteisö aikoo harjoittaa, ja säilytisyhteisön hakemuksessa on kuvattava se SRL:n 9 §:ssä tarkoitettu toiminta, jota yhteisö aikoo harjoittaa.

OHJE (kohdat 8-9)

(8) Finanssivalvonta katsoo, että sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvä toiminta voi olla muun muassa sellainen arvonlaskentapalvelun tarjoaminen, jossa käytetään hyväksi sijoitusrahastotoiminnasta ylijäävää tietoteknistä kapasiteettia, tai muiden rahastoyhtiöiden tai yhteissijoitusyritysten osuuksien taikka saman konsernin varainhoitopalvelujen markkinoinnista. Finanssivalvonta katsoo, että toiminnan kuvauksen tulee kattaa ainakin seuraavat selvitykset:

- selvitys siitä, miten toimintaa tullaan harjoittamaan ja mikä on toiminnan kohderyhmä, sekä
- kuvaukset rahasto-osuusrekisterin pitämisestä, rahasto-osuuksien merkintöjen ja lunastusten tekemisestä sekä rahasto-osuuden arvonlaskennasta.

(9) Mikäli rahastoyhtiö aikoo harjoittaa SRL 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytyspalveluja tulisi näiden toimintojen osalta selvittää ainakin:

- omaisuudenhoidon osalta
 - omaisuudenhoidon luonne (sijoituskohteiden hoitaminen sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa päätösvalta joko kokonaan tai osittain on annettu toimeksisaajalle)
 - asiakaskohderyhmä ja asiakkaiden valintakriteerit (esim. salkun minimikoko)
 - omaisuudenhoidossa olevien varojen arvioitu määrä
 - omaisuudenhoidon kohteena olevat rahoitusvälineet ja mahdolliset muut varat
 - palkkioiden määrätymisperusteet
 - toimeksiantojen antamisessa ja kauppojen toteutuksessa noudatettavat menettelyt
 - asiakasraportointi
 - sopimusluonnokset
- sijoitusneuvonnan osalta
 - tarjottavan sijoitusneuvonnan luonne
 - asiakaskohderyhmä
 - millä rahoitusvälineillä yksilöllistä sijoitusneuvontaa annetaan
 - mahdolliset sopimusluonnokset.
- säilytyspalvelujen osalta
 - mitä säilytyspalveluja tarjotaan (esim. ulkomaisten rahasto-osuuksien säilyttäminen)

7.3.2 miten täytetään muut sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyvät SipaL:ssa ja Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa asetetut menettelytapavaatimukset. Liiketoiminnassa noudatettavat menettelytavat

(10) Rahastoyhtiön toiminnasta ja tehtävistä säädetään SRL 4 luvussa ja rahasto-osuuksien markkinoimisesta ja rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuudesta SRL 13 luvussa.

- (11) RahastoVMA 11 §:n nojalla toimilupahakemukseen on liitettävä tarjottavien sijoitus- ja oheispalvelujen osalta selvitys siitä, miten rahastoyhtiössä huolehditaan sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamiseen liittyvien toiminnan järjestämistä ja asiakassuhteissa noudatettavia menettelytapoja koskevien säännösten sekä markkinoiden väärinkäytön estämistä koskevien säännösten noudattamisesta.

OHJE (kohta 12)

- (12) Tarkempia ohjeita sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyvistä menettelytavoista on luvussa 6.3.3 ja Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 3/2011 *Sijoitusrahastotoiminnan järjestäminen ja menettelytavat* luvuissa 4 ja 9.

7.4 Sijoittajien korvausrahaston jäsenyys

- (13) Jos rahastoyhtiö aikoo harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, sen on SipaL 11 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kuuluttava sijoittajien korvausrahaan.
- (14) Toimilupahakemukseen on RahastoVMA 9 §:n 5 momentin 1 kohdan nojalla liitettävä jäljennös hakemuksesta, jolla rahastoyhtiö on hakenut sijoittajien korvausrahaston jäsenyyttä.

7.5 Luotettava hallinto

7.5.1 Johtaminen ja toiminnan järjestäminen

- (15) Rahastoyhtiötä ja säilytisyhteisöä tulee SRL 5 e ja 9 d §:ien mukaan johtaa ammattitaitoisesti ja terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. SRL 30 a §:n mukaan rahastoyhtiö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa rahastoyhtiön vakavaraisuudelle. Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.
- (16) Hakemukseen on RahastoVMA 10 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla liitettävä kuvaus yhteisön organisaatiosta, tehtävien ja vastuiden jaosta sekä päätöksentekojärjestelmästä. Lisäksi hakemukseen tulee RahastoVMA 10 §:n 2 ja 3 momenttien nojalla liittää päätöksentekuelinten työjärjestykset ja sovellettavat sisäiset toimintaohjeet.

OHJE (kohdat 17-19)

- (17) Luotettavan hallinnon järjestämisessä tulisi ottaa huomioon rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön liiketoiminnan monimuotoisuus (harjoitettavaksi aiottu toiminta) ja laajuus sekä omistajarakenne. Hallinnon järjestämisessä voi olla erilaisia ratkaisuja toiminnan laajuuden ja erityispiirteiden mukaan. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota hallinnon järjestämiseen, jos kyse on konsernista tai jos liiketoimintaa harjoitetaan useammassa maassa.
- (18) Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön hallinnon luotettavuutta arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että
- toiminta on suunniteltu, johdettu, organisoitu ja valvottu siten, että rahastoyhtiö tai säilytisyhteisö voi taata ammatillisesti ja eettisesti laadukkaan toiminnan

- valta- ja vastuusuhteet on selkeästi määritelty sekä eturistiriitatilanteet on tunnistettu ja ne hallitaan
- hallitus on vahvistanut strategian ja liiketoimintasuunnitelman, jonka osana on suunnitelma omien varojen riittävyyden turvaamiseksi
- ylin johto on ammattitaitoinen sekä tehtävänsä sopiva ja luotettava
- hallitus kykenee riippumattomasti arvioimaan yhteisön ja erityisesti sen toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon toimintaa
- rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on toimitusjohtaja, jonka tulisi yleensä olla päätoiminen
- sisäinen valvonta ja riskienhallinta on tehokkaasti järjestetty
- rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön sisäinen tarkastus on asianmukaisesti järjestetty
- johtamiseen tarvittavaa informaatiota tuottavat järjestelmät takaavat luotettavan ja oikean informaation
- rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on menettelytavat, joilla turvataan ulkoisen sääntelyn ja sisäisten menettelytapojen sekä asianmukaisten menettelytapojen noudattaminen asiakassuhteissa (compliance)
- palkitsemisjärjestelmä ei johda ei-toivottavaan käyttäytymiseen, kuten liialliseen riskinottoon
- henkilöstön määrä ja laatu ovat oikeassa suhteessa rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön harjoittamaan toimintaan
- asiakasvarojen hallinta sekä liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen on luotettavalla ja turvallisella tavalla järjestetty
- rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on tehokkaat menettelytavat asiakasvalitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja nopeasti.

(19) Luotettavan hallinnon järjestämistä käsitellään lisäksi Finanssivalvonnan standardissa 1.3 *Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.

7.5.2 Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön ylin johto

(20) RahastoVMA 6 §:n 1 ja 3 momenttien nojalla rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupahakemukseen on liitettävä otteet tai jäljennökset tarpeellisista perustamiskokouksen, yhtiökokouksen ja hallituksen kokouksen pöytäkirjoista taikka muista yhtiön ulkopuolisen tahon laatimista asiakirjoista, joista ilmenevät rahastoyhtiölle valitut hallituksen varsinaiset jäsenet ja varajäsenet sekä yhtiölle valittu toimitusjohtaja ja mahdollinen toimitusjohtajan sijainen. Hakemuksessa on lisäksi mainittava hallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen yhteystiedot, jos nämä eivät ilmene edellä tarkoitetuista pöytä- tai asiakirjoista, ja siihen on liitettävä sanottujen henkilöiden virkatodistukset.

(21) RahastoVMA 6 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan, jos rahastoyhtiölle tai säilytisyhteisölle on valittu yksi tai useampi toimitusjohtajan sijainen, hakemuksesta on käytävä ilmi, millä edellytyksillä toimitusjohtajan sijainen tulee toimitusjohtajan sijaan tämän ollessa estyneenä hoitamasta tehtävänsä sekä se, mikä on toimitusjohtajien sijaisten sijaantulojärjestys.

7.5.3 Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito

- (22) SRL 5 e §:n 1 momentin ja 9 d §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan ja säilytisyhteisötoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.
- (23) SRL 5 e §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.
- (24) SRL 5 e §:n 1 momentin mukaan rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei kuitenkaan edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.
- (25) Hakemukseen on RahastoVMA 14 §:n nojalla liitettävä selvitys luotettavuudesta, hyvämainisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta (fit & proper -ilmoitus) kaikista ylimpään johtoon kuuluvista henkilöistä.

OHJE (kohdat 26–27)

- (26) Ilmoitukset tulisi laatia Finanssivalvonnan standardin *RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle* (fit & proper -raportointi) mukaisesti.
- (27) Yksityiskohtaisempia säännöksiä ylimmän johdon luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta on Finanssivalvonnan standardissa *1.4 Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi*.

7.5.4 Henkilöstö ja sen ammattitaito

- (28) Hakemukseen on RahastoVMA 10 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla liitettävä selvitys kattavan henkilöstön määrästä sekä henkilöstölle asetettavista ammatillisista vaatimuksista.

OHJE (kohdat 29–32)

- (29) Yhteisön johdon tulisi varmistua siitä, että yhteisön henkilöstömäärä on riittävä ja että henkilöstö on ammattitaitoista, tehtäviinsä sopivaa ja hyvämaineista. Mitään yksiselitteisiä vaatimuksia ei henkilöstön määrälle voida asettaa, vaan se on riippuvainen toiminnan laadusta ja laajuudesta.
- (30) Toimitusjohtajalla tulisi olla riittävästi aikaa valvottavan toiminnan johtamiseen. Tämän johdosta toimitusjohtajan tulisi yleensä olla päätoiminen. Yhteisön toiminnan tulisi olla turvattu myös toimitusjohtajan ollessa estyneenä. Siksi on tärkeää, että varamiesjärjestely on hoidettu asianmukaisesti.
- (31) Toimitusjohtajan päätoimisuudesta voidaan poiketa esimerkiksi, jos rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön organisaatio on pieni ja jos harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta on suppeaa ja

selkeää sekä yhteisön hallinto on järjestetty tavalla, joka on riittävä turvaamaan valvottavan luotettavan toiminnan.

- (32) Henkilöstöä ja sen ammattitaitoa koskevia yksityiskohtaisempia säännöksiä on Finanssivalvonnan standardissa *4.4b Operatiivisten riskien hallinta*.

7.5.5 Tilintarkastajat

- (33) SRL 36 §:n 2 momentin mukaan yhteisön tilintarkastajista vähintään yhden on oltava tilintarkastuslain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö.
- (34) SRL 36 §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiön yhtiökokouksen on kullekin tilikaudelle yhtiön ja sen hallinnoitavana olevien sijoitusrahastojen tilintarkastusta varten valittava vähintään yksi tilintarkastaja ja tälle varamies. Edellä mainitun tilintarkastajan lisäksi rahastosuudenomistajat valitsevat vähintään yhden tilintarkastajan ja tälle varamiehen.
- (35) RahastoVMA 8 §:n nojalla hakemuksesta tulee käydä ilmi rahastoyhtiön tilintarkastajien nimet sekä se, kuka tilintarkastajista tai mikä tilintarkastusyhteisöstä on Keskuskauppa-kamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.
- (36) RahastoVMA 8 §:n nojalla hakemuksesta tulee käydä ilmi säilytisyhteisön tilintarkastajan ja mahdollisen varatilintarkastajan nimi.
- (37) Lisäksi hakemukseen on RahastoVMA 8 §:n nojalla liitettävä ote tai jäljennös tilintarkastajien valitsemista koskevan yhtiökokouksen tai perustamiskokouksen pöytäkirjasta.

7.5.6 Omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuus ja sopivuus

- (38) SRL 5 f §:n 1 momentin ja 9 e §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden on oltava luotettavia.
- (39) Hakemukseen on liitettävä selvitys sellaisista hakijan omistajista, joiden omistusosuus rahastoyhtiöstä tai säilytisyhteisöstä suoraan tai välillisesti on vähintään yksi kymmenesosa tai joiden omistama osuus tuottaa vähintään kymmenen prosenttia (10 %) yhteisön osakkeiden äänivallasta. Omistajien luotettavuutta ja sopivuutta sekä taloudellista asemaa koskevat, hakemukseen liitettävät selvitykset on lueteltu rahastoyhtiöVMA 5 ja 13 §:ssä.

OHJE (kohdat 40-41)

- (40) Omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuutta ja muuta sopivuutta arvioi-
dessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- omistajien sekä niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämaineisuu-
desta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella voi-
daan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä tai säilytisyhteisöä tullaan johtamaan am-
mattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti
 - monimutkaiset omistusrakenteet eivät estä terveiden ja varovaisten liikeperiaattei-
den mukaista johtamista.
- (41) Hakemukseen on liitettävä selvitys edellä mainittujen perustajien ja omistajien luotettavuus-
desta, sopivuudesta ja ammattitaidosta (fit & proper -ilmoitus). Ilmoituslomakkeet ovat saa-
tavilla Finanssivalvonnan verkkosivujen raportointiosiossa.

7.6 Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista

- (42) Rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa SRL 5 b §:n 1 momentin mukaan estää yhteisön tehokasta valvontaa. Säilytisyhteisön osalta vastaavasti säädetään SRL 9 a §:n 1 momentissa.
- (43) Merkittävistä sidonnaisuuksista annettavasta selvityksestä säädetään RahastoVMA 7 §:ssä. Hakemukseen on liitettävä myös selvitys sopimuksista tai järjestelyistä, jotka johtavat tai saattavat johtaa merkittävän sidonnaisuuden syntymiseen.

OHJE (kohdat 44-46)

- (44) Finanssivalvonta kiinnittää merkittäviin sidonnaisuuksiin erityistä huomiota, jos liiketoiminnasta tai omistusrakenteesta ei voida saada selkeää kokonaiskäsitystä tai jos yritysryhmään kuuluva yhteisö toimii valtiossa, jonka salassapitosäännökset tai puutteellinen valvonta- ja sääntelyjärjestelmä haittaavat konsolidoidun valvonnan toteuttamista.
- (45) Merkittävän sidonnaisuuden syntymiseen johtavasopimus voi olla esimerkiksi osakassopimus tai sopimus osakkeiden myyntirajoituksista tai etuosto-oikeudesta.
- (46) Selvityksestä tulisi käydä ilmi, keiden välillä merkittäviä sidonnaisuuksia on. Jos sidonnaisuuksia ei ole, olisi myös tästä mainittava hakemuksessa. Merkittävistä sidonnaisuuksista tehtävään selvitykseen tulisi myös sisällyttää kuvaus rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön konsernirakenteesta ja muista sidossuhteista.

7.7 Taloudelliset toimintaedellytykset sekä strategia ja toimintasuunnitelma

- (47) Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön tulee täyttää sen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle SRL:ssa säädetyt edellytykset.
- (48) Jos rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on aiempaa liiketoimintaa, on hakemukseen rahastoyhtiöVMA 9 §:n 3 momentin nojalla liitettävä:
- tilinpäätöstiedot ja, jos yhteisö on konsernin osa, konsernitalinpäätöstiedot liitteineen kolmelta viimeiseltä tilikaudelta
 - jos viimeisin tilinpäätös on laadittu aiemmin kuin kuusi kuukautta ennen hakemuksen jättämistä, hakemukseen tulee lisäksi liittää yhteisön hallituksen päiväämä ja alikirjoittama selvitys tilinpäätöksen laatimisen jälkeen sattuneista yhteisön taloudelliseen asemaan olennaisesti vaikuttaneista tapahtumista sekä selvitys yhteisön hakemushetken taloudellisesta tilanteesta ja tuloksesta.

OHJE (kohta 49)

- (49) Taloudellisia toimintaedellytyksiä arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, miten seuraavien edellytysten voidaan katsoa täytyvän hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella:
- toiminta on vakaata ja toiminnan harjoittamiseen on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset
 - rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on strategia ja liiketoimintasuunnitelma vähintään kolmelle vuodelle

- rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön omat varat suhteessa riskienottoon ja riskienhallintajärjestelmien tasoon ovat riittävät ja omien varojen riittävydestä on tehty suunnitelma.

7.7.2 Toimintasuunnitelma

- (50) RahastoVMA 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan harjoitettavaksi aiottu toiminta on kuvattava toiminnoittain hakemukseen liitettävässä toimintasuunnitelmassa. Säilytisyhteisöjen osalta vastaavasti säädetään rahastoVMA 9 §:n 2 momentin 1 kohdassa.
- (51) RahastoVMA 9 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla rahastoyhtiön toimintasuunnitelman tulee sisältää myös selvitys asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista sekä ulkoistettavista toiminnoista. Hakemuksesta on käytävä ilmi asiamiesten ja ulkoistettavia toimintoja hoitavien nimet ja yhteystiedot.

OHJE (kohdat 52-53)

- (52) Toimintasuunnitelmasta tulisi käydä ilmi seuraavalle kolmelle vuodelle aiottu liiketoiminta, tuotteet, arvioitu markkinaosuus, asiakaskunta, riskialuekohtaiset riskinottotasot, henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät sekä liiketoiminnan harjoittamisessa käytettävät yhteistyökumppanit.
- (53) Selvityksessä riskialuekohtaisista riskinottotasoista tulisi ottaa huomioon myös riskinkantokyky, koska omaan pääomaan ja vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset asettavat rajoituksia liiketoiminnalle.

7.7.3 Perustamis- /vähimmäispääoma

- (54) SRL 6 §:n 1 momentin ja 10 §:n nojalla rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa ja säilytisyhteisön osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa.

7.7.4 Arvio kannattavuudesta ja omien varojen riittävydestä

- (55) RahastoVMA 9 § 1 momentin 3 ja 4 kohtien, 9 §:n 2 momentin 2 kohdan sekä 9 §:n 5 momentin 2 kohdan nojalla yhteisön taloudellisten toimintaedellytysten riittävyyden selvittämiseksi hakemukseen on liitettävä seuraavat selvitykset:
- kannattavuusarviot ja -tavoitteet sekä tulos- ja tase-ennusteet ja niiden perusteet seuraavalle kolmelle vuodelle
 - arvio omien varojen riittävydestä seuraavalle kolmelle vuodelle sekä suunnitelma riittävän vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden varmistamiseksi (ei koske säilytisyhteisöjä)
 - jos rahastoyhtiö aikoo harjoittaa SRL 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä selvitys pääoman saatavuudesta (pääomasuunnitelma), laskelmat riskialueittaisesta pääomavaatimusten täyttymisestä ja kuvaus vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä.

OHJE (kohdat 56-57)

- (56) Kannattavuusarvioissa tulisi esittää arviot (ns. stressitestit) liiketoiminnan kannalta olennaisten tekijöiden muutosten vaikutuksista liiketoiminnan kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen sekä arvio siitä, millä aikavälillä saavutetaan voitollinen tulos.

- (57) Arviot vakavaraisuusvaatimuksen täyttymisestä ja omien varojen riittävydestä sekä kuvaus vakavaraisuuden hallintaprosessista tulee laatia Finanssivalvonnan vakavaraisuusvaatimusta koskevien standardien mukaisesti. Keskeiset vakavaraisuuden hallinnan periaatteet käyvät ilmi Finanssivalvonnan standardista *4.2 Valvottavan vakavaraisuuden hallinta*.

7.8 Toiminnan järjestäminen

- (58) SRL 8 a §:n rahastoyhtiön toiminta on järjestettävä sen harjoittaman sijoitusrahastotoiminnan luonne huomioon ottaen luotettavalla tavalla.
- (59) SRL:n 8 a §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset rahastoyhtiön toiminnan järjestämisestä.
- (60) Toimilupahakemukseen on liitettävä toiminnan järjestämisen osalta RahastoVMA 10 §:ssä mainitut selvitykset.

OHJE (kohta 61)

- (61) Finanssivalvonta on antanut tarkempia määräyksiä toiminnan järjestämisestä määräyksissä ja ohjeissa 3/2011 *Sijoitusrahastotoiminnan järjestäminen ja menettelytavat* (luku 4).

7.9 Riskienhallinta

- (62) SRL:n 30 a §:n mukaan rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.
- (63) SRL:n 30 a §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista.
- (64) SRL:n 80 b §:n 2 momentin mukaan rahastoyhtiöllä on oltava käytössään riskienhallintamenetelmät, joiden avulla se kykenee jatkuvasti seuraamaan ja mittaamaan yksittäisen sijoituksen riskiä ja sen vaikutusta sijoitusrahaston sijoitusten kokonaisriskiin.
- (65) SRL:n 80 b §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset perusteista riskienhallintamenettelyjen riittävyden arvioimiseksi ja vakioimattomien johdannais-sopimusten arvonmääritysmenettelyistä sekä määräykset mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja tietojen toimittamisesta noudatettavasta menettelystä.
- (66) Toimilupahakemukseen on liitettävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta RahastoVMA 10 §:ssä mainitut selvitykset.

OHJE (kohta 67)

- (67) Finanssivalvonta on antanut tarkempia määräyksiä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta määräyksissä ja ohjeissa 3/2011 *Sijoitusrahastotoiminnan järjestäminen ja menettelytavat* (luvut 7 ja 8).

7.9.2 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä

- (68) Finanssivalvonnan tulee FivaL 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan valvoa, että rahastoyhtiö, rahasto-osuuden hoitaja ja säilytisyhteisö noudattavat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla palveluntarjoaja varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.
- (69) SRL 144 §:ssä ja RapeL:ssa edellytetään, että rahastoyhtiön, rahasto-osuuden hoitajan ja säilytisyhteisön tulee järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. RapeL edellyttää, että yhteisö mitoitaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen.
- (70) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa RapeL:n (laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä, 503/2008) ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan määräyksestä ja ohjeesta 2.4 Asiakkaan tunteminen - rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen.

OHJE (kohta 71)

- (71) Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön tulisi antaa muun muassa seuraavat selvitykset:
- *Selvitys asiakkaan tuntemisesta sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien riskienhallinnasta ja jatkuvasta seurannasta*

Selvityksessä tulisi tuoda esille, miten palveluntarjoaja on varmistunut RapeL:n edellyttämistä velvollisuuksista tunnistaa ja tuntea asiakkaansa sekä selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Palveluntarjoajan tulisi myös järjestää asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta.
 - *Selvitys riskienhallintamenetelmistä*

Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön tulisi luoda riittävät riskienhallintamenetelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön tulisi kartoittaa mm. asiakkaisiinsa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, jakelukanaviinsa ja teknologian kehitykseen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.
 - *Selvitys asiakkaan tuntemistoiminnon organisoinnista ja vastuuhenkilöistä sekä henkilöstön koulutuksesta ja suojelusta*
 - *Ylimmän johdon hyväksymät sisäiset ohjeet*

Sisäisten ohjeiden tulisi sisältää vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:
 - asiakkaan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi): asiakkaan ja asiakkaan edustajan tunnistaminen, asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen, asiakkaan edustajan henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa sekä tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa

- tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
- tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräajan
- asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
- selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen
- kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.

7.9.3 Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu

- (72) RahastoVMA 10 §:n 1 momentin 15 kohdan ja 10 §:n 3 momentin nojalla rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön on liitettävä hakemukseen kuvaus tietojärjestelmästä, tietohallintostrategiasta ja tietohallinto-organisaatiosta sekä ulkoistettavista tietotekniikkapalveluista.
- (73) RahastoVMA 10 §:n 1 momentin 16 kohdan ja 10 §:n 3 momentin nojalla rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön on liitettävä hakemukseen kuvaus tietoturvallisuusorganisaatiosta, eri yksiköiden tietoturvallisuusvastuista ja -periaatteista sekä tietoturvallisuuteen liittyvien riskien hallinnasta. RahastoVMA 10 §:n 1 momentin 17 kohdan ja 10 §:n 3 momentin nojalla rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön on liitettävä hakemukseen tietoturvallisuuteen liittyvät keskeiset ohjeet.
- (74) RahastoVMA 10 §:n 1 momentin 18 ja 19 kohtien nojalla rahastoyhtiön on liitettävä hakemukseen selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on varautunut keskeisten toimintojensa jatkumiseen erilaisissa häiriötilanteissa (jatkuvuussuunnitelma). Jatkuvuussuunnitelmien tulisi kattaa myös mahdolliset ulkoistetut toiminnot.

OHJE (kohdat 75-77)

- (75) Hakemukseen tulisi lisäksi liittää tietoturvallisuudesta tehdyt riskiarviot sekä selvitys rahastoyhtiön omasta tietoturvallisuudesta tehdyistä sisäisistä ja ulkoisista arvioinneista.
- (76) Tietojärjestelmiä, tietoturvallisuutta ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelua arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät
 - rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on tarvittava osaaminen, organisaatio ja sisäinen valvonta tiedon tallentamiseksi, siirtämiseksi, käsittelemiseksi ja arkistoinniseksi konekielisessä muodossa. Nämä toiminnot voivat joko kokonaan tai osittain olla ulkoistettuja, jolloin rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön tulee varmistaa, että taholla, jolle palveluja ulkoistetaan, on riittävät resurssit ja osaaminen palvelujen tarjoamiseen
 - rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on hallituksen hyväksymä tietohallintostrategia
 - tietojärjestelmillä on riittävät varajärjestelyt ja niille on laadittu toipumissuunnitelmat
 - rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön tietoturvallisuuden yleinen taso on hallituksen määrittämä ja hyväksymä
 - rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön yleinen tietoturvallisuuden taso ja eri tietojärjestelmien turvataso ovat riittävät rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön toiminnan luonteeseen ja laajuuteen, tietojärjestelmien uhkien vakavuuteen sekä yleiseen tekniseen kehitystasoon nähden

- rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on riittävät resurssit ja määritellyt vastuut riittävän tietoturvallisuuden tason ylläpitämiseksi
- tietoturvallisuuteen liittyviä riskejä arvioidaan säännöllisesti
- rahastoyhtiöllä tai säilytisyhteisöllä on ajantasaiset tietoturvallisuusperiaatteet ja niitä tukeva ohjeistus
- rahastoyhtiö on laatinut keskeisiä toimintojaan varten jatkuvuussuunnitelmat liiketoimintaansa uhkaavien häiriöiden varalta.

(77) Tietojärjestelmiä ja tietoturvallisuutta koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa *4.4b Operatiivisten riskien hallinta*.

7.9.4 Kirjanpitojärjestelmä

(78) RahastoVMA 10 §:n 1 momentin 14 kohdan ja 10 §:n 3 momentin nojalla rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön on liitettävä hakemukseen selvitys kirjanpitojärjestelmästä ja -menetelmistä.

OHJE (kohdat 79-80)

(79) Selvityksestä tulisi käydä ilmi muun muassa kirjanpitojärjestelmän yleiskuvaus, osakirjanpitojärjestelmien väliset liittymät sekä manuaaliset ja tietojärjestelmiin sisältyvät täsmäytykset.

(80) Kirjanpitojärjestelmää arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että

- kirjanpitojärjestelmä on luotettava ja riittävillä jatkuvuusjärjestelyillä tuettu
- kirjanpitojärjestelmän tulee pystyä tuottamaan riittävän yksilöityä tietoa johdon raportointiin ja viranomaisraportointiin
- rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön järjestelmä täyttää kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (47/1998) kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa koneellisessa kirjanpidossa käytettävistä menetelmistä (22.5.2000) määritellyt kriteerit.

7.9.5 Toimintojen ulkoistaminen

(81) SRL 26 a §:n 2 momentin mukaan rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa, sisäistä valvontaa tai muuten merkittävästi rahastoyhtiön liiketoiminnan hoitamista.

(82) RahastoVMA 9 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla toimilupahakemuksen tulee sisältää selvitys asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista ja sekä muista ulkoistettavista toiminnoista. Lisäksi hakemuksesta on käytävä ilmi ulkoistettavia toimintoja hoitavien sekä asiamiesten nimet ja yhteystiedot.

OHJE (kohta 83)

(83) Ulkoistamisesta tehtävästä selvityksestä tulisi käydä lisäksi ilmi seikat, jotka on lueteltu Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 1/2012 *Ulkoistaminen*.

7.10 Rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön toimiluvan muuttaminen

- (84) SRL 5 d §:n 1 momentin ja 9 c §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiö ja säilytisyhteisö voivat hakea Finanssivalvonnalta toimilupaansa muutosta.

OHJE (kohta 85)

- (85) Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimiluvan muutoshakemukseen tulisi liittää ne selvitykset, jotka ovat olennaisia toimiluvan muutokselle. Samoin tulisi selvittää valvottavan taloudelliset edellytykset aloittaa uusi palvelu.

7.11 Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen

- (86) Rahastoyhtiön on haettava FivaL 26 §:n 4 momentin nojalla Finanssivalvonnalta toimilupaansa peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa.

- (87) Toimiluvan peruuttamista koskevaan hakemukseen tulee SRL 116 §:n nojalla liittää:

- 1) jäljennös siitä yhtiökokouksen päätöksestä, jossa yhtiö on päättänyt toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä ja
- 2) selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on järjestänyt hallinnoimiensa sijoitusrahastojen hallinnon.

- (88) Säilytisyhteisön on haettava FivaL 26 §:n 4 momentin nojalla Finanssivalvonnalta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa.

- (89) Toimiluvan peruuttamista koskevaan hakemukseen tulee SRL 124 §:n nojalla liittää:

- 1) jäljennös siitä yhtiökokouksen päätöksestä, jossa yhtiö on päättänyt toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä ja
- 2) selvitys siitä, ettei säilytisyhteisöllä ole enää hoidettavana säilytisyhteisön tehtäviä.

8

Maksulaitoksen toimilupa

8.1 Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset

- (1) Maksulaitoksen toimiluvan hakemisesta ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään maksulaitoslain (MLL) 11 §:ssä ja valtiovarainministeriön asetuksessa maksulaitoksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (MLVMA).

8.2 Selvitys hakijasta

- (2) Toimiluvan hakijaa koskevista toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä on säädetty MLVMA 2 §:ssä.

8.3 Maksulaitoksen harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta

- (3) Maksulaitoslakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan maksupalvelua tai lasketaan liikkeelle sähköistä rahaa. Liiketoiminnan käsitteellä tarkoitetaan sitä, että toiminta on suunnitelmallista, säännöllistä ja jatkuvaa. Satunnainen, kertaluonteinen tai voittoa tavoittelematon toiminta ei siten ole maksulaitolaissa tarkoitettua liiketoimintaa.
- (4) Tarjottavat maksupalvelut on lueteltu maksulaitoslain 1 §:ssä. Sähköinen raha on määritelty maksulaitoslain 5 §:n 6 a) kohdassa.
- (5) Hakemuksessa on MLVMA 3 §:n mukaan lueteltava ja kuvattava ne MLL 1 §:ssä tarkoitetut maksupalvelut, joita maksulaitos aikoo tarjota. Hakemuksessa on myös lueteltava ja kuvattava ne MLL 9 §:n 1 momentissa tarkoitetut lisäpalvelut ja maksujärjestelmät, joita maksulaitos aikoo tarjota ja muu liiketoiminta, jota maksulaitoksen on tarkoitus harjoittaa.

OHJE (kohdat 6-8)

- (6) Harjoitettavaksi aiottu toiminta tulisi kuvata maksupalveluittain. Finanssivalvonta suosittaa, että yhteisön tarjoamat maksupalvelut ja mahdollinen muu liiketoiminta kuvataan hakemukseen liitettävässä liiketoimintasuunnitelmassa.
- (7) Suunnitelmasta tulisi käydä ilmi seuraavalle kolmelle vuodelle aiottu liiketoiminta, tuotteet, arvioitu markkinaosuus, asiakaskunta, riskialuekohtaiset riskinottotasot, henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät sekä liiketoiminnan harjoittamisessa käytettävät yhteistyökumppanit.
- (8) Liiketoiminnan ja palveluiden kuvauksissa tulisi tuoda selkeästi esille erityisesti se, millä tavalla maksajien varoja otetaan vastaan, miten maksulaitos siirtää varat edelleen maksusajille ja mitä muita osapuolia (esim. teknisiä palveluntarjoajia) varojen siirtoon mahdollisesti osallistuu. Varojen siirtoja voi havainnollistaa esim. prosessikaavioilla.

8.4 Liiketoiminnassa noudatettavat menettelytavat

- (9) Toiminnassa noudatettavista menettelytavoista säädetään MLL 6 luvussa. Lisäksi maksupalvelujen tarjoamiseen vaikuttavat maksupalvelulain säädökset.

OHJE (kohta 10)

- (10) Yksityiskohtaiset liiketoiminnassa noudatettavia menettelytapoja koskevat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardissa *2.1 Rahoituspalvelujen tarjoamisessa noudatettavat menettelytavat*.

8.5 Luotettava hallinto

8.5.1 Johtaminen ja toiminnan järjestäminen

- (11) MLL 25 §:n mukaan maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa maksulaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Maksulaitoksen toiminta on MLL 19 §:n mukaan järjestettävä sen liiketoiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Maksulaitos ei saa ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa maksulaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Maksulaitoksella on oltava tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava hallinto sekä toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

OHJE (kohdat 12–13)

- (12) Maksulaitoksen hallinnon luotettavuutta arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että
- toiminta on suunniteltu, johdettu, organisoitu ja valvottu siten, että maksulaitos voi taata ammatillisesti ja eettisesti laadukkaan toiminnan
 - valta- ja vastuusuhteet on selkeästi määritelty sekä eturistiriitatilanteet on tunnistettu ja ne hallitaan
 - hallitus on vahvistanut strategian ja liiketoimintasuunnitelman, jonka osana on suunnitelma omien varojen riittävyuden turvaamiseksi
 - ylin johto on ammattitaitoinen sekä tehtävänsä sopiva ja luotettava
 - hallitus kykenee riippumattomasti arvioimaan maksulaitoksen ja erityisesti sen toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon toimintaa
 - maksulaitoksella on toimitusjohtaja, jonka tulisi yleensä olla päätoiminen
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta on tehokkaasti järjestetty
 - maksulaitoksen sisäinen tarkastus on asianmukaisesti järjestetty
 - johtamiseen tarvittavaa informaatiota tuottavat järjestelmät takaavat luotettavan ja oikean informaation
 - maksulaitoksella on menettelytavat, joilla turvataan ulkoisen sääntelyn ja sisäisten menettelytapojen sekä asianmukaisten menettelytapojen noudattaminen asiakassuhteissa (compliance)

- henkilöstön määrä ja laatu ovat oikeassa suhteessa maksulaitoksen harjoittamaan toimintaan
- asiakasvarojen hallinta sekä liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen on luotettavalla ja turvallisella tavalla järjestetty
- maksulaitoksella on tehokkaat menettelytavat asiakasvalitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja nopeasti.

(13) Luotettavan hallinnon järjestämistä käsitellään yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan standardin *6.1. Maksulaitokset ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavien henkilöiden toiminta* 5 luvussa.

8.5.2 Maksulaitoksen ylin johto

(14) MLVMA 6 §:n 1 momentin nojalla hakemukseen on liitettävä otteet tai jäljennökset tarpeellisista yhtiökokouksen, osuuskunnan kokouksen, yhtiömiesten kokouksen ja hallituksen kokouksen pöytäkirjoista taikka muista yhtiön ulkopuolisen tahon laatimista asiakirjoista, joista ilmenevät maksulaitokselle valitut hallituksen varsinaiset ja varajäsenet, yhtiölle valittu toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä muu ylimpään johtoon kuuluva henkilö.

(15) Jos maksulaitos aikoo harjoittaa MLL 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, hakemukseen on MLVMA 6 §:n 2 momentin nojalla liitettävä edellisessä kohdassa tarkoitettut tiedot myös henkilöistä, jotka vastaavat maksupalveluiden tarjoamisesta.

8.5.3 Ylimmän johdon luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito

(16) MLL 25 §:n 1 momentin mukaan maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa maksulaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia, he eivät saa olla konkurssissa eikä heidän toimintakelpoisuutensa saa olla rajoitettu. Heillä on lisäksi oltava sellainen yleinen maksupalvelutoiminnan tuntemus kuin maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

(17) Hakemuksen arvioinnin osana Finanssivalvonta tekee yhteisön hallituksesta, toimitusjohtajasta ja muusta ylimmästä johdosta luotettavuus- ja sopivuusarvioinnin (fit&proper -arvioinnin).

(18) Maksulaitoksen, joka harjoittaa MLL 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, muulla ylimmällä johdolla tarkoitetaan maksulaitoksen maksupalvelutoiminnasta vastaavia henkilöitä kuten liiketoiminta-alueen johtamisesta vastaavia henkilöitä.

(19) MLVMA 7 §:n mukaan hakemukseen on liitettävä sopivuus- ja luotettavuusselvitys (fit&proper -ilmoitus) kaikista ylimpään johtoon kuuluvista henkilöistä.

(20) Ilmoitus tulee laatia Finanssivalvonnan standardissa *1.4 Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi* esitetyn mukaisesti. Kyseiset määräykset ja ohjeet sisältävät muitakin yksityiskohtaisempia säännöksiä ylimmän johdon luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta.

8.5.4 Henkilöstö ja sen ammattitaito

- (21) Toimilupahakemukseen on MLVMA 14 §:n 1 momentin mukaan liitettävä kuvaus henkilöstön määrästä ja henkilöstön ammattitaidolle asetettavista vaatimuksista.

OHJE (kohdat 22–24)

- (22) Maksulaitoksen johdon tulisi varmistua siitä, että maksulaitoksen henkilöstömäärä on riittävä ja että henkilöstö on ammattitaitoista, tehtäviinsä sopivaa ja hyvämaineista. Henkilöstön määrä on riippuvainen maksulaitoksen toiminnan laadusta ja laajuudesta.
- (23) Toimitusjohtajalla tulisi olla riittävästi aikaa maksulaitoksen toiminnan johtamiseen. Tämän johdosta toimitusjohtajan tulisi yleensä olla päätoiminen. Toimitusjohtajalle tulisi lisäksi olla nimettynä varahenkilö, jotta maksulaitoksen toiminta voidaan turvata myös toimitusjohtajan ollessa estyneenä. Toimitusjohtajan päätoimisuudesta voidaan poiketa esimerkiksi, jos maksulaitoksen hallinto on järjestetty tavalla, joka on riittävä turvaamaan valvottavan luotettavan toiminnan.
- (24) Henkilöstöä ja sen ammattitaitoa koskevia yksityiskohtaisempia säännöksiä on Finanssi-
valvonnan standardissa *4.4b Operatiivisten riskien hallinta*.

8.5.5 Tilintarkastajat

- (25) Hakemuksesta tulee MLVMA 9 §:n mukaan käydä ilmi maksulaitoksen tilintarkastajien nimet. Hakemukseen on liitettävä ote tai jäljennös yhtiön tilintarkastajien valitsemista koskevasta yhtiökokouksen tai perustamiskokouksen pöytäkirjasta.

8.5.6 Perustajien sekä omistajien ja niihin rinnastettavien henkilöiden luotettavuus ja sopivuus

- (26) MLL 13 §:n 2 momentin mukaan maksulaitoksen perustajan ja osakkeenomistajan, osuuden omistajan tai yhtiömiehen, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan maksulaitoksen osakkeista, osuuksista tai rahamääräisestä yhtiöpanoksesta taikka osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden, osuuksien tai yhtiön äänivallasta, on saadun selvityksen perusteella oltava luotettava.
- (27) Omistajien luotettavuuteen ja sopivuuteen sekä taloudelliseen asemaan liittyvät, hakemukseen liitettävät selvitykset on lueteltu MLVMA 5 §:ssä.

OHJE (kohdat 28–29)

- (28) Hakemukseen tulisi liittää selvitys edellä mainittujen perustajien ja omistajien luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta (fit&proper-ilmoitus).
- (29) Erityistä huomiota tulisi kiinnittää siihen, että luotettavuus- ja sopivuusselvitykset on allekirjoitettu omakätisesti ja että henkilöistä on toimitettu kaikki MLVMA 7 §:n 1 momentissa tarkoitettavat liitteet.

8.6 Selvitys merkittävästä sidonnaisuudesta

- (30) Toimilupahakemukseen on MLVMA 8 §:n mukaan liitettävä selvitys MLL 21 §:ssä tarkoitettua maksulaitoksen merkittävästä sidonnaisuudesta.

- (31) Maksulaitoksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa MLL 21 §:n mukaan estää maksulaitoksen tehokasta valvontaa.

OHJE (kohdat 32–35)

- (32) Finanssivalvonta kiinnittää merkittäviin sidonnaisuuksiin erityistä huomiota, jos liiketoiminnasta tai omistusrakenteesta ei voida saada selkeää kokonaiskäsitystä tai jos yritysyhdykseen kuuluva yhteisö toimii valtiossa, jonka salassapitosäännökset tai puutteellinen valvonta- ja sääntelyjärjestelmä haittaavat valvonnan toteuttamista.
- (33) Merkittävistä sidonnaisuuksista annettavasta selvityksestä tulisi käydä ilmi, keiden välillä merkittäviä sidonnaisuuksia on. Jos sidonnaisuuksia ei ole, tulisi myös tästä mainita hakemuksessa. Merkittävistä sidonnaisuuksista tehtävään selvitykseen tulisi myös sisällyttää kuvaus yhteisön konsernirakenteesta ja muista sidossuhteista LLL:n 37 §:ssä tarkoitettuihin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin.
- (34) Hakemukseen tulisi liittää selvitys sopimuksista tai järjestelyistä, jotka johtavat tai saattavat johtaa merkittävän sidonnaisuuden syntymiseen.
- (35) Edellisessä kohdassa tarkoitettu sopimus voi olla esimerkiksi osakassopimus tai sopimus osakkeiden myyntirajoituksista tai etuosto-oikeudesta.

8.7 Vähimmäispääoma

- (36) Maksulaitoksen osakepääoman, osuuspääoman, peruspääoman tai yhtiöpanoksen on MLL 27 §:n mukaan oltava vähintään:
- 20 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa yksinomaan rahanvälitystä
 - 50 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa teknisellä apuvälineellä toteutettavaa maksupalvelua
 - 125 000 euroa, jos maksulaitos tarjoaa muuta kuin edellä tarkoitettua maksupalvelua
 - 350 000 euroa, jos maksulaitos laskee liikkeeseen sähköistä rahaa.
- (37) Toimilupahakemukseen liitettävistä vähimmäispääomaa koskevista selvityksistä säädetään MLVMA 4 §:ssä.

8.8 Taloudelliset toimintaedellytykset ja liiketoimintasuunnitelma

8.8.1 Liiketoimintasuunnitelma

- (38) MLVMA:n 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan maksulaitoksen taloudellisten toimintaedellytysten arvioimiseksi toimilupahakemukseen on liitettävä liiketoimintasuunnitelma, josta käy ilmi seuraavalle kolmelle vuodelle aiottu liiketoiminta, tarjottavat palvelut, arvioitu markkinaosuus, asiakaskunta, riskialuekohtaiset riskinottotasot, henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät.
- (39) MLVMA:n 11 §:n mukaan liiketoimintasuunnitelmasta on lisäksi käytävä ilmi suunniteltu varojen vastaanottaminen yleisöltä sekä toiminnan sisältö ja laajuus.

- (40) MLVMA 10 §:n 2 momentin mukaan liiketoimintasuunnitelman tulee sisältää myös selvitys ulkoistettavista ja asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista toiminnoista. Hakemuksesta on käytävä ilmi asiamiesten ja ulkoistettavia toimintoja hoitavien nimet ja yhteystiedot.

OHJE (kohdat 41–42)

- (41) Liiketoimintasuunnitelmassa tulisi mainita myös maksupalvelun tarjoamisessa käytettävät yhteistyökumppanit. Tällaisia voivat olla esimerkiksi tietojärjestelmiä tarjoavat yhtiöt tai myynnissä, markkinoinnissa tai asiakaspalvelussa käytettävät yhteistyökumppanit.
- (42) Riskialuekohtaisten riskinottoasteiden kuvauksissa tulisi huomioida hakijan riskinkantokyky, sillä omien varojen vaatimukset asettavat rajoitteita riskinotolle.

8.8.2 Taloudelliset toimintaedellytykset

- (43) Maksulaitoksen taloudellisista toimintaedellytyksistä säädetään MLL 5 luvussa ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä MLVMA 10 §:ssä.
- (44) Maksulaitoksen aiempaan liiketoimintaan liittyvistä selvityksistä on säädetty MLVMA 10 §:n 3 momentissa.

OHJE (kohdat 45–51)

- (45) Taloudellisia toimintaedellytyksiä arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, miten seuraavien edellytysten voidaan katsoa täyttyvän hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella:
- toiminta on vakaata ja toiminnan harjoittamiseen on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset
 - maksulaitoksella on strategia ja liiketoimintasuunnitelma vähintään kolmelle vuodelle
 - maksulaitoksen omat varat suhteessa riskinottoon ja riskienhallintajärjestelmien tasoon ovat riittävät
 - omien varojen riittävydestä on tehty suunnitelma vähintään kolmelle vuodelle.
- (46) Maksulaitoksen taloudellisten toimintaedellytysten riittävyyden selvittämiseksi hakemukseen on MLVMA 10 §:n mukaan liitettävä seuraavat selvitykset:
- kannattavuusarviot ja -tavoitteet sekä tulos- ja tase-ennusteet ja niiden perusteet seuraavalle kolmelle vuodelle
 - arvio omien varojen riittävydestä seuraavalle kolmelle vuodelle ja suunnitelma riittävän vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden varmistamiseksi
 - selvitys pääoman saatavuudesta (pääomasuunnitelma), laskelmat pääomavaatimusten täyttymisestä ja kuvaus vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä.
- (47) Taloudellisia toimintaedellytyksiä kuvaavien tietojen tulisi olla johdonmukaisia. Esimerkiksi erilaisissa laskelmissa ja selvityksissä käytettävien tietojen tulisi olla samalta ajankohdalta. Lisäksi laskelmissa käytetyt taustaoletukset ja arviot tulisi kirjoittaa selkeästi näkyviin.

- (48) Kannattavuus- ja vakavaraisuusarvioissa tulisi esittää perusennusteen lisäksi vaihtoehtoisia skenaarioita (ns. stressitestejä) liiketoiminnan kannalta olennaisten tekijöiden muutosten vaikutuksista.
- (49) Vaihtoehtoisten skenaarioiden (vähintään kahden) osalta tulisi esittää tulos- ja taseennusteet, omien varojen ennusteet ja omien varojen vaatimusten ennusteet kolmelle seuraavalle vuodelle.
- (50) Hakemuksessa tulisi mainita, mitä omien varojen vaateen laskentamenetelmää hakija esittää käytettäväksi.
- (51) Arviot vakavaraisuusvaatimuksen täyttymisestä ja omien varojen riittävydestä sekä kuvaus vakavaraisuuden hallintaprosessista tulisi laatia soveltaen Finanssivalvonnan vakavaraisuusvaatimusta koskevia määräyksiä ja ohjeita. Keskeiset vakavaraisuuden hallinnan periaatteet käyvät ilmi Finanssivalvonnan standardin 6.1. *Maksulaitokset ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavat henkilöt* luvusta 9.5.

8.9 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

8.9.1 Yleiset säännökset

- (52) Maksulaitoksella on MLL 19 §:n mukaan oltava tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava hallinto sekä toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.
- (53) MLVMA 14 §:ssä säädetään niistä tiedoista, jotka toimilupahakemukseen on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta liitettävä.

OHJE (kohdat 54–57)

- (54) Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleiset periaatteet
 - maksulaitoksen sisäinen valvonta on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävän korkealaatuista
 - sisäinen valvonta on tehokasta ja luotettavaa
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat maksulaitoksen kaikki toiminnot, myös ulkoistetut sekä asiamiehen välityksellä harjoitettavat toiminnot
 - riskienhallinta turvaa sen, että maksulaitos ei ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa maksulaitoksen vakavaraisuudelle
 - maksulaitoksen sisäiset valvontamenetelmät mahdollistavat liiketoimintaan liittyvien riskien havaitsemisen, arvioimisen ja niiden rajoittamisen
 - maksulaitoksella on liiketoiminnoista riippumattomasti järjestetyt raportointi- ja laskentajärjestelmät.
- (55) Sisäinen valvonta käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sitä osaa johtamisesta ja valvonnasta, jolla pyritään varmistamaan asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen, voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö, toi-

mintaan liittyvien riskien riittävä hallinta, taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus.

- (56) Riskienhallinnalla pyritään varmistamaan, että merkittävät riskit, jotka voivat haitata yhteisön liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista, tunnistetaan, arvioidaan/mitataan ja niitä seurataan osana päivittäistä liiketoimintojen johtamista. Riskienhallinnalla pyritään myös vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa yhteisön maineelle.
- (57) Tarkemmin maksulaitosten eri riskialueita on säännelty Finanssivalvonnan standardissa 6.1 *Maksulaitokset ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavat henkilöt*, luvussa 9.

8.9.2 Liiketoiminnoista riippumattomien toimintojen järjestäminen

OHJE (kohdat 58–63)

- (58) Tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan varmistamiseksi maksulaitoksen tulisi järjestää seuraavat liiketoiminnoista riippumattomat toiminnot kaikille sen toiminnan alueille:
- Riskienhallinnan riippumaton arviointitoiminto (risk control function)
 - Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance function) ja
 - Sisäisen tarkastuksen toiminto (internal audit function)
- (59) Riskienhallinnan tarkoituksena on muun muassa varmistua siitä, että kaikkien liiketoiminnassa otettujen merkittävien riskien yhteisvaikutus tulokseen ja omiin varoihin raportoidaan hallitukselle, toimitusjohtajalle ja muulle ylimmälle johdolle. Pääsääntönä on, että riskinoton valvontaa varten tulisi olla perustettuna riskiä ottavasta liiketoiminnasta riippumaton riskienhallinnan arviointitoiminto (riippumaton riskienvalvonta, risk control function), jonka tehtävänä on ylläpitää, kehittää ja valmistella riskien ja riskienhallinnan kontrollointiin liittyviä periaatteita hallituksen vahvistettaviksi sekä laatia menettelytapoja riskien arvioimista ja mittaamista varten. Keskeinen periaate on, että hallituksen tulisi aina pystyä varmistumaan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuudesta. Riskienhallinnan arviointitoiminnon järjestämisestä on säännelty yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan standardissa 4.1 *Sisäisen valvonnan järjestäminen*.
- (60) Rahoitusmarkkinoilla toimivien yritysten menestyminen edellyttää, että niiden toiminnalla on asiakkaiden ja markkinoiden luottamus. Lainsäädännön, viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten sekä markkinoiden itsesääntelyn huolellinen noudattaminen ylläpitää osaltaan tätä luottamusta. Sitä tukee myös valvottavan omien sisäisten ohjeiden, henkilöstöä sitovien eettisten periaatteiden ja muiden ohjeiden noudattaminen. Säännösten noudattamisesta vastaavan toiminnon (compliance function) järjestämisestä on säädetty Finanssivalvonnan standardissa 1.3 *Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.
- (61) Sisäinen tarkastus on riippumattonta ja objektiivista arviointi- ja varmennustoimintaa, jonka tehtävänä on tarkastaa sisäisen valvonnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta. Sisäisestä tarkastuksesta (internal audit function) ja sen järjestämisestä on säädetty yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan standardissa 1.3 *Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen*.
- (62) Maksulaitoksen toimilupahakemukseen tulisi liittää:
- kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

- kuvaus riskienhallinnan riippumattoman arvioinnin järjestämisestä
- kuvaus sisäisen tarkastuksen järjestämisestä
- kuvaus toimintojen laillisuuden ja sisäisten menettelytapojen noudattamisen riippumattomasta valvonnasta (compliance)
- kuvaus tiedonkulun ja sisäisen valvonnan turvaamisesta ulkoistettavien sekä asiamiehen ja sidonnaisasiamiehen välityksellä harjoitettavien toimintojen osalta
- kuvaus riski-, tulos- ja muusta raportoinnista johdolle
- kuvaus asiakirjojen säilytystavoista.

(63) Finanssivalvonta suosittaa, että hakemukseen liitetään Finanssivalvonnan standardiin *RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle* kuuluvan lomakkeen M mukaisesti tehty selvitys sisäisestä tarkastuksesta vastaavasta henkilöstä sekä compliance -toiminnosta vastaavasta henkilöstä.

8.9.3 Asiakasvarojen suojaaminen

- (64) Maksulaitoksen, joka maksupalvelun tarjoamisen lisäksi harjoittaa MLL 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, on MLL 26 §:n 1 momentin mukaan suojattava maksupalvelun käyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetut varat.
- (65) Maksulaitoksen asiakasvarojen suojaamisesta on säännelty yksityiskohtaisemmin Finanssivalvonnan standardissa *6.1 Maksulaitokset ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavat henkilöt*, luvussa 9.2.

8.9.4 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä

- (66) Finanssivalvonnan tulee FivaL 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan valvoa, että maksupalvelun tarjoaja noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.
- (67) Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisellä tarkoitetaan menettelytapoja, joilla palveluntarjoaja varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.
- (68) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa RapeL:n (laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä, 503/2008) ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan standardista *2.4 Asiakkaan tunteminen - rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen*.
- (69) Maksulaitoslain 39 §:ssä ja rahanpesulaisissa edellytetään, että yhteisön tulee järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. RapeL edellyttää, että yhteisö mitoittaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen.

OHJE (kohta 70)

- (70) Maksulaitoksen tulisi antaa muun muassa seuraavat selvitykset:
- *Selvitys asiakkaan tuntemisesta sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien riskienhallinnasta ja jatkuvasta seurannasta*

Selvityksessä tulisi tuoda esille, miten palveluntarjoaja on varmistunut RapeL:n edellyttämistä velvollisuuksista tunnistaa ja tuntee asiakkaansa sekä selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Palveluntarjoajan tulisi myös järjestää asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta.

- *Selvitys riskienhallintamenetelmistä*

Maksulaitoksen tulisi luoda riittävät riskienhallintamenetelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Maksulaitoksen tulisi karottaa mm. asiakkaisiinsa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, jakelukanaviinsa ja teknologian kehitykseen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.

- *Selvitys asiakkaan tuntemistoiminnon organisoinnista ja vastuuhenkilöistä sekä henkilöstön koulutuksesta ja suojelusta*

- *Ylimmän johdon hyväksymät sisäiset ohjeet*

Sisäisten ohjeiden tulisi sisältää vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:

- asiakkaan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi): asiakkaan ja asiakkaan edustajan tunnistaminen, asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen, asiakkaan edustajan henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa sekä tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa
- tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
- tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräajan
- asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
- selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen
- kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.

8.9.5 Tietojärjestelmät, tietoturvallisuus ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu

- (71) Hakemukseen on MLVMA 15 §:n 1 momentin mukaan liitettävä kuvaus maksulaitoksen tietojärjestelmästä, tietohallintostrategiasta ja tietohallinto-organisaatiosta. Lisäksi hakemuksessa tulee kuvata ulkoistettavat tietotekniikkapalvelut.
- (72) Hakemukseen on MLVMA 15 §:n 2 momentin mukaan liitettävä kuvaus tietoturvallisuusorganisaatiosta, eri yksiköiden tietoturvallisuusvastuista, tietoturvallisuusperiaatteista sekä tietoturvallisuuteen liittyvien riskien hallinnasta sekä siitä, miten maksulaitoksen omaa tietoturvallisuutta arvioidaan. Hakemukseen on lisäksi liitettävä maksulaitoksen tietoturvallisuuteen liittyvät keskeiset ohjeet.
- (73) Hakemukseen on MLVMA 14 §:n 3 momentin mukaan liitettävä selvitys siitä, miten maksulaitos on varautunut toiminnan jatkumiseen erilaisissa häiriötilanteissa (jatkuvuussuunnitelma). Hakemukseen on lisäksi liitettävä maksulaitoksen keskeisten toimintojen jatkuvuussuunnitelmat.

OHJE (kohdat 74–76)

- (74) Edellä kohdissa (71) - (73) mainittujen selvitysten ja kuvausten lisäksi hakemukseen tulisi liittää selvitykset tietoturvallisuudesta tehdyistä riskiarvioista sekä selvitys maksulaitoksen omasta tietoturvallisuudesta tehdyistä sisäisistä ja ulkoisista arvioinneista.
- (75) Tietojärjestelmiä, tietoturvallisuutta ja liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelua arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- maksulaitoksella on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät
 - maksulaitoksella on tarvittava osaaminen, organisaatio ja sisäinen valvonta tiedon tallentamiseksi, siirtämiseksi, käsittelemiseksi ja arkistoinniseksi konekielisessä muodossa. Nämä toiminnot voivat joko kokonaan tai osittain olla ulkoistettuja, jolloin maksulaitoksen tulisi varmistaa, että taholla, jolle palveluja ulkoistetaan, on riittävät resurssit ja osaaminen palvelujen tarjoamiseen
 - maksulaitoksella on hallituksen hyväksymä tietohallintostrategia
 - tietojärjestelmillä on riittävät varajärjestelyt ja niille on laadittu toipumissuunnitelmat
 - yhteisön tietoturvallisuuden yleinen taso on hallituksen määrittämä ja hyväksymä
 - maksulaitoksen yleinen tietoturvallisuuden taso ja eri tietojärjestelmien turvataso ovat riittävät maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen, tietojärjestelmien uhkien vakavuuteen sekä yleiseen tekniseen kehitystasoon nähden
 - maksulaitoksella on riittävät resurssit ja määritellyt vastuut riittävän tietoturvallisuuden tason ylläpitämiseksi
 - tietoturvallisuuteen liittyviä riskejä arvioidaan säännöllisesti
 - maksulaitoksella on ajantasaiset tietoturvallisuusperiaatteet ja niitä tukeva ohjeistus
 - maksulaitos on laatinut keskeisiä toimintojaan varten jatkuvuussuunnitelmat liiketoimintaansa uhkaavien häiriöiden varalta.
- (76) Tietojärjestelmiä ja tietoturvallisuutta koskevat yksityiskohtaisemmat säännökset ovat Finanssivalvonnan standardin *6.1 Maksulaitokset ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavat henkilöt*, 9.7 luvussa.

8.9.6 Kirjanpito- ja tilinpäätösjärjestelmä

- (77) Hakemukseen on MLVMA 17 §:n 1 momentin mukaan liitettävä selvitys maksulaitoksen kirjanpitojärjestelmästä ja käytettävistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista ja niiden säilytystavoista.
- (78) Hakemukseen on MLVMA 17 §:n 2 momentin mukaan liitettävä selvitys siitä, mitä kirjanpito- ja tilinpäätössäännöstä maksulaitos soveltaa. Hakemukseen on myös liitettävä kuvaus siitä, miten MLL 28 a §:ssä tarkoitetut liiketapahtumat merkitään kirjanpitoon erillään maksulaitoksen muista liiketapahtumista.

OHJE (kohdat 79–80)

- (79) Kohdassa (77) mainitusta selvityksestä tulisi käydä ilmi muun muassa kirjanpitojärjestelmän yleiskuvaus, osakirjanpitojärjestelmien väliset liittymät sekä manuaaliset ja tietojärjestelmiin sisältyvät täsmäytykset.

- (80) Kirjanpitojärjestelmää arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että
- kirjanpitojärjestelmä on luotettava ja riittävillä jatkuvuusjärjestelyillä tuettu
 - kirjanpitojärjestelmä pystyy tuottamaan riittävän yksilöityä tietoa johdon raportointiin ja viranomaisraportointiin.

8.9.7 Toimintojen ulkoistaminen

- (81) Maksulaitos voi MLL 23 §:n 1 momentin mukaan ulkoistaa maksupalvelun tarjoamisen kannalta merkittävän toiminnon, jos ulkoistaminen ei heikennä olennaisesti maksulaitoksen sisäistä valvontaa eikä Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksia.
- (82) Toimilupahakemukseen liitettävään toimintasuunnitelmaan sisältyvän liiketoimintasuunnitelman tulee MLVMA 10 §:n 2 momentin mukaan sisältää selvitys ulkoistettavista sekä asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista toiminnoista. Hakemuksesta on käytävä ilmi ulkoistettavia toimintoja hoitavien sekä asiamiesten nimet ja yhteystiedot.
- (83) MLL 24 §:n 1 momentin mukaan sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ei kuitenkaan saa antaa kokonaan asiamiehen hoidettavaksi.

OHJE (kohta 84)

- (84) Ulkoistamisesta tehtävästä selvityksestä tulisi käydä lisäksi ilmi seikat, jotka on lueteltu Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa 1/2012 *Ulkoistaminen*.

8.10 Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen

- (85) Maksulaitos voi FivaL 26 §:n 4 momentin nojalla hakea toimilupansa peruuttamista. Toimiluvan peruuttamista hakevan maksulaitoksen on tullut lopettaa luvanvarainen toiminta. Toiminnan lopettamisesta on oltava asianmukaisessa järjestyksessä tehty päätös.

OHJE (kohta 86)

- (86) Toimiluvan peruuttamista koskevaan hakemukseen tulisi liittää ainakin seuraavat selvitykset:
- jäljennös hallituksen/yhtiökokouksen päätöksestä, jolla maksulaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan
 - hallituksen antama selvitys ja kirjallinen vakuutus siitä, että yhtiö on lopettanut toimiluvanvaraisen toiminnan, sekä
 - tilintarkastajan lausunto edellä 2 kohdassa tarkoitettua selvityksestä.

9

Vakuutusyhtiön toimilupa

9.1 Toimilupahakemus ja hakemukseen liitettävät selvitykset

- (1) Vakuutusyhtiön toimiluvan hakemisesta ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään vakuutusyhtiölain (VYL) 2 luvun 3 §:ssä. Vakuutusyhtiön toimiluvan laajentamisesta säädetään vakuutusyhtiölain 2 luvun 4 §:ssä. Vakuutusyhtiön toimilupahakemukseen liitettävästä toimintasuunnitelmasta säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa vakuutusyhtiön toimintasuunnitelmasta (STMA).
- (2) Vakuutusyhtiön yhtiöjärjestykselle ja sen muutoksille on VYL 2 luvun 11 §:n mukaan haettava Finanssivalvonnan vahvistus.
- (3) Työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan myöntää työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 6 §:n mukaisesti valtioneuvosto.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä vakuutusyhtiön liitännäistoimintaa koskevasta toimintasuunnitelmasta perustuu VYL 2 luvun 20 §:ään.

9.2 Vakuutusyhtiön harjoitettavaksi aiottu liiketoiminta

9.2.1 Vakuutustoiminta

- (5) Vakuutusyhtiön toimilupa myönnetään VYL 2 luvun 3 §:n mukaan vakuutustoiminnan harjoittamiseen. Vakuutusyhtiö ei saa harjoittaa muuta toimintaa kuin vakuutustoimintaa ja VYL 2 luvun 16 §:ssä määriteltyä vakuutustoimintaan liittyvää liitännäistoimintaa.
- (6) Henkivakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyhtiön (henkivakuutusyhtiö) ja vahinkovakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyhtiön (vahinkovakuutusyhtiö) toimintojen erillisyydestä säädetään VYL 2 luvun 15 §:ssä.
- (7) Toimilupa annetaan VYL 2 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan vakuutusluokkalaissa määriteltyjen vakuutusluokkien ja luokkaryhmien mukaisesti. Hakijan pyynnöstä toimilupa voidaan rajoittaa koskemaan vakuutusluokan osaa.
- (8) Jälleenvakuutusyhtiön toimilupa annetaan VYL 2 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan hakijan pyynnön mukaisesti joko vahinkovakuutuksen jälleenvakuutuksen, henkivakuutuksen jälleenvakuutuksen tai kaiken jälleenvakuutustoiminnan harjoittamiseen.
- (9) Toimilupahakemukseen liitettävästä toimintasuunnitelmasta tulee STMA:n mukaan ilmetä ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, joihin kuuluvaa toimintaa yhtiö aikoo harjoittaa.

9.2.2 Liitännäistoiminta

- (10) Vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia VYL 2 luvun 16 §:ssä lueteltujen muiden kuin vakuutustoimintaa harjoittavien yritysten edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisten yritysten lukuun niiden tarjoamia palveluja ja tuotteita.
- (11) Liitännäistoiminnan on oltava yhtiön harjoittaman vakuutustoiminnan luonteeseen sopivaa eikä se saa olla laajuudeltaan vakuutustoimintaan nähden olennaisessa asemassa. Liitännäistoiminta ei saa vaarantaa yhtiön vakavaraisuutta eikä vakuutettuja etuja

MÄÄRÄYS (kohdat 12–13)

- (12) Kun Finanssivalvonnalta haetaan VYL 2 luvun 16 §:n mukaisen liitännäistoiminnan aloittamisen edellyttämää yhtiöjärjestyksen tai sen muutoksen vahvistamista, on hakemukseen liitettävä liitännäistoimintaa koskeva kolmen ensimmäisen tilikauden toimintasuunnitelma. Jos ensimmäinen tilikausi on vuotta lyhyempi, toimintasuunnitelman on käsitettävä tuo lyhyempi tilikausi ja kolme seuraavaa tilikautta. Toimintasuunnitelmasta on käytävä ilmi:
- ne muuta kuin vakuutustoimintaa harjoittavat yritykset, joiden edustajana vakuutusyhtiö aikoo toimia tai joiden palveluja ja tuotteita se aikoo tällaisen yrityksen lukuun markkinoida ja myydä
 - ne yritykset, jotka voivat käyttää vakuutusyhtiön organisaatiota ja jakelukanavia omien tuotteidensa tai palvelujensa markkinoinnissa
 - liitännäistoimintaan kuuluvat tuotteet ja palvelut sekä liitännäistoiminnan laajuus itsenäisenä toimintana ja suhteessa vakuutustoimintaan
 - liitännäistoiminnan organisointi ja toiminnan edellyttämä henkilöstön koulutus
 - liitännäistoiminnan aloittamisen edellyttämät arvioidut hallinto-, myynti- ja markkinointikustannukset sekä niiden rahoittamiseen tarkoitetut varat
 - arvio muista kustannuksista kuin toiminnan aloittamiseen liittyvistä kustannuksista
 - arvio liitännäistoiminnasta saatavista tuotoista.
- (13) Jos vakuutusyhtiö aikoo laajentaa liitännäistoimintaansa siten, että se edellyttää yhtiöjärjestyksen taikka toimintasuunnitelman toimittamista Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi, on sen osalta voimassa, mitä edellä on sanottu liitännäistoiminnan aloittamista koskevasta toimintasuunnitelmasta.

9.3 Luotettava hallinto

9.3.1 Johtaminen ja toiminnan järjestäminen

- (14) VYL 6 luvun 2 §:n mukaan vakuutusyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan on johdettava vakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti.

OHJE (kohdat 15–17)

- (15) Vakuutusyhtiön luotettavan hallinnon järjestämisessä tulisi ottaa huomioon vakuutusyhtiön harjoitettavaksi aiottu toiminta ja sen laajuus sekä omistajarakenne. Hallinnon järjestämisessä voi olla erilaisia ratkaisuja toiminnan laajuuden ja erityispiirteiden mukaan. Erityisesti

tulisi kiinnittää huomiota hallinnon järjestämiseen, jos kyse on konsernista tai jos liiketoimintaa harjoitetaan useammassa maassa.

- (16) Luotettavan hallinnon järjestämisessä vakuutusyhtiön tulisi erityisesti ottaa huomioon vakuutettujen ja vakuutuksenottajien oikeudet ja edut.
- (17) Vakuutusyhtiön hallinnon luotettavuutta arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että
- toiminta on suunniteltu, johdettu, organisoitu ja valvottu siten, että vakuutusyhtiö voi taata ammatillisesti ja eettisesti laadukkaan toiminnan
 - valta- ja vastuusuhteet on selkeästi määritelty sekä eturistiriitatilanteet on tunnistettu ja ne hallitaan
 - hallitus on vahvistanut strategian ja liiketoimintasuunnitelman, jonka osana on suunnitelma yhtiön vakavaraisuuden turvaamiseksi
 - johto on ammattitaitoinen sekä tehtävänsä sopiva ja luotettava
 - hallitus kykenee riippumattomasti arvioimaan vakuutusyhtiön ja erityisesti sen toimitusjohtajan ja muun johdon toimintaa
 - vakuutusyhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka tulisi yleensä olla päätoiminen
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta on tehokkaasti järjestetty
 - vakuutusyhtiön sisäinen tarkastus on asianmukaisesti järjestetty
 - johtamiseen tarvittavaa informaatiota tuottavat järjestelmät takaavat luotettavan ja oikean informaation
 - vakuutusyhtiön korvaustoiminta ja vakuutusten myöntämiseen liittyvä menettely on järjestetty asianmukaisesti
 - vakuutusyhtiöllä on menettelytavat, joilla turvataan ulkoisen sääntelyn ja sisäisten menettelytapojen sekä asianmukaisten menettelytapojen noudattaminen asiakassuhteissa (compliance)
 - palkitsemisjärjestelmä ei johda ei-toivottavaan käyttäytymiseen, kuten liialliseen riskinottoon
 - henkilöstön määrä ja laatu ovat oikeassa suhteessa vakuutusyhtiön harjoittaman toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden
 - yhtiön liiketoimiin ja palveluihin liittyvien tietojen säilyttäminen on luotettavalla ja turvallisella tavalla järjestetty
 - vakuutusyhtiöllä on tehokkaat menettelytavat asiakasvalitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja nopeasti.

9.3.2 Johdon luotettavuus ja sen ammattitaito

- (18) Vakuutusyhtiön hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana eikä tämän sijaisena voi VYL 6 luvun 4 §:n ja 5 §:n mukaan olla oikeushenkilö eikä alaikäinen eikä se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Liiketoimintakiellon vaikutuksesta kelpoisuuteen säädetään liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985). Näiden henkilöiden on oltava hyvämaineisia ja heillä on oltava tehtävän hoitamisen vaatima ammatillinen pätevyys ja kokemus. Lisäksi heidän keskuudessaan on ol-

tava edustettuna sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

- (19) Toimilupahakemukseen on liitettävä VYL 2 luvun 3 §:n 2 kohdan mukaan VYL 6 luvun 4 ja 5 §:n mukainen selvitys hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan luotettavuudesta, sopivuudesta ja ammattitaidosta.
- (20) Selvitys tehdään Finanssivalvonnalle vapaamuotoisella ilmoituksella.

9.3.3 Osakkaiden ja takuusuuden omistajien luotettavuus ja sopivuus

- (21) VYL 2 luvun 6 §:n mukaan toimilupa on annettava, jos muun muassa vakuutusyhtiön osakkaista saadun selvityksen perusteella voidaan arvioida vakuutusyhtiön noudattavan toiminnassaan terveitä ja varovaisia liikeperiaatteita.

OHJE (kohdat 22–23)

- (22) Osakkaiden ja takuusuuden omistajien luotettavuutta ja muuta sopivuutta arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- osakkaiden ja takuusuuden omistajien luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että vakuutusyhtiötä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti
 - monimutkaiset omistusrakenteet eivät estä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaista johtamista.
- (23) Hakemukseen on VYL 2 luvun 3 §:n 4 momentin 3 kohdan mukaan liitettävä selvitys sellaisista osakkaista ja takuusuuden omistajista, joiden olisi tehtävä VYL 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, ja heidän omistusosuuksistaan. Tiedoista ja selvityksistä, jotka on liitettävä ilmoitukseen, säädetään omistusosuuden hankkimista ja luovuttamista luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, vakuutusyhtiössä ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä koskevassa valtioneuvoston asetuksessa. Ilmoituksen tekemisessä tulisi käyttää lomakkeita, jotka ovat saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelun raportointiosiossa.

9.3.4 Palkitsemisjärjestelmä

OHJE (kohta 24)

- (24) Mikäli perustettavalla vakuutusyhtiöllä on johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevia järjestelmiä, vakuutusyhtiön tulisi huolehtia siitä, että palkitsemisjärjestelmät eivät sisällä piirteitä, jotka lisäävät yhtiön hallitsematonta riskinottoa tai jotka ovat omiaan vähentämään yrityksen toiminnan vakautta.

9.3.5 Selvitys merkittävistä sidonnaisuuksista

- (25) Vakuutusyhtiölle ei VYL 2 luvun 8 §:n mukaan myönnetä toimilupaa, jos oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä olevan merkittävän sidonnaisuuden voidaan arvioida olennaisesti vaikeuttavan vakuutusyhtiön valvontaa.

- (26) Toimilupahakemukseen on VYL 2 luvun 3 §:n 3 kohdan mukaan liitettävä selvitys VYL 2 luvun 8 §:ssä tarkoitetuista merkittävistä sidonnaisuuksista.

OHJE (kohdat 27–29)

- (27) Finanssivalvonta kiinnittää erityistä huomiota merkittäviin sidonnaisuuksiin, jos liiketoiminnasta tai omistusrakenteesta ei voida saada selkeää kokonaiskäsitystä tai jos yritysryhmään kuuluva vakuutusyhtiö toimii valtiossa, jossa salassapitosäännökset tai puutteellinen valvonta- ja sääntelyjärjestelmä haittaavat ryhmittymävalvonnan suorittamista.
- (28) Selvityksestä tulisi käydä ilmi, keiden välillä merkittäviä sidonnaisuuksia on. Jos sidonnaisuuksia ei ole, tulisi myös tästä mainita hakemuksessa. Merkittävistä sidonnaisuuksista tehtävään selvitykseen tulisi lisäksi sisällyttää kuvaus vakuutusyhtiön konsernirakenteesta ja muista sidossuhteista.
- (29) Hakemukseen tulisi myös liittää selvitys sopimuksista tai järjestelyistä, jotka johtavat tai saattavat johtaa merkittävän sidonnaisuuden syntymiseen. Tällainen sopimus voi olla esimerkiksi osakassopimus tai sopimus osakkeiden myyntirajoituksista tai etuusto-oikeudesta.

9.3.6 Peruspääoma- ja muut vakavaraisuusvaatimukset

- (30) Vakuutusosakeyhtiöllä on VYL 1 luvun 18 §:n mukaan oltava osakepääoma ja keskinäisellä vakuutusyhtiöllä on oltava takuupääoma tai pohjarahasto (*peruspääoma*).

Peruspääoman on oltava vähintään:

- henkivakuutustoimintaa ja vahinkovakuutusluokkiin 10-16 kuuluvaa vakuutustoimintaa harjoitettaessa 3 000 000 euroa;
- muuta vahinkovakuutustoimintaa harjoitettaessa 2 000 000 euroa
- jälleenvakuutusyhtiön peruspääoman on oltava vähintään 1 000 000 euroa, muun jälleenvakuutusyhtiön kuin jälleenvakuutusyhtiön peruspääoman on oltava vähintään 3 000 000 euroa.

- (31) Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että vakuutusyhtiöllä on lain edellyttämä peruspääoma. Peruspääoman on oltava kokonaan merkittynä toimilupaa myönnettäessä.
- (32) Toimilupahakemukseen on VYL 2 luvun 3 §:n 4 kohdan mukaan liitettävä selvitys siitä, että vakuutusyhtiön peruspääoma on vähintään VYL 1 luvun 18 §:ssä mainitun suuruisen ennen toimiluvan myöntämistä.
- (33) Toimilupahakemukseen liitettävässä toimintasuunnitelmassa on STMA 1 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan peruspääoman lisäksi mainittava siitä rahana maksettava määrä.
- (34) Toimintasuunnitelmassa on myös STMA 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan annettava selvitys eristä, joista takuumäärää vastaava määrä toimintapääomasta muodostuu.
- (35) Toimintasuunnitelmaan on STMA 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan liitettävä kolmelta ensimmäiseltä tilikaudelta arvio niistä varoista, jotka on tarkoitus lukea toimintapääomaan, ja arvio varoista, joilla on tarkoitus kattaa vastuuvulka.

OHJE (kohta 36)

- (36) Edellä mainittuja vakavaraisuuteen liittyviä vaatimuksia arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityistä huomiota siihen, että
- toiminta on vakaata ja toiminnan harjoittamiseen on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset
 - vakuutusyhtiöllä on strategia ja liiketoimintasuunnitelma vähintään kolmelle vuodelle
 - vakuutusyhtiön toimintapääoma suhteessa riskien ottoon ja riskienhallintajärjestelmien tasoon on riittävä ja toimintapääoman riittävydestä on tehty suunnitelma.

9.3.7 Laskuperusteet

- (37) VYL 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan vakuutusyhtiöllä tulee olla laskuperusteet vastuvelan määrittämiseksi.
- (38) VYL 9 luvun 4 §:n 4 momentin mukaan vahinkovakuutusyhtiön tasoitusmäärää koskeville laskuperusteille tulee hakea Finanssivalvonnan vahvistus. VYL 9 luvun 11 §:n mukaan nämä laskuperusteet tulee toimittaa Finanssivalvonnalle ennen niiden käyttöönottoa.
- (39) VYL 12 luvun 3 §:n mukaan henkivakuutusyhtiöllä on oltava laskuperusteet laajennetun toimintapääoman, perusvaatimustestin ja jatkuvuusvaatimustestin laskemista varten. Vastavasti vahinkovakuutusyhtiöllä tulee VYL 12 luvun 11 §:n mukaan olla Finanssivalvonnan vahvistamat laskuperusteet oikaistun vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärän ja tavoiterajan laskemista varten.

OHJE (kohta 40)

- (40) Finanssivalvonta katsoo, että toimintansa aloittavan vakuutusyhtiön tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle yhtiössä sovellettavat vastuvelan, tasoitusmäärän ja oikaistun vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärän ja tavoiterajan laskuperusteet viimeistään vakuutusliiketoiminnan alkaessa.

9.3.8 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

- (41) VYL 6 luvun 9 §:n nojalla vakuutusyhtiöllä tulee olla yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.
- (42) STMA 1, 5 ja 6 §:n mukaan perustettavan vakuutusyhtiön toimintasuunnitelmaan on liitettävä selvitys yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallintajärjestelmästä.

OHJE (kohta 43)

- (43) Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioidessaan Finanssivalvonta kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että
- hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleiset periaatteet
 - vakuutusyhtiön ja sen kanssa samaan ryhmään kuuluvan yrityksen sisäinen valvonta on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävän korkealaatuista
 - sisäinen valvonta on tehokasta ja luotettavaa

- sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat vakuutusyhtiön kaikki toiminnot, myös ulkoistetut sekä asiamiehen välityksellä harjoitettavat toiminnot
- riskienhallinta turvaa sen, että vakuutusyhtiö ja sen kanssa samaan ryhmään kuuluva yritys eivät ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa vakuutusyhtiön vakavaraisuudelle tai ryhmän valvonnalle
- vakuutusyhtiön sisäiset valvontamenetelmät mahdollistavat liiketoimintaan liittyvien riskien havaitsemisen, arvioimisen ja niiden rajoittamisen
- vakuutusyhtiöllä on liiketoiminnoista riippumattomasti järjestetyt raportointi- ja laskentajärjestelmät.

9.3.9 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä

- (44) Finanssivalvonnan tulee FivaL 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan valvoa, että vakuutusyhtiö noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.
- (45) Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla vakuutusyhtiö varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.
- (46) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan standardista 2.4 *Asiakkaan tunteminen - rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen*.
- (47) RapeL:ssa edellytetään, että yhteisö järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. RapeL edellyttää, että vakuutusyhtiö mitoittaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen

OHJE (kohta 48)

- (48) Vakuutusyhtiön tulisi antaa muun muassa seuraavat selvitykset:
- *Selvitys asiakkaan tuntemisesta sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien riskienhallinnasta ja jatkuvasta seurannasta*

Selvityksessä tulisi tuoda esille, miten vakuutusyhtiö on varmistunut RapeL:n edellyttämistä velvollisuuksista tunnistaa ja tuntee asiakkaansa sekä selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Vakuutusyhtiön tulisi myös järjestää asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta.
 - *Selvitys riskienhallintamenetelmistä*

Vakuutusyhtiön tulisi luoda riittävät riskienhallintamenetelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Vakuutusyhtiön tulisi karottaa mm. asiakkaisiinsa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, jakelukanaviinsa ja teknologian kehitykseen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.
 - *Selvitys asiakkaan tuntemistoiminnon organisoinnista ja vastuuhenkilöistä sekä henkilöstön koulutuksesta ja suojelusta*
 - *Ylimmän johdon hyväksymät sisäiset ohjeet*

Sisäisten ohjeiden tulisi sisältää vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:

- asiakkaan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi): asiakkaan ja asiakkaan edustajan tunnistaminen, asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen, asiakkaan edustajan henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa sekä tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa
- tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
- tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräajan
- asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
- selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen
- kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.

9.3.10 Toimiluvan laajentaminen

- (49) Vakuutusyhtiön on VYL 2 luvun 4 §:n mukaan haettava Finanssivalvonnalta toimiluvan laajentamista, jos yhtiö aikoo laajentaa toimintaansa sellaisiin vakuutusluokkiin tai luokkaryhmisiin, joita voimassa olevassa toimiluvassa ei ole mainittu, tai jos vakuutusyhtiö, jolle on myönnetty toimilupa Euroopan talousalueelle, aikoo ryhtyä harjoittamaan vakuutustoimintaa Euroopan talousalueen ulkopuolella. Hakemukseen on liitettävä STMA 2 ja 7 §:n mukainen toimintasuunnitelma.

OHJE (kohta 50)

- (50) Toimiluvan laajentamiseen sovelletaan, mitä edellä kohdissa 1-36 on määrätty tai ohjeistettu toimiluvan hakemisesta.

9.4 Vapaaehtoinen toimiluvasta luopuminen

9.4.1 Vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttaminen

- (51) Vakuutusyhtiö voi FivaL 26 §:n 4 momentin nojalla hakea toimilupansa peruuttamista. Toimiluvan peruuttamista hakevan vakuutusyhtiön on tullut lopettaa toimiluvanvarainen toiminta.

OHJE (kohta 52)

- (52) Toimiluvasta luopumisesta tulisi olla asianmukaisessa järjestyksessä tehty päätös. Hakemukseen tulisi liittää seuraavat selvitykset:
- jäljennös vakuutusyhtiön yhtiökokouksen päätöksestä, jolla vakuutusyhtiö on päättänyt luopua toimiluvastaan
 - selvitys siitä, että vakuutusyhtiöllä ei ole enää voimassa olevia vakuutuksia eikä se harjoita vakuutustoimintaaan liittyvää toimintaa (liitännäistoiminta)
 - tilintarkastajan lausunto edellisessä kohdassa mainitusta selvityksestä.

9.5 Vakuutusyhdistyksen muuttuminen keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi

- (53) Vakuutusyhdistyksen muuttumisesta keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi säädetään vakuutusyhdistyslain 8 luvussa.

OHJE (KOHTA 54)

- (54) Vakuutusyhdistyksen muuttumista keskinäiseksi vakuutusyhtiöksi koskevaan toimilupahakemukseen sovelletaan edellä tässä määräyksessä ja ohjeessa olevia vakuutusyhtiön toimiluvan hakemista koskevia määräyksiä ja ohjeita.

10 Rekisteröinnit ja ilmoitukset

10.1 Rekisteröinnit

- (1) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä vakuutusyhdistyksen liitännäistoimintaa koskevasta toimintasuunnitelmasta perustuu vakuutusyhdistyslain (VakYhdL) 1 luvun 5 §:ään.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä vakuutusedustajien rekisteröintimenettelystä perustuu vakuutusedustuslain (VedL) 43 §:ään.
- (3) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa perustuu maksulaitoslain (MLL) 8 §:n 4 momenttiin.

10.1.1 Vakuutusyhdistykset

- (4) Vakuutusyhdistyksen perustamisesta säädetään vakuutusyhdistyslain (VakYhdL) 2 luvussa. Vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestykselle ja sen muutoksille on VakYhdL 2 luvun 4 §:n mukaan haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Vakuutusyhdistys merkitään patentti- ja rekisterihallituksen pitämään kaupparekisteriin.
- (5) Vakuutusyhdistys saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia VakYhdL1 luvun 5 §:ssä n mukaan lueteltujen muiden kuin vakuutustoimintaa harjoittavien yritysten edustajana sekä markkinoida ja myydä yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille (liitännäistoiminta).
- (6) Liitännäistoiminnan on oltava yhdistyksen harjoittaman vakuutustoiminnan luonteeseen sopivaa eikä se saa olla laajuudeltaan vakuutustoimintaan nähden olennaisessa asemassa. Liitännäistoiminta ei saa vaarantaa yhdistyksen vakavaraisuutta eikä vakuutusten käsitteitä etuja.

MÄÄRÄYS (kohdat 7- 8)

- (7) Kun Finanssivalvonnalta haetaan VakYhdL 1 luvun 5 §:n mukaisen liitännäistoiminnan aloittamisen edellyttämää yhdistysjärjestyksen tai sen muutoksen vahvistamista, on hakemukseen liitettävä liitännäistoimintaa koskeva kolmen ensimmäisen tilikauden toimintasuunnitelma. Jos ensimmäinen tilikausi on vuotta lyhyempi, toimintasuunnitelman on käsitettävä tuo lyhyempi tilikausi ja kolme seuraavaa tilikautta. Toimintasuunnitelmasta on käytävä ilmi:
 - ne muuta kuin vakuutustoimintaa harjoittavat yritykset, joiden edustajana vakuutusyhdistys aikoo toimia tai joiden palveluja ja tuotteita se aikoo tällaisen yrityksen lukuun markkinoida ja myydä

- ne yritykset, jotka voivat käyttää vakuutusyhdistyksen organisaatiota ja jakelukanavia omien tuotteidensa tai palvelujensa markkinoinnissa
- liitännäistoimintaan kuuluvat tuotteet ja palvelut sekä liitännäistoiminnan laajuus itsenäisenä toimintana ja suhteessa vakuutustoimintaan
- liitännäistoiminnan organisointi ja toiminnan edellyttämä henkilöstön koulutus
- liitännäistoiminnan aloittamisen edellyttämät arvioidut hallinto-, myynti- ja markkinointikustannukset sekä niiden rahoittamiseen tarkoitetut varat
- arvio muista kustannuksista kuin toiminnan aloittamiseen liittyvistä kustannuksista
- arvio liitännäistoiminnasta saatavista tuotoista.

(8) Jos vakuutusyhdistys aikoo laajentaa liitännäistoimintaansa siten, että se edellyttää yhdistysjärjestyksen taikka toimintasuunnitelman toimittamista Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi, on sen osalta voimassa, mitä edellä on sanottu liitännäistoiminnan aloittamista koskevasta toimintasuunnitelmasta.

10.1.2 Eläkesätiöt

- (9) Eläkesätiön perustamisesta säädetään eläkesätiölain (ESL) 2 luvussa. Eläkesätiön säännöille ja niiden muutoksille on haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Hakemukseen, jolla perustettavan eläkesätiön säännöille haetaan vahvistusta, on liitettävä perustamiskirja.
- (10) Eläkesätiö merkitään Finanssivalvonnan pitämään eläkesätiörekisteriin. Eläkesätiön rekisteröinnistä säädetään ESL 13 §:ssä ja 9 luvussa.

10.1.3 Vakuutuskassat

- (11) Vakuutuskassan perustamisesta säädetään vakuutuskassalain (VKL) 2 luvussa. Vakuutuskassan säännöille ja niiden muutoksille on VKL 2 luvun 13 §:n mukaan haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Hakemukseen, jolla perustettavan vakuutuskassan säännöille haetaan vahvistusta, on liitettävä perustamiskirja.
- (12) Vakuutuskassa merkitään Finanssivalvonnan pitämään vakuutuskassarekisteriin. Vakuutuskassan rekisteröimisestä säädetään vakuutuskassalain 20 §:ssä ja 10 luvussa.

10.1.4 Työttömyyskassat

- (13) Työttömyyskassan perustamisesta säädetään työttömyyskassalain (TKL) 2 §:ssä. Toimiluvan uuden työttömyyskassan perustamiselle myöntää sosiaali- ja terveysministeriö. Finanssivalvonta vahvistaa työttömyyskassan säännöt.
- (14) Työttömyyskassa merkitään Finanssivalvonnan pitämään työttömyyskassarekisteriin. Työttömyyskassan rekisteröimisestä säädetään työttömyyskassalain 10 luvussa.

10.1.5 Vakuutusedustajat

- (15) Vakuutusedustajien (asiamies tai vakuutusmeklari) rekisteröinnistä säädetään vakuutuseduksesta annetun lain (VedL) 2 luvussa.
- (16) Vakuutusedustaja merkitään Finanssivalvonnan pitämään vakuutusedustajarekisteriin.

10.1.5.1 **Asiamiesten rekisteröinti**

MÄÄRÄYS (kohdat 17–22)

Rekisteröintihakemus

- (17) Rekisteröintiä on haettava Finanssivalvonnalta sähköisesti tai kirjallisesti. Sähköinen hakulomake täytetään ja lähetetään Finanssivalvonnalle verkkopalveluosoitteessa http://www.finanssivalvonta.fi/fi/toimiluvat/vakuutusedustajaksi_rekisteroityminen. Kirjallisesti rekisteröintiä haetaan tämän määräyksen liitteenä olevalla hakulomakkeella. Kirjallinen hakemus ja selvitykset on toimitettava osoitteeseen Finanssivalvonta, PL 103, 00101 Helsinki, (käyntiosoite Snellmaninkatu 6).
- (18) Hakemuksen lisäksi Finanssivalvonnalle on toimitettava kohdissa (21) ja (23) tarkoitetut selvitykset 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut Finanssivalvonnalle. Selvitykset voi toimittaa sähköpostilla osoitteeseen vakuutusedustajat@finanssivalvonta.fi, faksilla numeroon 010 831 55 99 tai postitse osoitteeseen Finanssivalvonta, PL 103, 00101 Helsinki.
- (19) Hakemukseen liitettävät selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia.
- (20) Finanssivalvonta ei tutki hakemusta ennen hakemusmaksun suorittamista. Hakemusmaksu on suoritettava 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut Finanssivalvonnalle.
- (21) Sähköisen hakemuslomakkeen yhteydessä on maksuohjeet. Kirjallisesti hakemuksen tehneelle Finanssivalvonta lähettää maksuohjeet hakemuksen saatuaan.
- (22) Jos hakija peruuttaa hakemuksen tai hakemus hylätään, hakemusmaksua ei palauteta.

Hakemukseen liitettävät selvitykset

Oikeushenkilö

Oikeushenkilöitä eli juridisia henkilöitä ovat esimerkiksi osakeyhtiöt, avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt, yhdistykset ja säätiöt (jäljempänä asiamiesyhtiö).

MÄÄRÄYS (kohdat 23–24)

- (23) Asiamiesyhtiön on liitettävä hakemukseensa:
- 1) ote kaupparekisteristä, yhdistysrekisteristä tai säätiörekisteristä. Rekisteriotteesta tulee nimenomaisesti käydä ilmi, että asiamiesyhtiöllä on oikeus harjoittaa elinkeinonaan vakuutusedustusta tai että rekisteriotteeseen on merkitty asiamiesyhtiön toimialaksi yleistoimiala tai kaikki laillinen liiketoiminta;
 - 2) yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai säännöt;
 - 3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;
 - 4) vakuutuksenantajan antama vahvistus voimassaolevasta asiamiessopimuksesta (liite A tai vastaavat tiedot sisältävä vahvistus);
 - 5) päätömisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi sen johtoon kuuluvista, asiamiestoiminnasta vastaavista henkilöistä on re-

kisteröity asiamieheksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään. Vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen asiamiesyhtiön palveluksessa. Vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana;

6) päätoimisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään puolet sen palveluksessa olevista, suoraan asiamiestoiminnan harjoittamiseen osallistuvista henkilöistä on rekisteröity asiamieheksi. Asiamiesyhtiön palveluksessa olevalta tarkoitetaan sen työntekijää ja johtoon (ks. alakohta 5) kuuluvaa henkilöä;

7) sivutoimisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi sen johtoon kuuluvista, asiamiestoiminnasta vastaavista henkilöistä on rekisteröity asiamieheksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään. Jos vastaava hoitaja ei kuulu yhtiön johtoon kohdan 5 mukaisesti, yhtiön johdon on annettava selvitys siitä, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on yhtiössä sellaisessa asemassa, että hänen voidaan katsoa kuuluvan yhtiön johtoon. Selvityksestä tulee käydä ilmi, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on asemassa, jossa hänellä on valtuudet tehdä yhtiötä sitovia päätöksiä asiamiestoiminnasta. Vastaavan hoitajan vastuualue (esim. tietty selkeästi määritelty liiketoiminnan osa-alue, johon asiamiestoiminta kuuluu) on määriteltävä. Vastaavan hoitajan on raportoitava asiamiestoiminnasta yhtiön johdolle. Vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen asiamiesyhtiön palveluksessa. Vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana;

8) sivutoimisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys liikevaihdosta toimialoittain, asiamiestoimintaan osallistuvien ja muiden henkilöiden lukumäärästä sekä siitä, harjoitetaanko asiamiestoimintaa esimerkiksi tuotteeseen tai palveluun liittyvänä oheispalveluna.

Luonnollinen henkilö

- (24) Luonnollisia henkilöitä ovat asiamiesyhtiön palvelukseen tulevat henkilöt sekä yksityiset elinkeinonharjoittajat.

M Ä Ä R Ä Y S (k o h t a 2 5)

- (25) Luonnollisen henkilön on liitettävä hakemukseensa:
- 1) maistraatin antama ote holhousasioiden rekisteristä;
 - 2) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;
 - 3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote liiketoimintakieltorekisteristä;
 - 4) vakuutusenantajan antama todistus asiamiehen ammattipätevyydestä (liite C tai vastaavat tiedot sisältävä todistus);
 - 5) vakuutusenantajan antama vahvistus voimassaolevasta asiamiessopimuksesta (liite B tai vastaavat tiedot sisältävä vahvistus); Edellä mainittua vahvistusta ei kuitenkaan tarvita, jos hakija harjoittaa vakuutusedustusta yksinomaan rekisteröidyn asiamiesyhtiön palveluksessa;
 - 6) jos hakija tulee asiamiesyhtiön palvelukseen, asiamiesyhtiön suostumus rekisteröimiseen;

7) jos asiamiesyhtiö hakee rekisteröintiä palveluksessaan olevan luonnollisen henkilön puolesta, hakemukseen on liitettävä luonnollisen henkilön suostumus rekisteröimiseen.

Hakemuksessa ja sen liitteissä annettujen tietojen muutoksista ilmoittaminen

MÄÄRÄYS (kohdat 26–29)

- (26) Jos hakemuksessa tai sen liitteissä annetut tiedot muuttuvat rekisteröinnin jälkeen, rekisteriin merkityn on viipymättä ilmoitettava muutoksista kirjallisesti tai sähköisesti Finanssivalvonnalle (sähköpostitse tai verkkopalvelussa http://www.finanssivalvonta.fi/fi/toimiluvat/vakuutusedustajaksi_rekisteroityminen).
- (27) Jos muutokset koskevat uusien edustettavien vakuutuksenantajien lisäämistä vakuutus-edustajarekisteriin, asiamiehen on toimitettava vakuutuksenantajan antama vahvistus voimassaolevasta asiamiessopimuksesta sekä vakuutuksenantajan antama todistus ammatitipätevyydestä.
- (28) Edellä kohdan (21) 8 alakohdan perusteella annettujen tietojen muutoksista on kuitenkin ilmoitettava vain silloin, kun asiamiestoiminta muuttuu sivutoimisesta päätoimiseksi.
- (29) Muutoksista ilmoitettaessa on Finanssivalvonnalle toimitettava muutoksia koskevat vastaavat selvitykset kuin rekisteröintiä haettaessa.

10.1.5.2 Vakuutusmeklareiden rekisteröinti

MÄÄRÄYS (kohdat 30–36)

Rekisteröintihakemus

- (30) Rekisteröintiä on haettava Finanssivalvonnalta sähköisesti tai kirjallisesti. Sähköinen hakulomake täytetään ja lähetetään Finanssivalvonnalle verkkopalveluosoitteessa http://www.finanssivalvonta.fi/fi/toimiluvat/vakuutusedustajaksi_rekisteroityminen. Kirjallisesti rekisteröintiä haetaan tämän määräyksen liitteenä olevalla hakulomakkeella. Kirjallinen hakemus ja selvitykset on toimitettava osoitteeseen Finanssivalvonta, Vakuutusedustajarekisteri, PL 103, 00101 Helsinki, (käyntiosoite Snellmaninkatu 6).
- (31) Hakemuksen lisäksi Finanssivalvonnalle on toimitettava kohdissa (35), (37), (39) ja (42) tarkoitetut selvitykset 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut Finanssivalvonnalle. Selvitykset voi toimittaa sähköpostilla osoitteeseen vakuutusedustajat@finanssivalvonta.fi, faksilla numeroon 010 831 55 99 tai postitse osoitteeseen Finanssivalvonta, PL 103, 00101 Helsinki.
- (32) Hakemukseen liitettävät selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia. Tämä ei kuitenkaan koske kohdan (37) 4 alakohdassa tarkoitettua todistusta vakuutusmeklarituttuuden suorittamisesta.
- (33) Finanssivalvonta ei tutki hakemusta ennen hakemusmaksun suorittamista. Hakemusmaksu on suoritettava 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut Finanssivalvonnalle.
- (34) Sähköisen hakemuslomakkeen yhteydessä on maksuohjeet. Kirjallisesti hakemuksen tekneelle Finanssivalvonta lähettää maksuohjeet hakemuksen saatuaan.

(35) Jos hakija peruuttaa hakemuksen tai hakemus hylätään, hakemusmaksua ei palauteta.

Hakemukseen liitettävät, muut kuin riippumattomuutta koskevat selvitykset

Oikeushenkilö

(36) Oikeushenkilöitä eli juridisia henkilöitä ovat esimerkiksi osakeyhtiöt, avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt, yhdistykset ja säätiöt (jäljempänä meklariyhtiö).

M Ä Ä R Ä Y S (k o h d a t 37–38)

(37) Meklariyhtiön on liitettävä hakemukseensa:

1) ote kaupparekisteristä, yhdistysrekisteristä tai säätiörekisteristä. Rekisteriotteesta tulee nimenomaisesti käydä ilmi, että meklariyhtiöllä on oikeus harjoittaa elinkeinonaan vakuutusdustusta tai että rekisteriotteeseen on merkitty meklariyhtiön toimialaksi yleistoimiala tai kaikki laillinen liiketoiminta;

2) yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai säännöt;

3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;

4) päätoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi meklariyhtiön johtoon kuuluvista, vakuutusmeklaritoiminnasta vastaavista henkilöistä on rekisteröity vakuutusmeklariksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään. Vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen meklariyhtiön palveluksessa. Vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana;

5) päätoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään puolet sen palveluksessa olevista, suoraan vakuutusmeklaritoiminnan harjoittamiseen osallistuvista henkilöistä on rekisteröity vakuutusmeklareiksi. Meklariyhtiön palveluksessa olevalla tarkoitetaan sen työntekijää ja johtoon (ks. alakohta 4) kuuluvaa henkilöä;

6) sivutoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi meklariyhtiön johtoon kuuluvista, vakuutusmeklaritoiminnasta vastaavista henkilöistä on rekisteröity vakuutusmeklariksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään. Jos vastaava hoitaja ei kuulu yhtiön johtoon kohdan 4 mukaisesti, lisäksi yhtiön johdon on annettava selvitys siitä, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on yhtiössä sellaisessa asemassa, että hänen voidaan katsoa kuuluvan yhtiön johtoon. Selvityksestä tulee käydä ilmi, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on asemassa, jossa hänellä on valtuudet tehdä yhtiötä sitovia päätöksiä vakuutusmeklaritoiminnasta. Vastaavan hoitajan vastuualue (esim. tietty selkeästi määritelty liiketoiminnan osa-alue, johon vakuutusmeklaritoiminta kuuluu) on määriteltävä. Vastaavan hoitajan on raportoitava vakuutusmeklaritoiminnasta yhtiön johdolle. Vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen meklariyhtiön palveluksessa. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan päätoimisuus tarkoittaa sitä, että vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana;

7) sivutoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys liikevaihdosta toimialoittain, vakuutusmeklaritoimintaan osallistuvien ja muiden henkilöiden lukumäärästä sekä siitä, harjoitetaanko vakuutusmeklaritoimintaa esimerkiksi palveluun liittyvänä oheispalveluna;

8) selvitys VedL:28 §:n mukaisesta vastuuvakuutuksesta;

9) jos meklariyhtiö välittää ensivakuutuksiin liittyviä asiakkaan tai vakuutuksenantajan varoja, selvitys Finanssivalvonnan vakuutusedustajille antaman määräys- ja ohjekokoelman 22.6.2010 (Dnro 7/101/2010) 7 luvussa tarkoitetusta asiakasvaratilistä.

Luonnollinen henkilö

(38) Luonnollisia henkilöitä ovat meklariyhtiön palvelukseen tulevat henkilöt sekä yksityiset elinkeinonharjoittajat.

M Ä Ä R Ä Y S (k o h t a 3 9)

(39) Luonnollisen henkilön on liitettävä hakemukseensa:

1) maistraatin antama ote holhousasioiden rekisteristä;

2) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;

3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote liiketoimintakieltorekisteristä;

4) vakuutusedustuslautakunnan antama todistus vakuutusmeklaritutkinnon suorittamisesta;

5) selvitys VedL 28 §:n mukaisesta vastuuvakuutuksesta. Selvitystä vastuuvakuutuksesta ei kuitenkaan vaadita, jos hakija harjoittaa vakuutusedustusta yksinomaan meklariyhtiön palveluksessa. Jos hakija harjoittaa vakuutusedustusta tällaisen meklariyhtiön lukuun yksityisenä elinkeinonharjoittajana eikä hänellä ole omaa vastuuvakuutusta, hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, että meklariyhtiön vastuuvakuutus kattaa myös hakijan toiminnan.

6) jos hakija tulee meklariyhtiön palvelukseen, meklariyhtiön suostumus rekisteröimiseen;

7) jos hakija on yksityinen elinkeinonharjoittaja ja välittää ensivakuutuksiin liittyviä asiakkaan tai vakuutuksenantajan varoja, selvitys (35) kohdan 9 alakohdassa mainituissa määräyksissä tarkoitetusta asiakasvaratilistä. Meklariyhtiön lukuun toimivat yksityiset elinkeinonharjoittajat voivat käyttää vain kyseisen oikeushenkilön asiakasvaratiliä.

8) jos meklariyhtiö hakee rekisteröintiä palveluksessaan olevan luonnollisen henkilön puolesta, hakemukseen on liitettävä luonnollisen henkilön suostumus rekisteröimiseen.

Hakemukseen liitettävät selvitykset riippumattomuudesta

(40) Meklariyhtiön on VedL 7 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan oltava riippumaton vakuutuksenantajista.

(41) Luonnollisen henkilön on VedL 6 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan oltava riippumaton vakuutuksenantajista.

M Ä Ä R Ä Y S (k o h d a t 4 2 – 4 6)

(42) Riippumattomuuden osoittamiseksi meklariyhtiön on liitettävä hakemukseensa selvitys:

Oikeushenkilö

- 1) harjoittamastaan muusta liiketoiminnasta ja liikevaihdosta toimialoittain;
- 2) omistajistaan ja siitä, ovatko nämä työ- tai asiamiessuhteessa tai muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa riippuvuussuhteessa yhteen tai useampaan vakuutusenantajaan;
- 3) samaan konserniin kuuluvista muista oikeushenkilöistä ja niiden liiketoiminnasta;
- 4) omistuksistaan muissa oikeushenkilöissä ja näiden liiketoiminnasta;
- 5) siitä, ettei meklariyhtiöllä ole yhden tai useamman vakuutusenantajan kanssa lain 6 §:n perusteluissa tarkoitetulla tavalla sopimusta markkinoinnista, tuotekehittelystä tai muusta jatkuvasta yhteistoiminnasta.

- (43) Meklariyhtiön on liitettävä hakemukseensa sen johtoon kuuluvista, vakuutusmeklariksi rekisteröimättömistä henkilöistä kohdassa (44) tarkoitetut selvitykset.

Luonnollinen henkilö

- (44) Riippumattomuuden osoittamiseksi on luonnollisen henkilön liitettävä hakemukseensa selvitys:

- 1) harjoittamastaan muusta liiketoiminnasta ja liikevaihdosta toimialoittain;
- 2) työ- tai asiamiessuhteestaan muuhun kuin meklariyhtiöön;
- 3) omistamiensa kotimaisen tai ulkomaisen vakuutusenantajan osakkeiden, takuuosuuk-sien sekä osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen määrästä vakuutusenantajittain eriteltynä;
- 4) omistuksestaan tai vastuullisesta asemastaan oikeushenkilössä, joka on asiamiessuh-teessa tai muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa riippuvuussuhteessa yhteen tai useampaan vakuutusenantajaan;
- 5) siitä, ettei hänellä ole lainkohdan perusteluissa tarkoitetulla tavalla yhden tai useamman vakuutusenantajan kanssa sopimusta markkinoinnista, tuotekehittelystä tai muusta jatku-vasta yhteistoiminnasta.

Hakemuksessa ja sen liitteissä annettujen tietojen muutoksista ilmoittaminen

- (45) Jos hakemuksessa tai sen liitteissä annetut tiedot muuttuvat rekisteröinnin jälkeen, rekiste-riin merkityn on viipymättä ilmoitettava muutoksista kirjallisesti tai sähköisesti Finanssival-vonnalle (sähköpostitse tai verkkopalvelussa http://www.finanssivalvonta.fi/fi/toimiluvat/vakuutusedustajaksi_rekisteroityminen).
- (46) Muutoksista ilmoitettaessa on Finanssivalvonnalle toimitettava kyseistä muutosta koskevat vastaavat selvitykset kuin rekisteröintiä haettaessa.

10.2 Ilmoitusvelvollisuus tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa

- (47) Sen estämättä, mitä MLL 6 §:ssä säädetään, luonnollinen henkilö, jonka vakituinen asuin-paikka on Suomessa ja oikeushenkilö, jonka pääkonttori on Suomessa, saa tarjota mak-supalvelua ja/tai sähköisen rahan liikkeeseen laskua ilman toimilupaa MLL 7 §:ssä ja 7 a §:ssä säädetyin edellytyksin. Tällöin siitä on ilmoitettava MLL 8 §:n mukaisesti etukäteen Finanssivalvonnalle. Sellaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joilla on oikeus tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa, eivät ole maksulaitoksia.
- (48) Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta tai, jos ilmoitus on ollut puutteellinen, siitä kun ilmoituksen tekijä on antanut asian ratkaisemista varten tar-

vittavat asiakirjat ja selvitykset, tehtävä päätös siitä, täyttääkö henkilö toiminnan harjoittamiselle säädetyt edellytykset.

- (49) Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joilla on oikeus tarjota maksupalvelua ja/tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ilman toimilupaa, merkitään Finanssivalvonnan pitämään maksulaitosrekisteriin.
- (50) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa perustuu MLL 8 §:n 4 momenttiin.

10.2.1 Ilmoituksen tekeminen

OHJE (kohdat 51 - 52)

- (51) Finanssivalvonnalle tehtävä ilmoitus koostuu varsinaisesta ilmoituksesta ja sen liitteistä. Ilmoitus tehdään joko suomen tai ruotsin kielellä. Ilmoitus voi olla esimerkiksi vapaamuotoinen saatekirje, jossa tuodaan selkeästi esille aikomus tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa.
- (52) Finanssivalvonta kiinnittää ilmoituksen arvioinnissa huomiota siihen, että ilmoitus sisältää kaikki MLL 8 §:ssä ja näissä määräyksissä ja ohjeissa säädetyt tiedot, että tiedot on esitetty johdonmukaisesti ja että ilmoitus antaa kattavan kuvan hakijasta.

MÄÄRÄYS (kohta 53)

- (53) Finanssivalvonnalle tehtävään ilmoitukseen on liitettävä seuraavat selvitykset:
- liiketoimintasuunnitelma
 - selvitys luonnollisista henkilöistä, jotka osallistuvat maksupalvelun tarjoamiseen tai vastaavat siitä
 - oikeushenkilön osalta jäljennös yhtiöjärjestyksestä ja kaupparekisteriote
 - selvitys asiakasvarojen suojaamisesta
 - selvitys asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmistä
 - jos palveluntarjoajalla on aiempaa liiketoimintaa, ilmoitukseen on liitettävä viimeisimmät tilinpäätöstiedot.

10.2.2 Liiketoimintasuunnitelma

MÄÄRÄYS (kohta 54)

- (54) Liiketoimintasuunnitelman tulee ainakin sisältää:
- tiedot tarjottavista maksupalveluista ja sähköisen rahan liikkeeseen laskemisesta ja kuvaukset palvelun tarjoamisessa käytettävistä menettelytavoista, prosesseista sekä tietojärjestelmistä
 - tiedot aiotun liiketoiminnan laajuudesta ja toiminnalle asetetuista tavoitteista seuraavalle kolmelle vuodelle sekä arviot markkinaosuudesta ja asiakaskunnan määrästä
 - tiedot maksupalvelun tarjoamiseen ja varojen vastaanottamiseen yleisöltä liittyvien riskien hallinnasta ja seurannasta

- tiedot yhteisön pääkonttorin sijaintipaikasta tai luonnollisen henkilön asuinpaikasta
- tiedot henkilöstön määrästä ja palkitsemisjärjestelmistä
- tiedot ulkoistettavista sekä asiamiehen välityksellä harjoitettaviksi aiotuista toiminnoista ja toimintoja hoitavien tahojen nimet ja yhteystiedot.

10.2.3 Henkilöiden luotettavuus

- (55) Maksupalvelun tarjoamiseen osallistuvan tai niistä vastaavan henkilön ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijan on oltava MLL 7 §:n 4 momentin ja 7 a §:n 2 momentin mukaan luotettava ja hänellä on oltava riittävä koulutus ja ammattitaito tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden.

OHJE (kohta 56)

- (56) Henkilöiden luotettavuutta ja ammattitaitoa koskevista periaatteista saa lisätietoa Finanssivalvonnan standardista *1.4 Luotettavuuden, sopivuuden ja ammattitaidon arviointi (fit&proper)*. Henkilöiden luotettavuutta ja ammattitaitoa koskevat raportointivelvoitteet Finanssivalvonnalle käyvät ilmi Finanssivalvonnan standardista *RA1.4 Luotettavuutta, sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien tietojen ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle*.

MÄÄRÄYS (kohta 57)

- (57) Ilmoitukseen on liitettävä selvitys niiden luonnollisten henkilöiden luotettavuudesta ja sopivuudesta, jotka osallistuvat maksupalvelun tarjoamiseen tai vastaavat siitä. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi hallitus, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsen tai yksittäisen liiketoiminta-alueen johtaja. Henkilöiden luotettavuuden ja sopivuuden ilmoittamisessa on käytettävä lomakkeita, jotka ovat saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelun raportointiosiossa.

10.2.4 Selvitys asiakasvarojen suojaamisesta

- (58) Palveluntarjoajan on säilytettävä MLL 26 §:ssä tarkoitetut asiakasvarat niin, ettei ole vaara niiden sekoittumisesta toisen maksupalvelun käyttäjän, maksupalveluntarjoajan tai palveluntarjoajan omiin varoihin.
- (59) Palveluntarjoajan on talletettava varat tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen, jos varoja ei ole suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä.

OHJE (kohdat 60–62)

- (60) Suojaamisvelvollisella tulisi olla käytössään riittävät järjestelyt sen huolehtimiseksi, että asiakkaan varat eivät häviä tai vähene väärinkäytösten, rikollisen toiminnan, hallinnon epäluotettavuuden, tietojen riittämättömän kirjaamisen ja säilyttämisen tai muun huolimattomuuden vuoksi.
- (61) Asiakasvarat voi suojata myös siten, että palveluntarjoajan vastaanottamat varat maksetaan palveluntarjoajan tullessa maksukyvyttömäksi maksupalvelun käyttäjille sellaisen vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen, joka ei kuulu palveluntarjoajan kanssa samaan ryhmään, myöntämästä vakuutuksesta tai takauksesta.

- (62) Asiakasvarat voi suojata myös siten, että palveluntarjoaja sijoittaa ne vähäriskisiin ja helposti rahaksi muutettaviin arvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin, jos varoja ei ole suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä. Vähäriskisillä ja helposti rahaksi muutettavilla arvopapereilla ja muilla sijoituskohteilla tarkoitetaan, mitä kohdassa (64) on määrätty.

MÄÄRÄYS (kohta 63)

- (63) Suojaamisvelvollisen tulee sijoittaa maksupalvelun käyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi vastaanotetut varat seuraaviin kohteisiin:
- talletettava varat maksuliiketilille tai vastaavalle lyhytaikaiselle tilille keskuspankissa; tai
 - talletettava varat avista -ehtoiselle tilille kotimaisessa talletuspankissa; tai
 - talletettava varat avista -ehtoiselle tilille ETA-alueella toimiluvan saaneessa talletusten vastaanottamiseen oikeutetussa luottolaitoksessa; tai
 - ottamalla vakuutus sellaisesta vakuutusyhtiöstä, joka ei kuulu maksulaitoksen kanssa samaan ryhmään; tai
 - ottamalla takaus sellaisesta luottolaitoksesta, joka ei kuulu maksulaitoksen kanssa samaan ryhmään.

10.2.5 Asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenetelmät

- (64) Finanssivalvonnan tulee FivaL 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan varmistua siitä, että maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoava noudattaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi annettuja lakeja ja määräyksiä.
- (65) Asiakkaan tunnistamisella ja tuntemisella tarkoitetaan menettelytapoja, joilla palveluntarjoaja varmistuu asiakkaan oikeasta henkilöllisyydestä sekä siitä, että se tuntee asiakkaansa toimintaa ja taustoja niin laajasti kuin asiakassuhde edellyttää.
- (66) Asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevista periaatteista ja riskienhallinnasta saa tietoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja -asetuksen ohella Finanssivalvonnan standardista *2.4 Asiakkaan tunteminen - rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen*.
- (67) Oikeutta tarjota maksupalvelua ilman toimilupaa ei MLL 7 §:n 4 momentin mukaan ole, jos maksupalveluntarjoaja ei täytä, mitä sen velvollisuudeksi on säädetty RapeL:ssa.
- (68) RapeL:ssa edellytetään, että maksupalvelun tarjoajan tulee järjestää asiakkaan tunnistamis- ja tuntemismenettelynsä luotettavasti. RapeL edellyttää, että yhteisö mitoittaa näiden menettelyjen laajuuden riskiarviointiin pohjautuen.

OHJE (kohta 69)

- (69) Maksupalvelun tarjoajan tulisi antaa muun muassa seuraavat selvitykset:
- *Selvitys asiakkaan tuntemisesta sekä asiakassuhteiden ja liiketoimien riskienhallinnasta ja jatkuvasta seurannasta*

Selvityksessä tulisi tuoda esille, miten palveluntarjoaja on varmistunut rahanpesulain edellyttämistä velvollisuuksista tunnistaa ja tuntee asiakkaansa sekä selonotto- ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Palveluntarjoajan tulisi myös järjestää asiakkaan toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä riskeihin nähden riittävä seuranta.

- *Selvitys riskienhallintamenetelmistä*

Palveluntarjoajan on luotava riittävät riskienhallintamenetelmät sekä väärinkäytösten että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen. Palveluntarjoajan tulee kartoittaa mm. asiakkaisiinsa, tuotteisiinsa, palveluihinsa, jakelukanaviinsa ja teknologian kehitykseen liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskit.

- *Selvitys asiakkaan tuntemistoiminnon organisoinnista ja vastuuhenkilöistä sekä henkilöstön koulutuksesta ja suojelusta*
- *Ylimmän johdon hyväksymät sisäiset ohjeet*

Sisäisten ohjeiden tulisi sisältää vähintään seuraavat asiakokonaisuudet:

- asiakkaan ja asiakkaan edustajan tunnistaminen (identifiointi) ja asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen (verifiointi); asiakkaan edustajan henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa sekä tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen tarvittaessa.
- tietojen hankkiminen asiakassuhteen laajuudesta ja laadusta (tietojen hankkiminen asiakkuudesta)
- tietojen dokumentointi ja säilyttäminen määräjän
- asiakassuhteiden ja palveluiden käytön jatkuva seuranta
- selonottovelvollisuuden (menetelmät epäilyttävien tapahtumien havaitsemisesta) sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen
- kansainvälisten talouspakotteiden noudattaminen.

11 Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tulleessaan seuraavat Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet:

- Rahoitustarkastuksen antama standardi 1.1 Toimiluvat ja notifikaatiot
- Finanssivalvonnan antama standardi 6.1 Maksulaitosten ja maksupalvelua ilman toimilupaa tarjoavien henkilöiden toiminta 4 luku.
- Vakuutusvalvontaviraston vakuutusyhtiöille, työeläkevakuutusyhtiöille, vakuutusyhdistyksille, vakuutusomistusyhteisöille, kolmannen maan vakuutusyhtiöiden sivuliikkeille ja lailla perustetuille eläkelaitoksille antaman määräys- ja ohjekokoelman (dnro 9/101/2011)1 luku
- Vakuutusvalvontaviraston vakuutusedustajille antaman määräys- ja ohjekokoelman (dnro 7/101/2010) I luku ja luvun II kohdat 3 ja 4, 22.6.2010

12 Liitteet

Näihin määräyksiin ja ohjeisiin liittyvät seuraavat liitteet:

(1) Toimilupahakemuslomakkeet:

- Sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuslomake
- Rahastoyhtiön toimilupahakemuslomake

(2) Vakuutusedustajaksi rekisteröitymistä koskevat hakemuslomakkeet

Asiamies

- Rekisteröintihakemus asiamieheksi (oikeushenkilö)
- Rekisteröintihakemus asiamieheksi (oikeushenkilön palvelukseen tuleva luonnollinen henkilö)
- Rekisteröintihakemus asiamieheksi (yksityinen elinkeinonharjoittaja)
- Vakuutuksenantajan antama todistus asiamiehen ammattipätevyydestä (luonnollinen henkilö)
- Vakuutuksenantajan antama vahvistus voimassa olevasta asiamiessopimuksesta (yksityinen elinkeinonharjoittaja)
- Vakuutuksenantajan antama vahvistus voimassa olevasta asiamiessopimuksesta (oikeushenkilö)
- Muutosilmoitus edustettaviin vakuutuksenantajiin (oikeushenkilö)
- Muutosilmoitus edustettaviin vakuutuksenantajiin (yksityinen elinkeinonharjoittaja)

Vakuutusmeklari

- Rekisteröintihakemus vakuutusmeklariksi (oikeushenkilö)
- Rekisteröintihakemus vakuutusmeklariksi (oikeushenkilön palvelukseen tuleva luonnollinen henkilö)
- Rekisteröintihakemus vakuutusmeklariksi (yksityinen elinkeinonharjoittaja)